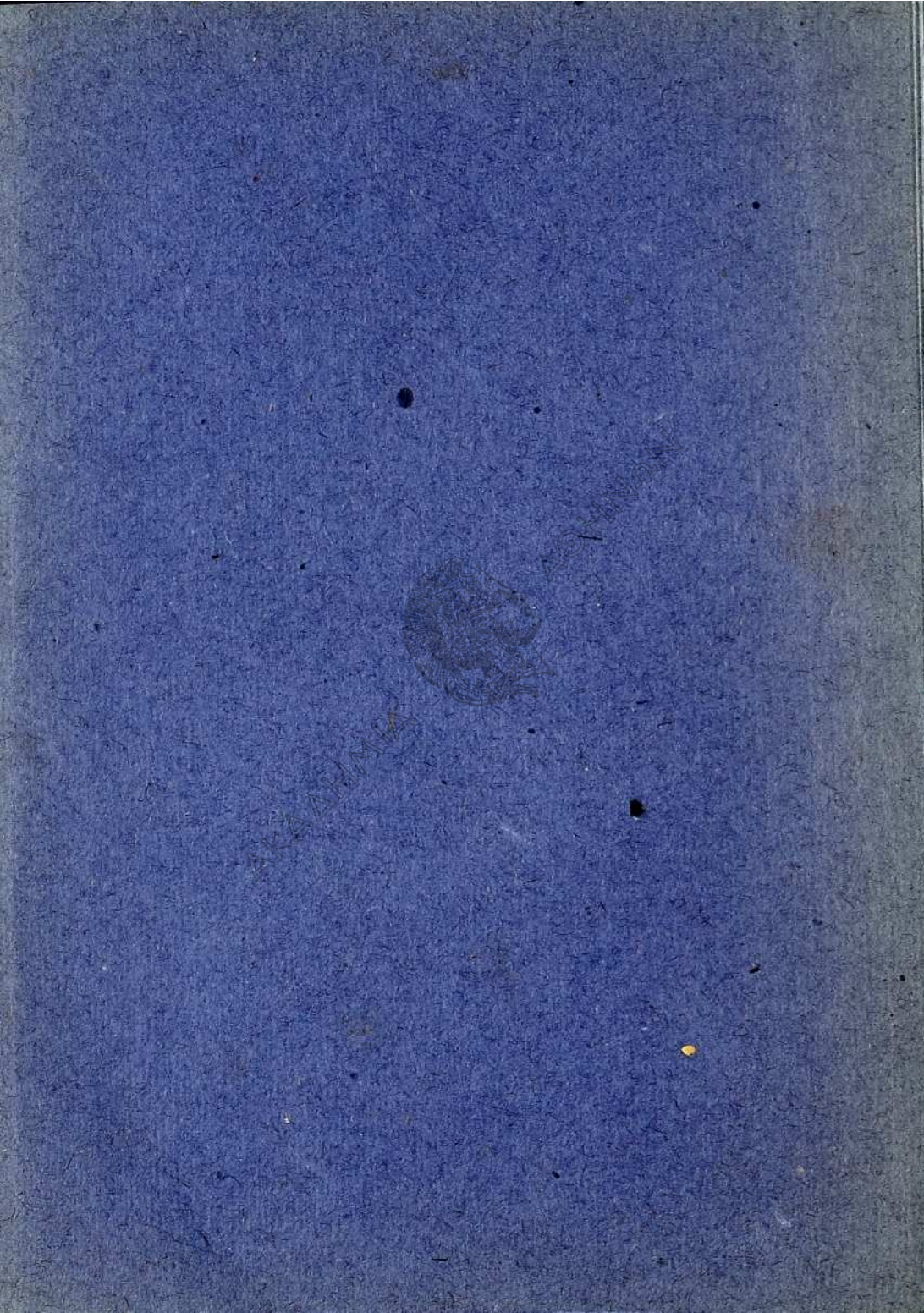

Caroline

The

Memorial of Sarah

Topical —

NIK

AP

P

Φ

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΗΛΑΣ
ΕΦΟΡ. ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΥΣΙΟΣ

ΚΑΙ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

ΑΡΧΟΝΤΕΣ ΜΥΚΟΝΙΩΝ

Η μετὰ χειρας μελέτη ἱστορεῖ τριάκοντα ἐτῶν γεγονότα τῆς νήσου Μυκόνου τῶν ἐτῶν 1669—1700· ἀλλ' ἐν τῇ τριακονταετεί ταύτῃ ἱστορικῇ περιόδῳ περὶ τὰ πεντεκαίδεκα ἔτη ἔδρασαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς νήσου οἱ Χῆοι μεγάλοι ἐρμηνεῖς καὶ σεκρετάριοι τῆς Ὀσμανιδῶν βασιλείας, ὁ Παναγιώτης Νικουσίος καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος ὡς ἄρχοντες Μυκονίων· καὶ οἱ τούτων δ' ἐπίτροποι ἐν τῇ νήσῳ ἦσαν Χῆοι ὁ Ἰωάννης Καναβοῦτσος, ὁ Ἰωάννης Μαυρογορδάτος, ὁ Λουκάς Δαμαλᾶς, ὁ κυρίτσης Δράκος, ὁ Τσαννέττος Λογγῖνος καὶ ὁ Γιαννάκις ὁ δραγουμάνος.

Δὲν εἶνε παραδεδομένον πότε οἱ Χῆοι Μαυρογορδάτοι οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει μετοικίσαντες καὶ λαβόντες μεγάλα ἀξιώματα πολιτικά παρὰ τῶν κρατούντων, μετέβαλον τὸ ὄνομα αὐτῶν εἰς Μαυροκορδάτους, δι' οὗ ἐγένοντο γνωστοὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Ὁ Ἰωάννης ὡς ἐπίτροπος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν Μυκόνῳ διεφύλαξεν ἐν βιβλίῳ πολλὰ τῆς δράσεως αὐτοῦ ἐν τῇ νήσῳ γράμματα καὶ συμβόλαια, ἐν οἷς πολλὰ εἶναι γεγραμμένα τῇ αὐτῇ χειρί, ὑπογράφεται δὲ ἐν αὐτοῖς αἰεὶ ποτε Μαυρογορδάτος. Ἐκ τῶν δοκίμων ἐν τῇ νήσῳ Χίφ οἰκῶν τῶν Μαύρων καὶ Γορδάτων δι' ἐπιγαμίας πρὸς ἀλλήλους συνθέμενοι παρήγαγον τοὺς Μαυρογορδάτους. Τοῦτ' αὐτὸ ἐγένετο καὶ ἐκ τῶν δοκίμων οἰκῶν ἐν τῇ νήσῳ τῶν Κάλβων καὶ τῶν Κορεσσίων ὡς πρὸς τοὺς Καλβοκορεσσίους. Καί τις ἐκ τοῦ δοκίμου ἐν τῇ νήσῳ οἴκου τῶν Κοκκίνων Πέτρος καλούμενος, ἐκλήθη Πετροκόκκινος πρὸς διάκρισιν ἄλλου κλάδου τοῦ οἴκου τῶν Κοκκίνων.

Ἐκτὸς τῶν ἐντύπων βιβλίων, οἷς ἐχρησάμην πρὸς συγγρα-

φὴν τῆς μετὰ χειρας μελέτης, ἐχρησάμην καὶ τῷ προειρη-
μένῳ χειρογράφῳ τεύχει τῆς δράσεως τοῦ Ἰωάννου Μαυρο-
γορδάτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτρόπων τοῦ Ἀλεξάνδρου· πολλὰ
δὲ ἐκ τούτων τῶν γραμμάτων ἐκ τοῦ εἰρημένου χειρογράφου
τεύχους μεταγράψας προτίθεμαι νὰ δημοσιεύσω ἐν ἐπομένῳ
τεύχει, ἵνα μὴ δι' αὐτῶν καταληφθῇ ἅπαν τὸ παρὸν τεύχος.
Ἐν Μυκόνῳ πρὸ ἐτῶν εἶδον παρὰ τῷ Ἰωάννῃ Γρυπάρῃ δύο
συλλογὰς λίαν σπουδαίας γραμμάτων ἀνηκόντων τῇ Μυκο-
νίων ἱστορίᾳ· ἐξ αὐτῶν δυστυχῶς, ἐλλείπει χρόνου, ἐλά-
χιστα ἀντέγραψα γράμματα ἀνήκοντα τῇ ἱστορίᾳ τῶν χρό-
νων, οὓς διαλαμβάνει ἡ μετὰ χειρας μελέτη.

ΤΗΝ νῆσον Μύκονον κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἄση-
μον οὖσαν ἐποίει ἀσημότεραν ἢ παρακειμένη νῆσος Δῆλος.
Ἠκολούθησε δ' ἡ Μύκονος ταῖς τύχαις τῶν ἄλλων νήσων
τοῦ Αἰγαίου πελάγους μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Ὀσμανιδῶν δου-
λοσύνης, ὅτε φθίνοντος ἐπτακαίδεκάτου αἰῶνος ἐπὶ ἔτη τεσ-
σαρακαίδεκα ἐδόθησαν οἱ φόροι τῆς νήσου εἰς τοὺς μεγάλους
ἐρμηνεῖς τῆς Ὀσμανιδῶν βασιλείας Παναγιώτην Νικαύσιον ¹
καὶ Ἀλέξανδρον Μαυρογορδάτον ².

Μετὰ τῶν ἄλλων νησιωτῶν οἱ Μυκόνιοι ἔπαθον τὰ πάν-
δεινα ἐπὶ Φράγκων (ασζ'.—αφλζ'.), ὅποτε δ' οἱ Φράγκοι
ἐπιδρομεῖς τῶν νήσων ἐδουλώθησαν ὑπὸ Χαϊρεδίνου Βαρβα-
ρόσσα ἔτει ~~αφλζ'~~ τοῖς Ὀσμανίδαίς καὶ ἀπεδιώχθησαν τῶν
νήσων ὑπὸ Πεαλῆ πασσᾶ ἔτει ~~αφξς'~~, ἐχειρώθησαν καὶ οἱ
Μυκόνιοι τοῖς Ὀσμανίδαίς μετὰ τῶν ἄλλων νησιωτῶν.

Ἐκράτει δὲ πάντων τῶν νησιωτῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους
ὁ καπουδᾶν πασσᾶς, βεηλέρμπεης τῶν νησιωτῶν
καλούμενος, καὶ ἐτέλουν τὸ πρῶτον οἱ νησιῶται τοῖς σαν-
τσακμπέησι τῶν Κυκλάδων νήσων· κατόπιν ἐμισθόυτο
ἰδίᾳ ἐκάστη νῆσος εἰς βοεβόδαν, πρὸς ὃν ἀπεδίδοσαν οἱ νη-

1. Joseph von Hammer Geschichte des osmanischen Reiches, (Pest, 1829, in 8°), B. VI, S. 53o.

2. Johann Wilhelm Zinkeisen Geschichte des osmanischen Reiches in Europa, (Gotta, 1857, in 8°), B. V, S. 18.

σιῶται τοὺς ταχθέντας αὐτοῖς φόρους ἢ καὶ εἰς τοὺς καποουδᾶν πασσάδες τοὺς πλέοντας ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον πρὸς δασμολογίαν καὶ ἀργυρολογίαν, καὶ ἐκόμιζον εἰς Χίον καὶ Κωνσταντινούπολιν. Οἱ δὲ καποουδᾶν πασσάδες πλέοντες ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον παρεβίαζον τοὺς δοθέντας τοῖς νησιώταις ὑπὸ τῶν σουλτάνων ἀχτιναμέδας, καὶ τὰς προνομίας ἃς οἱ πρὸ αὐτῶν καποουδᾶν πασσάδες παρείχον αὐτοῖς ἰδίᾳ, καὶ ἐπῆρχοντο λαφυραγωγοῦντες, ἀρπάζοντες καὶ ληστεύοντες αὐτούς, ἐξ ὧν ἐκακοδαίμονουν οἱ ταλαίπωροι νησιῶται.

Παρεῖχον δ' οἱ Μυκόνιοι καὶ τροφὰς καὶ δῶρα, τῷ ἀνὰ πᾶν ἔτος πλέοντι ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον καποουδᾶν πασσά καὶ παντὶ Ὀσμανίδι ἐν ἀξιώσει καὶ πειρατῇ πρὸς ἀποφυγὴν προσορμίσεων εἰς τὴν νῆσον, ἀρπαγῆς καὶ λεηλασίας. Τὸν δὲ ἀνὰ πᾶν ἔτος πλοῦν τοῦ καποουδᾶν πασσά ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον βαρέως ἔφερον οἱ νησιῶται, διότι τὰ πάντα ἐξ ὕβρεως καὶ ὀλιγωρίας ἀνάστατα ἐποίει. Κορνήλιος Μάγνης διηγεῖται ὅτι καταπλέοντος ἀνὰ πᾶν ἔτος τοῦ καποουδᾶν πασσά ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον πρὸς δασμολογίαν, οἱ πειραταὶ ἀπέφευγον αὐτὸν πάσῃ μηχανῇ, ἐκεῖνος δὲ φυλαττόμενος εἰς ὄχυρους λιμένας εἰσέπραττεν ἐλευθέρως τοὺς φόρους τῶν νησιωτῶν μετὰ βαρβαρότητος καὶ αὐστηρότητος καὶ ἀπέστελλε μικρὰς μοίρας πρὸς εἰσπράξιν τῶν φόρων τῶν ἀνωχύρων νήσων· οἱ δὲ νησιῶται ἰδίᾳ οἱ νομιζόμενοι σχέσεις ἔχοντες μετὰ τῶν πειρατῶν ἔφευγον εἰς τοὺς βουνούς κρυπτόμενοι μέχρι τοῦ ἀπόπλου τῶν Ὀσμανιδῶν, οἱ κατέπλεον ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον οὐχὶ πρὸς ἐκδίωξιν τῶν πειρατῶν, ἀλλ' ἵνα λαφυραγωγῇσιν τοὺς νησιώτας κατὰ τὸ θέρος καὶ ἀφῶσι πάλιν κατὰ τὸν χειμῶνα τοὺς πειρατὰς δεσπότας ἀσελγεστάτους, μὴ δυναμένων τῶν νησιωτῶν νὰ ἀντιστῶσιν εἰς τὴν τούτων βίαν ¹.

Οἱ Μυκόνιοι κατὰ τὰς προνομίας, αἱ μάλιστα παρείχοντο αὐτοῖς ὑπὸ τῶν καποουδᾶν πασσάδων ἐλευθέρως συνήγοντο εἰς ἐκκλησίαν ἐν τινὶ ναῷ τῆς πόλεως ἔνθα ἐχρηματίζοντο περὶ τῶν κοινῶν, καὶ ἤρχοντο ὑπὸ ἐπιχωρίων ἀρ-

1. Quanto di più curioso, e vago hà potuto raccorre Cornelio Magni nel primo biennio da esso consumato in viaggi, e dimore per la Turchia, (Parma, 1679, in 12°), parte I, pp. 292—4.

χόντων ἐπιτρόπων καλουμένων, οἱ ἤρχον ἐνιαυσίαν ἀρχήν, δύο ὡς τὰ πολλὰ ἀνὰ πᾶν ἔτος ἀναδεικνυόμενοι. Ἦρχετο δὲ τὸ ἔτος ἐκάστης νέας ἀρχαιρεσίας ἀπὸ μνηδὸς μαρτίου καὶ ἐτελεύτα τὸν μῆνα φεβρουάριον τοῦ ἐπομένου ἔτους. Παρεῖχε δὲ τοῖς ἐπιτρόποις τὸ κοινὸν ἀτέλειαν παντὸς φόρου, τὰ ἡμίση τελώνια, πάντα τὰ πρόστιμα, τὰ δῶρα τῶν ποιμένων, τῶν ἐ γ κ α ι ρ ι ῶ ν (οὕτω ἐκαλοῦντο παρὰ τῶν νησιωτῶν οἱ ἀγροὶ οἱ ἐπὶ διετίαν μὴ γεωργούμενοι, χρήσιμοι δὲ διὰ βοσκήν, ἐγκλεισμένων ἐν αὐτοῖς τῶν βοσκημάτων· οἱ νῦν Μυκόνιοι πα ρ α γ κ α ι ρ ι ᾶ ν καλοῦσι τὸν δυσγεώργητον ἀγρὸν ὡς καὶ ἀ πο χ ῶ ρ α φ ο ν) ¹⁾ τὰ ἐκβραζόμενα εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς νήσου ξύλα, ἐκ δὲ τῶν ναυαγούντων πλοίων (ἂ ἐκάλουν τ σ α κ ῖ σ μ α τ α καὶ ἀνῆκον τοῖς νησιωτῶν κοινοῖς, ἥτοι τὸ δίκαιον τῶν ἀκτῶν (Jus littoris)), τῶν μὲν μεγάλων τὰ ἡμίση, τῶν δὲ λέμβων πάντα καὶ πάντα τὰ κατὰ ἔθος ἀποδιδόμενα αὐτοῖς. Πολλάκις δὲ τὸ κοινὸν τῶν Μυκονίων ἀνετέθη τοῖς ἐπιτρόποις «καὶ τὴν χάρικα τῆς σανίτας, νὰ ἔχουν καὶ νὰ παίρνουν τὰ διάφορα τὰ ἀρμόδια τῆς σανίτας», ἥτοι τὰ ἐλλιμένα.

Ἐδίκαζον δὲ τοὺς Μυκονίους οἱ ἐν Νάξῳ δικασταὶ συνήθως δι' ἐπιτρόπων· τοιοῦτοι δέ, οὓς κριτὰς ἐκάλουν, συνήθως ἐτύγχανον ὄντες κατὰ τὰς προνομίας αὐτῶν οἱ ἐπιχώριοι τῶν Μυκονίων ἄρχοντες, ἥτοι οἱ ἐπίτροποι, κολάζοντες ἅμα καὶ τὰ μικρὰ τῶν ἀδικημάτων. Ἐδίκαζον δ' αὐτοὺς καὶ οἱ τούτων ἀρχιερεῖς καὶ οἱ β ο ε β ό δ α ι καὶ αἰρετοὶ κριταί, οὓς ἀ λ π ῖ τ ρ ο ῦ ς ἐκάλουν, καὶ ἐξεκαλοῦντο τὰς αὐτῶν διαφορὰς παρὰ τῷ κ α π ο υ δ ᾶ ν πα σ σ ᾶ τῷ ἀνὰ πᾶν ἔτος πλέοντι ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον ²⁾, ἢ παρὰ τῷ ναυάρχῳ τῶν Βενετῶν, ὅποτε οἱ Βενετοὶ ἐν πολέμῳ πρὸς τοὺς Ὀσμανίδας θαλασσοκρατοῦντες ἔφερον καὶ ἤγον τὰς ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει νήσους, ἢ εἰς Κωνσταντινούπολιν παρὰ τῇ μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ, ἢ καὶ παρὰ τοῖς Ὀσμανίδαίς, πρὸς οὓς αἰεὶ οἱ Μυκόνιοι ἠδύναντο νὰ πρεσβεύσωσιν, ὅτε ὁμῶς στελ-

1. Θ. Ι. Γρουπάρη Ἡ βοσκοπούλα τοῦ Αἰγαίου πελάγους, (ἐν Πειραιεῖ, 1832, εἰς 8ον), σελ. 21.

2. Relation d' un voyage du Levant, (Amsterdam, 1718, in 4°), tom. II, p. 38.

λομένου εἰς τὴν νῆσον μπουμπασίρη ἐξημιούντο οὐ μόνον οἱ διαφερόμενοι ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ νησιῶται. Ἰωσήφ Πιττῶνος Τουργοφόρτιος καλῶν τοὺς Ἑλληνας φιλοδίκους προστίθεται ὅτι εἶνε τοσοῦτον ἄφρονες ὥστε νὰ δικάζωνται ὑπὸ Ὀσμανίδου δικαστοῦ μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων καὶ ἱερέων αὐτῶν¹.

(Ἐπὶ Ὀσμανιδῶν τὸ πρῶτον οἱ Μυκόνιοι ἤρχοντο ὑπὸ καπητᾶνων, παραμεινάντων ἀπὸ τῆς ἐπὶ Φράγκων δουλοσύνης τῶν νησιωτῶν· γνωστοὶ δὲ καπητᾶνοὶ τῶν Μυκονίων εἶνε Ἰωάννης Καλδώρας ἄρξας ἔτεσι ἀφογ—
αχγ' καὶ Σίμων Ἰουστινιανὸς ἐν Μυκόνῳ ἀποθανὼν ἔτει ἀχιέ'. Οἱ πρῶτοι κατ' ἀρχαιότητα ἐπιχώριοι ἄρχοντες τῶν Μυκονίων ἐγένοντο ἔτει ἀχιέ', καθ' ὃ ἔτος μὴνὸς ὀκτωβρίου ὀγδόῃ συνελθόντες οἱ Μυκόνιοι εἰς ἐκκλησίαν ἐν τῷ ἔξω τῆς πόλεως κειμένῳ τότε ναῷ τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, ἐψηφίσαντο τάδε· «κατὰ τὰ παράτια καὶ τοὺς ὁρισμοὺς ὅπου ἔχομεν ἀπὸ τοὺς ἐκλαμπροτάτους πασσάδες τοὺς ἀπερασμένους καὶ ἀπὸ τὸν πολυχρονισμένον Χαλῆλ καπετάν πασσᾶ τὸν σημερινόν, οἱ ὅποιοι ὁρίσμοι διαλαμβάνουν, ὅτι τὸ νησί ἐτοῦτο τῆς Μυκόνου νὰ εἶνε κесίμι ἀπάνω σὲ ὅλον τὸν ῥαγιᾶ καὶ νὰ ἔχη ἐξουσίαν ὁ ῥαγιᾶς νὰ διαλέγη κάθε χρόνο νὰ βάζῃ κριτῆ» καὶ ἀπέδειξαν ἐπιτρόπους Ἀνδρέαν Καλαμαρᾶν καὶ Μανουὴλ Στάθην, ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ ἀποθανόντος καπητᾶνοῦ Σίμωνος Ἰουστινιανοῦ τοῦ ἐκλεχθέντος «νὰ γοβερνάρῃ τὸ νησί ἐτοῦτο». Ἡρέθησαν δ' οὗτοι «νὰ γοβερνάρουσι τὸ νησί μας ἕως ἑνα χρόνο... κατὰ τοὺς πάττους καὶ κοντετσιόνες ὅπου ἔχομεν καμωμένους τοῦ ἄνω εἰρημένου νησιοῦ μας». Ὡφειλον δ' ἵνα ἄρξωσιν ἀρχὴν μετὰ εὐθυνῶν ἐντίμως καὶ ἐν φόβῳ Θεοῦ· ἄλλως οἱ Μυκόνιοι ἐμελλον οὐ μόνον ἵνα καταλύσωσιν αὐτοὺς τῆς ἀρχῆς· ἀλλὰ καὶ ἐπιζημιώσωσιν ἐκάτερον τσεκίνιᾳ πεντακόσια ἀποδοτέα τῷ καποὺδᾶν πασσᾶ. Οἱ μὲν πάττοι καὶ κοντετσιόνες, τὰ Μυκονίων ἐπὶ Ὀσμανιδῶν νόμιμα, τῶν χρόνων ἐκείνων εἶνε ἄγνωστα, ὅμως

δ' ἐσώθησαν τοῦ ἔτους, ἀχμζ', ἃ παρατίθεται καὶ ἐξ ὧν κρίνει τις περὶ τῶν προγενεστέρων.

Ἐχειροτόνουν δ' οἱ Μυκόνιοι ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐν ἐκκλησίᾳ λογαριαστικάδεες, ὃ ἦν τῶν ἀξιωματῶν τῶν νησιωτῶν, πρὸς ἔλεγχον «τῶν καδέρνων καὶ καδερνίστων», ἥτοι τῆς ἀργυρικῆς διαχειρίσεως καὶ διοικήσεως τῶν ἐπιτρόπων. ἦν δὲ καὶ ὁ καδερνίστας (ὁ ἀναγραφεὺς τῶν φόρων) τῶν ἀξιωματῶν τῶν νησιωτῶν. ἔτι δ' ἐν ἐκκλησίᾳ ἀπεδείκνυσαν καὶ τὸν ἐκάστοτε γραμματέα τοῦ κοινοῦ κατσελλιέρην καὶ νοτάριον, ὀνομαζόμενον καὶ παυόμενον ὑπὸ τῶν Μυκονίων καὶ ἐπικυρούμενον ὑπὸ τοῦ καποουδᾶν πασσᾶ. ἦν δ' ἡ τοῦ νοταρίου ἀρχὴ ἰσόβιος. Οἱ νοτάριοι οὐ μόνον ἔγραφον τὰ τοῦ δήμου συμβόλαια, ἀλλ' ἦσαν καὶ γραμματεῖς καὶ ταμίαι τοῦ κοινοῦ τῶν Μυκονίων,

Ἀξίωμα τῶν νησιωτῶν ἦν καὶ ὁ βοεβόδας, ἥτοι ὁ ἐκμισθωτῆς τῶν φόρων, (ὃς σὺν τῷ χρόνῳ περιέπεσεν εἰς τὸ νᾶ σημαίνει τὸν διοικητὴν), ὃς ἐξεμίσθου αὐτοὺς παρὰ τοῦ καποουδᾶν πασσᾶ ἐν δημοσιωνία, ἣν ὀσμανιστὶ ἰν-τσιλάμι, ἐκάλουν. ἐξ οὗ ἡ λέξις σὺν τῷ χρόνῳ περιέπεσεν εἰς τὴν σημασίαν τοῦ κατ' ἀποκοπὴν φόρου. Ὀσμανίδαι μὲν ἐμισθοῦντο τοὺς φόρους τῶν νησιωτῶν, ὅτε ὁ καποουδᾶν πασσᾶς ἐξεμίσθου αὐτάς, νησιῶται δὲ ὅτε τὸ κοινὸν τῶν Μυκονίων κατὰ τὰς ὑπὲρ αὐτῶν προνομίας· δηλαδή τὸ κοινὸν στέλλον πρέσβεις εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐξεμίσθου τοὺς φόρους ὡς κἑσίμι ἢ μακτοῦ ἢ καὶ ἐξεμίσθου αὐτοὺς παρὰ τῶν ἐκμισθωτῶν. οὕτω δ' ἀπέφευγον τὸ μίσθωμα Ὀσμανιδῶν γιγνόμενον ἐπιζημιώτερον αὐτοῖς· καὶ ὁ φορολόγος, ὃν χαρατσάρην ἐκάλουν, ἦν ἀξίωμα ἐν τῇ νήσῳ, καὶ πολλάκις ἐτύγγανεν ὧν ἐκ τῶν ἐπιτρόπων· τοὺς δὲ φόρους ἀποδιδόμενους εἰς καρποὺς ἐπώλει εἴτε ὁ βοεβόδας εἴτε οἱ ἐπίτροποι πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ τεταγμένου αὐτοῖς φόρου. Τοῖς δ' ἀποποιουμένοις τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἀνήκοντος αὐτοῖς φόρου ἐπώλει τὸ κοινὸν τοὺς αὐτῶν ἀγροὺς καὶ τᾶλλα τῶν κτημάτων ἐν δημοσιωνία, ἣν ἰταλιστὶ ἰν-κάντο ἐκάλουν καὶ ἥς ἐπεμελοῦντο οἱ τε ἐπίτροποι καὶ ὁ χαρατσάρης. Οἱ δὲ πραπτόμενοι φόροι εἰς ἀργύριον καὶ καρποὺς οὐδὲν ἔρχουν πρὸς ἀπόδοσιν τῶν τεταγμένων φόρων,

τῶν ἐπιβαλλομένων νέων, τῶν διδομένων δώρων καὶ τῶν γιγνομένων τοῖς νησιώταις ἀρπαγῶν καὶ ζημιῶν· δι' ὃ τὰ κοινὰ τῶν νησιωτῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἀπεδίδosan τοὺς αὐτῶν φόρους ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ δανείων· οὕτω δὲ καταδάνεια γενόμενα καὶ ἀλλεπαλλήλως τοκοφοροῦντα ἐκακοδαίμουν.

Ἐπὶ τοῦ Κρητικοῦ πολέμου ἐκράτουν τῶν νησιωτῶν καὶ Ὀσμανίδαι καὶ Βενετοὶ ἐπὶ τέσσαρα καὶ εἴκοσιν ἔτη (αχμέ' — αχξθ'). ὕφ' ἑκατέροις δὲ πάντες οἱ νησιῶται τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἔπαθον ἀνήκεστα κακά, διότι οὐ μόνον ἀπεδίδosan φόρους καὶ τοῖς Ὀσμανίδαις καὶ τοῖς Βενετοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐληστεύοντο καὶ ἡνδραποδίζοντο ὑπὸ τε τῶν Ὀσμανιδῶν καὶ τῶν Βενετῶν καὶ τῶν Φράγκων πειρατῶν τῶν λυμαινομένων κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους πᾶν τὸ νησιωτικόν. Παῦλος Ρικῶτος διηγεῖται ὅτι οἱ Ὀσμανίδαι εὐδέποτε φροντίσαντες περὶ τῆς ἀπὸ τῶν πειρατῶν προστασίας τῶν νησιωτῶν, ἐσκέφθησαν τὴν μετοίκισιν αὐτῶν ἀλλαχόσε ἔνθα ἡδύναντο, μείζονα παρ' αὐτῶν νὰ καρπῶνται¹. Οἱ μὲν κακοπραγμονεσ Βενετοὶ ἄρχοντες τῶν Τηνίων ἐκράτουν καὶ τῶν Μυκονίων διὰ καπητάνων καὶ καστελλάνων ὑποκειμένων τοῖς ἀρμοσταῖς τῶν Τηνίων, ἰδίᾳ δὲ τῷ ναυάρχῳ τῶν Βενετῶν. Οἱ δὲ Ὀσμανίδαι φοβούμενοι τοὺς Βενετοὺς καὶ τοὺς συμμάχους αὐτῶν πειρατὰς ἐγκατέλειπον τοὺς νησιώτας εἰς τὴν αὐτῶν τύχην, φροντίζοντες μόνον ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἵνα λαμβάνωσι τοὺς ταχθέντας τοῖς νησιώταις φόρους. Οἱ ἀρμοσταὶ τῶν Τηνίων Βενετοὶ ἀπεκάλουν ἑαυτοὺς καὶ Μυκονίων² μέχρι τοῦ ἔτους αψιζ', τούτων τῶν ἀρμοστῶν, ρεττόρων καλουμένων, τῶν Τηνίων, ἀναγραφὴν παρατίθεται Κάρολος Χόπφιος³.

Καὶ οἱ Μυκόνιοι δὲ ὡς καὶ πάντες οἱ νησιῶται τοῦ Αἰγαίου πελάγους μετῆρχοντο τὴν σωματεμπορίαν καὶ ἐπὶ

1. The present state of the Greek and Armenian churches, (London, 1678, in 8°) pp. 338, 357.

2. Joseph Pitton de Tournefort Relation d'un voyage du Levant, tom. I. p. 108.

3. Chroniques Greco-Romanes inedites ou peu connues, (Berlin, 1873, in 8°), pp. 373—6.

τῶν Ὀσμανιδῶν. Περὶ μὲν τῆς ἀνὰ τὰς Κυκλάδας σωμα-
τεμπορίας ἔγραψά τινα ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι «Παρ-
νασσῶ» ¹, ἀλλὰ ταῦτα καὶ ἡμαρτημένως ἐτυπώθησαν καὶ
πολλὰ τότε ἠγνόουν, σημειοῦμαι δὲ νῦν ὅτι οἱ νησιῶται
ἠγαγκάζοντο παρὰ τῶν Ὀσμανιδῶν καὶ τῶν πειρατῶν πρὸς
ἀγορὰν ἀνδραπόδων, τούτου δ' ἕνεκα ἀνεμίγνυντο εἰς τὰ τῶν
ἀνδραπόδων καὶ οἱ ἱεράρχαι τῶν νησιωτῶν Ἑλλήνων καὶ
Φράγκων πρὸς διάσωσιν τῶν καταβαρυνομένων διὰ χρεῶν
νησιωτικῶν κοινῶν. Ἐτεῖ δὲ ἀχος' ἢ ἀχοζ' ὁ σαλδάρ
τῆς Ἀσπρης θαλάσσης καὶ Ῥοδίων ὑπαρχος, ἐπέβαλε πρὸς
ἀγορὰν τοῖς Μυκονίοις εἴκοσιν ἐβραίων ἀνδραπόδων ἀντὶ
ἀσλανίων μυρίων, περὶ ὧν προῖων διηγήσονται. Συμβό-
λαια δὲ γεγονότα ἐν Μυκόνῳ κατὰ τὰ ἔτη ἀχζζ' μηνὸς φε-
βρουαρίου ἕκτη καὶ εἰκοστῇ, ἀχο' καὶ τοῦ αὐτοῦ ἔτους μη-
νὸς μαρτίου τετάρτῃ, ἀχοβ' μηνὸς Ἰανουαρίου ἐνάτῃ, ἀχοδ'
μηνὸς μαρτίου ἕκτη, ἀχπγ' μηνὸς Ὀκτωβρίου πέμπτῃ ἐπὶ
δέκα, ἀχυβ' μηνὸς μαρτίου ἕκτη ἐπὶ δέκα καὶ μηνὸς νοεμ-
βρίου ἕκτη ἐπὶ δέκα ἀνήκουσιν εἰς πωλήσεις, ἀγορὰς καὶ
διαφορὰς ἀνδραπόδων.)

Τὰ ἐν προΐουση διηγήσει ἀπαντῶντα ποικίλα νομί-
σματα ὡς γρόσσια, ρεάλια, ἀσλάνια, τσε-
κίνια, τορνέσια, πιάστρα, σκουῦδα, ἄσπρα
ἔχουσιν ὧδε· τὰ μὲν τορνέσια καὶ ἄσπρα σημαί-
νουσι νομίσματα, τὸ τσεκίνι ἦν ἡμισυ καὶ δύο γρόσ-
σια, τὸ ἀσλάνι ἦν γρόσσιον ἐν καὶ παράδες
δύο, τὸ γρόσσιον τὸ καὶ ρεάλι καὶ πιάστρον
καὶ σκουῦδον καλούμενον ἦν ἄσπρα εἴκοσι καὶ ἑκα-
τόν, ὁ παρὰς ἦν ἄσπρα τρία, τὸ ἄσπρον εἰδι-
κώτερον ἰσοδυνάμει φόλαις τέσσαρσιν, ἡ δὲ φόλα
ἦν τὸ ἐλάχιστον τῶν νομισμάτων ².

1. Περὶ τῆς ἀνὰ τὰς Κυκλάδας σωματεμπορίας ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ἐν
«Παρνασσῶ» συγγράμματι περιοδικῷ, (ἐν Ἀθήναις, 1888, εἰς 8ον), τομ.
ιβ' σ. 246—250.

2. Ἀλεξίου τοῦ Σουμαβεραίου Θησαυρὸς τῆς ρωμαϊκῆς καὶ φραγκικῆς
γλώσσης, (σὺν Παρίτζι, αψθ', εἰς 4ον). σ. 247—τοῦ αὐτοῦ Tesoro della
lingua Italiana e Greco-volgare, (Parizi, 1709, in 4°), p. 307.—καὶ The-
venot Relation d'un voyage fait au Levant, (Paris, 1665, in 4°), pp.
128—9.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΥΣΙΟΣ ἐγένετο ἐρμηνεύς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβειων τῶν Γερμανῶν αὐτοκρατόρων, εἴτα δὲ καὶ τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ σουλτάνου Μωάμεθ τοῦ Ἱμπραΐμου Μεχμέτου Κιουπρουλῆ· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἔτους ,αχῆς' ἀκολουθήσας εἰς τὴν ἐπὶ Κρήτην στρατείαν τῷ υἱῷ καὶ διαδόχῳ εἰς τὸ τῆς ἐπιτροπείας ἀξίωμα Ἀχμέτῃ Κιουπρουλῇ ἐγένετο ἐρμηνεύς καὶ σε κ ρ ε τ ἄ ρ ι ο ς τούτῳ, εἰς ὃ ἀξίωμα καὶ ἀπελαμπρύνθη μέχρι θανάτου γεγονότος ἔτει ,αχογ' μηνὸς σεπτεμβρίου δευτέρα καὶ εἰκοστῇ.

Ἐν τῇ πολιορκίᾳ τοῦ ἐν Κρήτῃ Χάνδακος ὁ Παναγιώτης παρέμεινεν ἔτη τρία ,αχῆς' — ,αχῆθ'. Μετὰ δὲ τὴν παράδοσιν τῆς Κρήτης, μεθ' ὃ ἐτελεύτα ὁ Κρητικὸς πόλεμος καὶ ἀπηλλάγησαν οἱ νησιῶται τοῦ Αἰγαίου πελάγους τῆς διπλῆς δουλοσύνης Ὀσμανιδῶν καὶ Βενετῶν ἐπανελθόντες ὑπὸ τοὺς Ὀσμανίδας, ὁ ἐπίτροπος Ἀχμέτης Κιουπρουλῆς ἔδωκε τῷ Νικουσίῳ τοὺς ἀνά πᾶν ἔτος φόρους τῆς νήσου Μυκόνου, κατὰ Ἰωάννην Χαρδῖνον (δι' ἧς παρέσχε τῷ ἐπιτρόπῳ βοήθειας κατὰ τὴν πολιορκίαν καὶ παράδοσιν τῆς Κρήτης), ὄντας ἀνά πᾶν ἔτος σ κ ο ὕ δ α τετρακισχίλια ¹.

Ὁ Παναγιώτης ἐλάμβανε δι' ἐπιτρόπου τοὺς φόρους τῶν νησιωτῶν, ὁ δὲ ἐπίτροπος αὐτοῦ ἐν τῇ νήσῳ, ἐκάλει ἑαυτὸν βο ε β ὀ δ α ν, καὶ μετὰ τῶν ἐπιχωρίων ἀρχόντων ἤρχον τῶν Μυκονίων ὡς τὸ πρόσθεν. Ἐπὶ δὲ τῶν πρώτων τριῶν ἐτῶν ,αχῆθ' — ,αχοβ' ἐγένετο πιθανῶς ἐπίτροπος τοῦ Παναγιώτου ἐν Μυκόνῳ Τζανῆς Καλαμαράς, ὃς καὶ τῶν Μυκονίων ἐγγόνει ἐπίτροπος καὶ δικαστῆς, καλούμενος ἐν συμβολαίοις «ὁ πολλὰ ἐκλαμπρος ἀφέντης Τζουάνες Καλαμαράς ἐπίτροπος καὶ κριτῆς Μυκόνου καὶ ἐπιτροπικὸς τοῦ ἀφεντὸς κατὰ Παροναξίας» καὶ «ἐπίτροπος τοῦ Σουλεϊμάν ἀφέντη καὶ ἐπίτροπος τῆς Μυκόνου».

Ἐτει ,αχοά' μηνὸς ἰανουαρίου τριακοστῇ οἱ Μυκόνιοι συλλεγέντες εἰς ἐκκλησίαν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου ἀπέδειξαν πρέσβεις αὐτοκράτορας, τὸν ἀρχιεπίσκοπον Σιφνίων

1. Voyages de Ms. le chevalier Chardin en Perse, et autres lieu de l' Orient, (Amsterdam, 1711, in 4°), vol. I, p. 15.

καὶ Μυκονίων Ἀθανάσιον, Μιχαήλ Καλαμαρῆν, Τζάνε Κοντοφρέον, ὅπως στείλωσιν εἰς Κωνσταντινουπόλιν πρὸς τὸν σουλτάνον Μωάμεθ τοῦ Ἱμπραΐμου «ἐπειδὴ καὶ νὰ εἶνε τὸ νησί ἐτοῦτο χρειάζομενον διὰ νὰ βεβαιώσῃ καὶ νὰ στερεώσῃ κατὰ τὰ ἐπίλοιπα νησιά . . . νὰ πᾶσι νὰ σταμπιλίρουν καὶ νὰ διορθώσουν τὸ νησί ἐτοῦτο». Τῷ αὐτῷ ἔτει, ἄρχοι μὴνὸς ὀκτωβρίου ἕκτη καὶ εἰκοστῇ ὁ καποὺδάν πασσᾶς ἔστειλεν εἰς Μύκονον δύο κατεργαῖς ἵνα κομίσωσιν αὐτῷ τοὺς ἐπιτρόπους Μυκονίων Τζουᾶνον Καλαμαρᾶν καὶ Γεώργιον Πανσέβαστον ἱερέα, Φιλόθεον Καλόγερρον ἱερέα, Ἀνδρέαν Καλλίμαρχον. Οἱ δὲ Μυκόνιοι συνελθόντες εἰς ἐκκλησίαν κατεστήσαντο αὐτοὺς πρέσβεις αὐτοκράτορας. Ἀγνωστα τυγχάνουσι τὰ τῆς προσκλήσεως καὶ τὰ τῆς πρεσβείας ταύτης τῶν δοκίμων Μυκονίων.

Φθίνοντος τοῦ ἔτους, ἄρχοι ἐπεσκέψατο τὴν νῆσον Μύκονον Ἰωάννης Χαρδίνος, ἀνὴρ Γάλλος, μεταβαίνων ἐκ Βενετίας διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Περσίαν· οὗτος διηγουμένος συμβὰν αὐτοῖς ἐν τῷ λιμένι τῆς νήσου ὑπὸ πειρατοῦ ἐκ Λιβόρνου προστίθεται ὅτι συνήθως ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει τεσσαράκοντα πλοῖα μικρὰ Φράγκων πειρατῶν, στερούμενα τῶν ἐπιτηδείων, ἀλλ' ὅμως ἐξωπλισμένα ὑπ' ἀνδρῶν οὓς ἡ δυστυχία καὶ μακρὰ συνήθεια εἰς τὸ κακουργεῖν κατεστήσατο σκληροῦς, διαπράττοντας παντοῖα ἀνήκεστα κακὰ κατὰ τῶν νησιωτῶν¹. ἐφοίτουν δ' οἱ πειραταὶ ἐν Μυκόνῳ ἕνεκα τῶν καλῶν αὐτῆς λιμένων «qui sont la cause de sa ruine par les courses continuelles des corsaires»² καὶ ἕνεκα τοῦ πορθμοῦ Ῥηνείας καὶ Δήλου³. Ὁ πειρατὴς οὗτος, οὗ μέμνηται Ἰωάννης Χαρδίνος, ἦν Ἀγγελος Μαρίας Βιτάλης, ὃς ἔτει, ἄρχοι μὴνὸς ἰανουαρίου ἐνάτῃ ἐπέβαλε τοῖς Μυκονίοις τὴν ἀγορὰν ἀνδραπόδου, δι' οὗ τὸ

1. Voyages de Mr. le chevalier Chardin en Perse et autres lieux de l' Orient, tom. I, p. 2.

2. Mémoires du sieur de la Croix, cy-devant secretaire de l'ambassade de Constantinople, (Paris, 1684, in 8°), part. I, p. 17.

3. Viaggio e navigazione di monsignor Sevastiani e Giuseppe di S. Maria, dell'ordine de' Carmelitani Scalzi, prima vescovo di Hierapoli e poi di Bisignano,.....nell'andare et tornare dell'Arcipelago. (Roma, 1687, in 4°), p. 65.

ὑπόλοιπον τοῦ τιμήματος ρεάλια ἐνεμήκοντα καὶ τετρακόσια ὠφείλετο διὰ συμβολαίου· καὶ ἔτει ἄρχοδ' μηνὸς ἀπριλίου τριακοστῇ ἔγραψε τῷ βοεβόδα Μυκονίων Ἰωάννη Μαυρογορδάτῳ ἵνα ὁ οἰκονόμος τῆς Μυκονίων ἐκκλησίας ἀπαγγείλῃ ἀφορισμὸν κατὰ τῶν λαβόντων πράγματα τοῦ ναυαγήσαντος πλοίου τοῦ αὐτοῦ θείου Ἀντωνίου Φραγκίσκου Βιτάλη πειρατοῦ.

Ἀρχομένου τοῦ ἔτους ἄρχοδ' ἐκ τρικυμίας προσωρμίσθη εἰς Μύκονον Κορνήλιος Μάγνης, ἀνὴρ Ἰταλός, ματαβαίνων ἐκ Λιβόρνου εἰς Κωνσταντινούπολιν. Μετὰ τὴν διήγησιν συμβάντος αὐτοῖς ὑπὸ πειρατοῦ λέγει ὅτι ἡ Μύκονος εἶχεν ὀλίγους οἰκίσκους, ὅτι ἔφερεν οἶνον καὶ σίτον ἄρκετόν, ἀλλὰ πάντα εἰς τὴν διάκρισιν τῶν πειρατῶν καὶ ὅτι τοὺς φόρους τῆς νήσου παρεχωρήσατο ὁ ἐπίτροπος τῆς Ὀσμανιδῶν βασιλείας τῷ ἐρμηνεῖ Παναγιώτῃ, ὃς ἐλάμβανεν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐκ τῆς νήσου τρισχίλια νομίσματα ἕκαστον τῶν ὀκτῶ ρεάλίων, ἀντὶ βεβαίως τρισχίλια ρεάλια, καὶ ὅτι ἂν δὲν ἐλεηλατεῖτο ἡ νήσος ὑπὸ τῶν πειρατῶν θὰ ἐλάμβανε πλείονα· ἐπιπροστίθησι δ' ὅτι «(lavorano a) tanto le povere sostange, quanto la vita, et onestà degli abitanti, sopra di che ne seguono spessissimi scandali, mentre non è possibile poi freno alla licenza de' leventi in speghe di frecate, e bergantini; che quanto à quei delle navi grosse non sogliono essere così smoderati, come i primi» περιγράφων δὲ τὰ ἐνδύματα τῶν Μυκονίων γυναικῶν προστίθησι «regna ne' Greci la superbia così stravagantemente, che venendo astretti conservare, quant' hanno di spegioso in nascondigli reconditi, e bene spesso sotterranei, sospiraño una sol ora di quiete da corsari in un anno, non per altro, che per poter far pompa della loro albagia», καὶ ὅτι ἐν ναῶ ἑλληνικῷ ὑπῆρχεν εἰκὼν μεγάλως τιμωμένη, πρὸ ἧς ἀνήρτηντο ἀργυροὶ λύχνοι ἀναθήματα τῶν πειρατῶν¹. Ὀλιέρος μαρκίων Νοῦντέλης πρεσβευτῆς τοῦ Γάλλων βασιλείως ἐν Κωνσταντινου-

1. Quanto di più curioso, e vago hà potuto raccogliere nel primo bienio da esso consumato in viaggi, e dimore per la Turchia, parte I, pp. 77—86.

πόλει ἔτει *αχολ'* μηνὶ νοεμβρίῳ ἐπισκεψάμενος τὴν Μύκονον λέγει ὅτι δοθέντων τῶν φόρων τῆς νήσου τῷ Παναγιώτῃ ἀπώλεσεν αὕτη τὴν προστασίαν τῶν Ὀσμανιδῶν γενομένη μόνον ἀξιόλογος ἕνεκα τῶν πειρατῶν, οἱ ἐκράτουν κυρίως αὐτῆς ¹. Ὁ δὲ ἀδελφός ὁ γράψας ἔτει *αχολ'* περὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους ὁ μετὰ τοῦ μαρκιῶνος Νοϊντέλης ἐπισκεψάμενος τὴν Μύκονον λέγει τὴν νῆσον πάλαι οὕσαν πολυάνθρωπον, τότε δ' ἔρημον ἕνεκα τῶν Φράγκων καὶ Ὀσμανιδῶν πειρατῶν ².

Κορνήλιος Μάγνης ἐπισκεψάμενος τὴν Μύκονον τὸ δευτερον μηνὶ νοεμβρίῳ τοῦ ἔτους *αχολ'* μετὰ τοῦ εἰρημένου μαρκιῶνος Νοϊντέλης καλεῖ τὴν νῆσον αἰτίαν τοῦ θανάτου τοῦ πειρατοῦ Τεμερικούρτου· ἐγκωμιάζων δὲ τὴν εὐφυΐαν, τὴν σύνεσιν καὶ τὴν παιδείαν τοῦ Παναγιώτου Νικουσίου σημειοῦται ὅτι λαμβάνων οὗτος ἰσοθίως τοὺς φόρους τῆς νήσου χρηματικῶς ἐζημιώθη καὶ ἐδοκίμασαν οἱ Μυκόνιοι χαλεπώτατα κακὰ παρὰ τοῦ πειρατοῦ Τεμερικούρτου, καὶ ὅτι ἐξ ὁμιλιῶν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Παναγιώτου ἐνόησεν, ὅτι οὗτος συνετέλεσεν εἰς τὸν θάνατον τοῦ πειρατοῦ τούτου, ἅτε διακείμενος ἐχθρικώτατα πρὸς τοὺς πειρατὰς ³.

Ὁ ἱππότης τῆς Μελίτης πειρατὴς Τεμερικούρτος Βενεμβίλλης, ἀνὴρ Γάλλος, ὁ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀνῆκεστα κακὰ διαπραξάμενος κατὰ τῶν τάλαιπῶρων νησιωτῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους (οὗ τὸ χρησφύγετον ἦν ἡ νῆσος Μύκονος ⁴) ναυαγῆσας κατὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Βαρβαρίας καὶ συλληφθεὶς αἰχμάλωτος ἐστάλη πρὸς τὸν σουλτάνον εἰς Ἀδριανούπολιν ἀρχομένου τοῦ ἔτους *αχολ'*, ἔνθα ἐφρονεύθη συντελέσαντος πρὸς τοῦτο βεβαίως καὶ τοῦ Παναγιώτου, ὅπως ἀπαλλάξῃ οὕτω τοὺς κακοδαίμονας νησιώτας πειρατοῦ θηριωδεστάτου καὶ ἐ-

1. Journal d'Antoine Galland pendant son séjour à Constantinople, (Paris, 1881, in 8°), tom. II, pp. 178—9.

2. L'état présent de l'Archipel, (Paris, 1678, in 12°), part. I, pp. 134—5.

3. Quanto di più curioso, e vago hà potuto raccorre . . . nel secondo biennio da esso consumato in viaggi e dimore per la Turchia, ed. 2x, (Parma, 1692, in 12°), parte II, pp. 104, 64.

4. Bernard Randolph The present state of the islands in the Archipelago, (Oxford, 1687, in 4°), p. 51.

ξωλεστάτου, οὐχὶ δὲ διότι ὁ πειρατὴς ἐλάμβανεν ἐνίοτε τὰ ἐπιτήδεια ἐκ τῆς νήσου Μυκόνου κατὰ τὸν ἐξωμότην Γάλλον κόμητα τῆς Μαγδαληνῆς ¹, ἢ διότι εἰς τὸν Παναγιώτην μετερχόμενον μετὰ Ὁσμανιδῶν μεγιστάνων τὴν σωματεμπορίαν ἐν Μυκόνῳ ὁ πειρατὴς δὲν ἠθέλησεν, ἵνα ἀποδῷ αἰχμάλωτον Πολωνίδα, ἣν μετ' ἄλλων ἀνδραπόδων ἀνηκόντων τῷ Παναγιώτῃ ἀπήγαγε, τούτου δ' ἔνεκα ὅτε ὁ πειρατὴς ἐστάλη τῷ σουλτάνῳ, ὁ Παναγιώτης ἐκδικούμενος παλαιὰν ἐχθραν συνετέλεσεν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ². Αὗται αἱ αἰτιολογίαι εἶνε τῆς ἐρωτικῆς ἐπινοίας τοῦ ἀδῆλου συγγραφέως τοῦ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους γράψαντος περὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Ὁ τε Ροβέρτος ἰησούτης ³, ὁ Κορνῆλιος Μάγνης ⁴, ὁ κόμης τῆς Μαγδαληνῆς ⁵, ὁ Ἀντώνιος Γαλλάνδος ⁶, ὁ Βαρθολομαῖος Πότζος ⁷, ὁ Λαυρέντιος Ἀρβιδός ⁸ καὶ ὁ ρηθεὶς ἀδελφός ὁ γράψας κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους περὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους ⁹ διηγούμενοι τὰ τοῦ θανάτου τοῦ πειρατοῦ Τεμερικούρτου Βενεμβίλλη παριστᾶσιν ὡς τὸν ἀγνότερον τῶν μαρτύρων, τὸν ἐξωλέστατον αὐτὸν πειρατὴν. Τὸν πειρατὴν τοῦτον ἐλέγχων ἐν Μήλῳ ὁ μαρκίων Πριυλὴς ἐλεγεν αὐτῷ οἱ βιασμοί, αἱ ἱεροσυλῖαι,

1. Le miroir de l'empire Ottoman ou l'etat present de la cour et de la milice du Grand Seigneur... (Lyon, 1680, in 12°), part I, pp. 95—6.

2. L'etat present de l'Archipel, part I, pp. 144—158.

3. Histoire nouvelle des anciens ducs et autres souverain de l'Archipel, (Paris, 1698, in 12°), p. 216—218.—καὶ Ἱστορία τῶν ἀρχαίων δουκῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἡγεμόνων τοῦ Αἰγαίου πελάγους... μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Μ. Καράλη, (ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου, 1878, εἰς 8ον), σ. 138—9.

4. Quanto di più curioso, e vago hà potuto raccorre... nel secondo biennio... ed. 2a, parte II, pp. 56—60.

5. Le miroir de l'empire Ottoman ou l'etat present de la cour et de la milice du Grand Seigneur, part I, pp. 93—96.

6. Journal d'Antoine Galland pendant son séjour à Constantinople, tom, II, pp. 39—40, 41.

7. Bartolomeo Dal Pozzo Historia della sacra religione militare di S. Giovanni Gerosolimitano detta di Malta, (Venezia, 1715, in 4°), tom. II, lib. XIX, q. 305.

8. Jean Baptiste Labat Memoires du chevalier d'Arvieux, envoyé extraordinaire du roy à la Porte... (Paris, 1735, in 8°), tom. IV, pp. 340—2. tom. VI, pp. 184—8.

9. L'etat present de l'Archipel, part I, pp. 144—158.

αἱ βλασφημίαι, αἱ ἀσεβεῖς καὶ βάρβαροι αὐται πράξεις του δὲν σοι ἐμποιοῦσι φόβον; δὲν πιστεύεις ὅτι ὑπάρχει κόλασις; εἰς ταῦτα ὁ θηριώδης καὶ ἐξωλέστατος οὗτος πειρατῆς ἀπήντησεν ὅτι οὔτε ἐπίστευεν οὔτε ἐφοβεῖτο οὐδέν ¹. Περὶ τοῦ πειρατοῦ τούτου μαρκίων Νοῦντέλης γράφει ἐκ Χίου ἔτει ἁχογ' μηνὸς ὀκτωβρίου ἐβδόμη τῷ Κολβέρτῳ τάδε· «il est aussy une preuve de la mauvaise conduite de Beninville, qui est tellement décrié parmy les chrestiens des isles, qu'asseurément si Sa Majesté le faisoit venir à son service, ce ceroit un grand moyen de lever les justis reproches qui viennent de tous costez à son sujet, et de luy espargner, peut estre, d'avoir la teste tranchée à Andrianople ²». Ὁ Ἰωσήφ Πιτῳωνος Τουρνεφόρτιος ἀποθαυμάζων τοὺς Γάλλους πειρατὰς ἐν τῷ Αἰγαίῳ διηγεῖται ὅτι οἱ Μήλιοι καὶ Ἰήται καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ μνημονευόμενοι ἀπεθαυμάζον τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις τοῦ Τεμερικούρτου ³. Ταῦτα εἰπὼν περὶ τοῦ πειρατοῦ Τεμερικούρτου Βενεμβίλλη ἐπάνειμι ἐπὶ τὸν Παναγιώτην.

Τῷ ἐπιόντι ἔτει ἁχοβ—ἁχογ' ὁ Παναγιώτης ἔστειλεν εἰς Μύκονον ἐπίτροπον Μιχαὴλ Καναβοῦζον, ὃς ἔλαβε διὰ γράμματος αὐτῇ χειρὶ γραφέντος ἔτει ἁχοβ' μηνὸς ἀπριλίου τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τοὺς φόρους τοῦ παρελθόντος ἔτους ἁχοα'—ἁχοβ' τοῦ ἐν τῇ νήσῳ μοναστηρίου τῆς Τουρλιανῆς, ἐν ᾧ ὑπέγραψε «Μιχαὴλ Καναβοῦζος ἐπίτροπος τοῦ ἐνδοξοτάτου αὐθεντοῦ κυρίου Παναγιώτου ἔλαβα τὰ ἄνωθεν 32 ρεάλια τὴν ἀποκοπὴν τοῦ μοναστηρίου σῶαν»· ἐκ δὲ τοῦ γράμματος τούτου μανθάνομεν ὅτι ἐστάλη εἰς τὴν νῆσον ταχρίρτσῆς (καταστικάρης, ἀναγραφεὺς) «μὲ προσταγὴν βασιλικήν» ὅπως τάξῃ τοὺς φόρους οὓς ἐμελλον νὰ ἀποδιδῶσιν οἱ Μυκόνιοι τοῖς Ὀσμανίδαῖς, ἐξ ὧν ὁ τοῦ μοναστηρίου γενόμενος «μακτοῦ ἡγουν ἀποκοπή», ἦτοι ἐξ ἐκτιμήσεως ὠρίσθη εἰς ρεά-

1. Voyages de Mr. le chevalier Chardin en Perse et autres lieu de l'Orient, vol. I, p. 2.

2. Charles Schefer Journal d'Antoine Galland pendant son séjour à Constantinople, tom. II, Appendice, p. 176.

3. Relation d'un voyage du Levant, tom. I. p. 58, 96.

λ ι α δύο καὶ τριάκοντα· ἔτι δ' ἐν αὐτῷ ὁ Μιχαὴλ λέγει καὶ τὰδε· «ἐρχόμενος ἐγὼ ἐδῶ εἰς τὸ παρὸν νησί τῆς Μυκόνου ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν ἐνδοξότατον αὐθέντην καὶ ἐξουσιαστὴν τοῦ παρόντος νησιῦ κύριον Παναγιώτην, μὲ ἐδῶσε πᾶσαν ἐξουσίαν διὰ νὰ ἐρευνήσω πᾶσαν ὑπόθεσιν τοῦ παρόντος νησιῦ ὡς γνήσιός του ἐπίτροπος· ὅμως θεωρῶντας τὴν ἄνωθεν ἀπόδειξιν τοῦ μοναστηρίου ὅπου τοῦ ἐδῶσαν ὁ ταχριρτσής, τὸ ἀνέφερον τοῦ ἄρχου κυρίου Παναγιώτη καὶ ἔστερξε τὴν ἄνωθεν ἀποκοπὴν ὅπου ἔκαμεν ὁ ταχριρτσής»· (ἡ ἀποστολὴ τοῦ ταχριρτζῆ εἰς τὰς νήσους ἐγένετο ἔτει 1670 κατὰ σημείωμα ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Σερίφῳ μοναστηρίου τοῦ Ταξιάρχου Μιχαὴλ ἔχον ὥδε· «Κατὰ δὲ τοὺς 1670 ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔκαμε ταχρήρι εἰς ὅλα τὰ νησιά, καὶ ἐμέτρησεν ἀνθρώπους, παιδιὰ, ἐμέτρησε καὶ τὰ χωράφια μὲ τὸ σχοινίον, καὶ ἦτον τὸ σχοινίον ὀργυαῖαι 21 : ἦλθε καὶ ἐδῶ κατὰ τὴν βασιλικὴν προσταγὴν, καὶ ἐμέτρησε καὶ ἔχαράττωσε τὸ νησί, καθὼς φαίνεται εἰς τὴν καντζελλαρίαν τοῦ καθ' ἐνὸς τὸ πρᾶγμα πόσον χαράττει τότες τὸ ἔβαλεν ὁ ταχριρτζής . . . ¹».) Ὁ Μιχαὴλ εἰς συμβόλαια τοῦ ἔτους ἀρχοῦ μηνὸς ἰουνίου ἐκκαιδεκάτῃ μέχρι τοῦ ἐπομένου ἔτους ἀρχοῦ μηνὶ μαρτίῳ καλεῖται ὑπὸ τῶν Μυκόνιων «ὁ ἐκλαμπρότατος ἡμῶν ἀφέντης Μιχαὴλ Καναβοῦτζος βοεβόντας καὶ ἐξουσιαστὴς τῆς παρὸ νήσου» καὶ ὑπογράφει ἐν αὐτοῖς «Μιχαὴλ Καναβοῦτζος βοεβόντας Μυκόνου». Τῷ αὐτῷ ἔτει ἀρχοῦ— ἀρχοῦ ἤρξε τῶν Μυκόνιων ὡς ἐπίτροπος ὁ «εὐγενέστατος ἀφέντης Μιχαὴλ Καλαμαράς κριτὴς Μυκόνου καὶ ἐπιτροπικὸς τοῦ ἀφεντός κατῇ Παροναξίας καὶ Μυκόνου». Καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει ἀρχοῦ μηνὸς φεβρουαρίου τετάρτῃ καὶ εἰκοστῇ ἐν ἐκκλησίᾳ οἱ Μυκόνιοι ἐψηφίσαντο τὰδε· «ἐπειδὴ καὶ τὴν σήμερον νὰ εὐρίσκεται τὸ παρὸ νησί τῆς Μυκόνου εἰς μεγάλην πενίαν καὶ πτωχείαν μεγαλωπιάτη, καὶ ὅλη ἡ παρὸν κοινότης καθὼς λέσι νὰ εἶνε ἀδικημένη ἀπὸ προεστοὺς καὶ ἐτέρους τοῦ παρόντος νησιῦ καὶ μὴ δυναμένη νὰ κομπαρτίρουν τὰ βάσανα καὶ ἀβαρίζια, διὰ τοῦτο τὸ λοιπὸν συνοδικῶς συνα-

1. Βιβλίον τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Σερίφῳ μοναστηρίου τοῦ Ταξιάρχου Μιχαὴλ, φύλ. 66 (117).

θροισθέντες» ἀπέδειξαν πρέσβεις Ἰγνάτιον Ραουζαῖον καθηγούμενον (Τουρλιανῆς), Γεώργιον Πανσέβαστον ἱερέα, Ἰάκωβον Κορνᾶρον ἱερέα, Φιλόθεον Σκαρδανᾶν ἱερέα, Μιχαὴλ Καλογεράν, Ἀνδρέαν Καλλίμαρχον, Ἱερώνυμον Νταζάραν, Φραγκίσκον Φώσκολον, Τζάνεν Κοντοφρέον, Κάρλον Καλλέργην Δημήτριον Γρυπάρην, ἵνα στείλωσιν εἰς Ἀδριανούπολιν πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον Παναγιώτην Νικούσιον «νὰ σκλαμάρουν καὶ νὰ πρεκουράρουν ὅλον ἐκεῖνο τοῦ γνωρίζουν καὶ νὰ εἶνε τῆς χρείας, διὰ σύστασιν καὶ κυβέρνησιν τοῦ νησίου» καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει, ἁχοβ' μηνὸς ἰουλίου τετάρτῃ συλλεγόντες εἰς ἐκκλησίαν οἱ Μυκόνιοι ἐβουλεύσαντο τάδε· «ἐπειδὴ καὶ τὴν σήμερον νὰ εὕρισκόμεσται» εἰς τὴν ὑποταγὴν τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ σοφωτάτου μέγα διερμηνευτῆ τῆς αὐτοκρατορικῆς βασιλείας καὶ ὁ ἄνωθεν ἐνδοξότατος ἡμῶν ἀφέντης Παναγιώτης νὰ ἔχη εἰς πρόσωπον καὶ ἰδίον του κορμὶ τὸν ἐκλαμπρότατον ἡμῶν ἀφέντη Μιχαὴλ Καναβοῦτζον διὰ βοιθόντα καὶ ἀφέντη μας», ὅμως δι' ἄλλας ἀνάγκας τοῦ κοινοῦ κατεστήσαντο «διὰ καθολικοὺς πρεκουρατόρους καὶ λογαριαστάδες διὰ νὰ πρεκουράρουν καὶ νὰ παίρνουν λογαριασμοὺς ἀπὸ ἐκείνους ὅπου νόμιμα κατὰ Θεὸν νὰ γνωρίζουν πῶς κρατοῦν τορνέσια τῆς παρὸν κοινότης» Γεώργιον Πανσέβαστον ἱερέα, Ἰάκωβον Κορνᾶρον, Μιχαλάκην Καλογεράν, Ἀνδρέαν Καλλίμαρχον, Τζάνε Κοντοφρέον, Δημήτριον Γρυπάρην, Κάρλον Καλλέργην, Φραντζέσκον Φώσκολον. Ἐκ τοῦ γράμματος τούτου γίγνεται δῆλον ὅτι πολλοὶ τῶν Μυκονίων δὲν ἀπεδίδουν τῷ κοινῷ τοὺς αὐτῶν φόρους.

Τῷ δ' ἐπομένῳ ἔτει, ἁχογ' — ἁχοδ' ὁ Παναγιώτης κατεστήσατο ἐπίτροπον ἐν τῇ νήσῳ τὸν Σιφνίων καὶ Μυκονίων ἱεράρχην Ἀθανάσιον. Ὁ Ἀθανάσιος ἀπὸ τοῦ ἔτους ἁχοα' παραγενόμενος εἰς Κωνσταντινούπολιν ὡς πρεσβευτὴς τῶν Μυκονίων, παρέλαβε τὴν ἐπιτροπείαν, καὶ ἐπανιὼν εἰς Μύκονον κατεστήσατο ἔτει ἁχογ' μηνὶ μαΐῳ ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦ Παναγιώτου Μάρκον Κορίνθιον οἰκονόμον τῆς Μυκονίων ἐκκλησίας, Ἀντώνιον Πετρῆν, Πιέρον Βιδάλην «καθολικοὺς ἐπιτρόπους καὶ βοεβοντάδες καὶ πᾶσα ἄλλη ἐξουσία... νὰ κρίνουν καὶ ἀποφατίζουσιν νὰ παιδεύουν τοὺς ἀτάκτους» καὶ γραμματεῖς δὲ κατεστήσατο διὰ τὰς νιτράδας Μαρ-

κάκην Κορίνθιον καὶ Κωνσταντῖνον Λητσᾶρδον. Οὗτοι δὲ οἱ καθολικοὶ ἐπίτροποι τοῦ Παναγιώτου ἐγένοντο τῷ αὐτῷ ἔτει καὶ Μυκονίων ἐπίτροποι καὶ παρέμειναν ἐπίτροποι τοῦ Παναγιώτου μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

Τῷ αὐτῷ ἔτει, ἄρχογ' μηνὶ αὐγούστῳ ἐκ γράμματος γεγονότος ἐν ἐκκλησίᾳ Μυκονίων μαρθάνομεν ὅτι οἱ ἀποδειχθέντες πρέσβεις ἔτει, ἄρχοβ' μηνὸς φεβρουαρίου τετάρτη καὶ εἰκοστῇ ἐξελέγησαν οὐ μόνον διὰ τὰ προδιηγηθέντα, ἀλλὰ καὶ ἀπεστάλησαν «διὰ νὰ πᾶσιν ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἐνδοξότατον καὶ σοφώτατον ἡμέτερον αὐθέντην κύριον Παναγιώτην διὰ νὰ δοῦσι τέλειον λογαριασμὸν μὲ τὸν μισὲ Τζανῆ Καλαμαρᾶ διὰ ταῖς τέσσαρες χρόνους ὅπου ἐκυρίευσεν ὁ ἄνωθεν Καλαμαρᾶς τὸ παρὸ νησί· περὶ τούτου ἐζήτησαν καὶ οἱ ἄνωθεν αὐθέντες στελμένοι διὰ νὰ δώσουσι τέλειον ξεφλητικὸν λογαριασμὸν εἰς ὅλαις των ταῖς σπέζαις ὅπου ἔκαμαν εἰς τὸ ἄνωθεν βιάζο, ὅσον ἀκόμη καὶ εἰς τὰ τορνέσια ὅπου ἐπῆραν ἀπὸ τοὺς χαρατσαρέους καὶ ἀπὸ τὸν ἄνωθεν Καλαμαρᾶ, τόσα εἰς ἐκεῖνα ὅπου ἔλαβαν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ὅπου ἀκόμα καὶ εἰς ἐτοῦτα ὅπου τῶν ἔδωσεν εἰς τὸ παρὸ νησί», παραστάντα δὲ καὶ «τὸν εὐγενέστατον ἄρχοντα κύριον Μιχαὴλ Καναβοῦτζον ἐξουσιαστὴν τοῦ παρόντος νησιῦ στελμένον εἰς πρόσωπον τοῦ ἄνωθεν ἐνδοξοτάτου ἡμῶν δὲ αὐθεντός (Παναγιώτου) . . . ἔδωσαν τέλειον καὶ καθαρὸν λογαριασμὸν εἰς ὅλα τὰ πάντα» οὕτω ἐγένοντο «ἀναίτιοι καὶ καθαροὶ ἀπὸ τὰ ἄνωθεν ὅλα γεγραμμένα». Τότε δὲ τῷ αὐτῷ ἔτει, ἄρχογ' μηνὸς Σεπτεμβρίου δευτέρα καὶ εἰκοστῇ ἀπέθανεν αἰφνιδίως ὁ Παναγιώτης. Ἀποθανόντος τοῦ Παναγιώτου ὤφειλον οἱ Μυκόνιοι μέρος τῶν φόρων τοῦ ἔτους, ἄρχογ' — ἄρχοβ' ἔθεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ κυρά τζα Περουζέ ἡτήσατο παρὰ τῆς Ὀσμανιδῶν βασιλείας τὴν ἀπόδοσιν τῶν φόρων τοῦ ὅλου ἔτους παρὰ τῶν Μυκονίων πρὸς τὸ ὄρφανόν τοῦ Παναγιώτου· ἡ δὲ ἀπεδέξατο τὴν αἴτησιν καὶ διὰ γράμματος τοῦ πατριάρχου Γερασίμου τοῦ ἀπὸ Τυρνόβου τοῦ ἔτους, ἄρχοβ' μηνὶ Ἰουνίῳ^ς ἐνετάλησαν οἱ Μυκόνιοι τὴν ἀπόδοσιν τῶν φόρων πρὸς τὸν ἐπίτροπον τοῦ ὀρφανοῦ Φώτιον καλούμενον πορευθέντα πρὸς τοῦτο εἰς Μύκονον.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Παναγιώτου ὁ Μιχαὴλ Καναβοῦ-

τος παρέμεινεν ἐν Μυκόνῳ οἰκῶν· ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ ἐν Νάξῳ μοναστηρίου τῶν μοναχῶν καπουκίνων κεῖται σημείωμα τόδε· «J'ai oublié de dire que le jour precedent (μηνὸς Ἰανουαρίου ἑκτη τοῦ ἔτους ἁγος¹) vint nous voir un certain nommé sr. Michely Grec de rite, v o i v o d e a l o r s de Micone, lequel nous dit que l'on nous demendoit à Micone pour nous établir, et que sy nous voulions venir qu'il s'offroit de nous donner une église et une place pour nous bastir un hospice ¹». Οὐδέποτε ὅμως ἐνώκησαν Φράγκοι μοναχοὶ ἐν Μυκόνῳ ἐπὶ Ὀσμανιδῶν· ναὸν μόνον εἶχον οἱ Φράγκοι ἐν τῇ πόλει Μυκόνῳ μέχρι τοῦ νῦν ὑπάρχοντα γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα μ. π. δ. υ. κ. α. ρ. ι. ἄ. τ. ο., ὃν παρὰ τῶν ἡμετέρων ἠγόρασαν· τὸν δ' ἐφημέριον τούτου συνετήρουν τὰ πολλὰ οἱ πειραταί ². καίτοι ὁ Σεβαστιανὸς Φράγκος ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως σημειοῦται ὅτι ὁ Φράγκος ἐπίσκοπος Τήνου Δόριος διὰ τοῦ ναυάρχου τῶν Βενετῶν Ἀνδρέου Κορνάρου κατέλαβε τὸν ἐν τῇ νήσῳ ναὸν τοῦ ἁγίου Μάρκου, ὡς ἀνήκοντα ἄλλοτε τοῖς Φράγκασις ³.

ΜΕΤΑ τὸν θάνατον τοῦ Παναγιώτου Νικουσίου πρὸς τῷ ἀξιώματι τοῦ ἐρμηνέως τῆς Ὀσμανιδῶν βασιλείας δοθέντι τῷ Ἀλεξάνδρῳ Μαυροκορδάτῳ παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου Ἀχμέτου Κιοπρουλή, ἐδόθησαν αὐτῷ ἀνά πᾶν ἔτος καὶ οἱ φόροι τῆς νήσου Μυκόνου. Ὁ Ἀλεξάνδρος ἐγραμμάτευσεν ἰδίᾳ παρὰ Παναγιώτῃ Νικουσίῳ μετὰ τὴν ἐκ Κρήτης ἐπάνοδον τοῦ Παναγιώτου ἔτει ἁγός. Τούτῳ δ' ἠκολούθησεν εἰς τὴν ἐπὶ Πολυνοῦς στρατείαν, ἔνθα ἐν Ἰσάξᾳ τῆς Βουλγαρίας θανόντος αἰφνιδίως τοῦ Παναγιώτου, διεδέξατο τὸ τοῦ ἐρμηνέως ἀξίωμα. Κατὰ Θεαγένην Λιβαδᾶν (ὁ βεζύρης Σουλεϊμάνης ὁ ἀπὸ χριστιανῶν Σέρβων καταγόμενος ὁ διαδεξάμενος τὸ τοῦ ἐπιτρόπου ἀξίωμα, διάδοχος τοῦ ἐπὶ τὴν πολιορκίαν τῆς

1. Notes historiques du livre du couvent des pp. capucins à l'île de Naxos, p. 123 (ms).

2. Bernard Randolph The present state of the islands in the Archipelago, p. 14.

3. Viaggio e navigazione di monsignor Sevastiani e Giuseppe di S. Maria... nelle antare e tornare dall'Archipelago, p. 68.

Βιέννης τραπέντος καὶ ἀπαγχονισθέντος Καρὰ Μουσταφᾶ) προσέθηκε νέα τεκμήρια τιμῆς καὶ ὑπολήψεως πρὸς τὸν μέγαν ἑρμηνεῖα, ἀπονείμας αὐτῷ ἀντὶ τῶν προσόδων τῶν νήσων Μήλου καὶ Μυκόνου τὰ τέλη τῆς μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως», ἀνάγει δὲ τὸ γεγονός μηνὶ μαΐῳ τοῦ ἔτους, ἀχρὸς¹.

Τὸ πρῶτον ἔτος, ἀχρὸδ' — ἀχρὸς ὁ Ἀλέξανδρος Μαυρογορδάτος ἀπέστειλεν εἰς Μύκονον ἐπίτροπον τὸν αὐτοῦ ἀδελφὸν Ἰωάννην, ἐπίτροπος δὲ τῶν Μυκονίων τῷ αὐτῷ ἔτει, ἀχρὸδ' — ἀχρὸς ἐγένετο Τζουάννης Καλαμαράς. Ὁ Ἰωάννης Μαυρογορδάτος ἐν συμβολαίοις συνταχθεῖσι ἀπὸ μηνὸς μαρτίου μέχρι μηνὸς σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους, ἀχρὸδ' καλεῖται ὑπὸ τῶν Μυκονίων «ὁ ἐκλαμπρότατος ἡμῶν κύριος Ἰωάννης Μαυρογορδάτος, βοεβόντας καὶ ἐξουσιαστής τῆς παρὸν νήσου Μυκόνου εἰς πρόσωπον τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ σοφωτάτου ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἡμῶν δὲ αὐθεντὸς κυρίου Ἀλεξάνδρου Μαυρογορδάτου μέγα διερμηνευτῇ τῆς αὐτοκρατορικῆς βασιλείας», καὶ ὑπογράφει ἐν αὐτοῖς «Ἰωάννης Μαυρογορδάτος βοιβόδας τῆς νήσου Μυκόνου καὶ ἐπίτροπος τοῦ ἀρχοῦ ἀδελφοῦ μου κυρίου Ἀλεξάνδρου διερμηνευτοῦ τῆς κραταιᾶς βασιλείας». Ἐλαβε δ' ὁ Ἰωάννης ἔτει, ἀχρὸδ' μηνὸς σεπτεμβρίου πέμπτη καὶ εἰκοστῇ τοὺς φόρους τοῦ ἔτους, ἀχρὸδ' — ἀχρὸς τοῦ ἐν τῇ νήσῳ μοναστηρίου τῆς Τουρλιανῆς ὄντας ῥεάλια δύο καὶ τριάκοντα. Ἐν δὲ τῷ αὐτῇ χειρὶ γραφέντι γράμματι τῆς παραλαβῆς τούτων προστίθεται καὶ τὸδε· «καὶ ἐρχόμενος ἐγὼ ἐδῶ εἰς τὸ παρὸν νησίον τῆς Μυκόνου ἀποσταλμένος ἀπὸ τὸν ἐνδοξότατον καὶ σοφώτατόν μου ἀδελφὸν καὶ ἐξουσιαστήν τοῦ παρόντος νησίου κύριον Ἀλέξανδρον μου ἐδῶσε πᾶσαν ἐξουσίαν διὰ νὰ ἐξερευνήσω εἰς τὸ παρὸν νησί καὶ νὰ εὕρω εὐλογον, νὰ τὰ βεβαιώσω ὡς γνήσιός του ἐπίτροπος». Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει, ἀχρὸδ' ὁ σερδάρης τῆς Ἀσπρῆς θαλάσσης² πλέων ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον πρὸς καταδίωξιν τῶν ἐν αὐτῷ πειρατῶν προὔτίθετο ἵνα καταστρέψῃ πρὸς ἄλλαις νή-

1. Θεαγένους Λιβαδά Ἀλεξάνδρου Μαυρογορδάτου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων ἐπιστολαὶ Q', (ἐν Τεργέστη, 1879, εἰς 80ν), σ. γα, 7.

2. Journal d'Antoine Galland pendant son séjour à Constantinople, tom. II, p. 175.

σοις καὶ τὴν Σύρον, Μύκονον καὶ Πάρον, ἐν αἷς ὄκουν πειραταί ¹. Ὁ Παῦλος Ρικῶτος ἔτει ,αχσῆ' διηγεῖται ὅτι ἐκτὸς μεγάλων τινῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐν αἷς ὑπῆρχον φρουρία, αἱ λοιπαὶ ἀνόχυραι οὔσαι ἦσαν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἐλαχίστου πειρατοῦ, οὗ οἱ μὲν ἄνδρες ἦσαν δούλοι τῶν θελήσεων, αἱ δὲ θυγατέρες τῶν νησιωτῶν ὑπεῖκοντο εἰς τὰς ὀρέξεις αὐτῶν, τὰ δὲ πλούτη ὑποχείρια ². Ὁ σε ρ δ ἄ ρ ης τῆς Ἀσπρῆς θαλάσσης παραγενόμενος εἰς Μύκονον ἐζημίωσε τοὺς Μυκονίους «μερικὴ σπέζα νόμιμη διὰ κάποια πταισήματα ὅπου ἐγιναν εἰς τὸ πορὸ νησί»· ἡ ζημία ἦν τριακόσια καὶ χίλια ρε ἄ λ ι α, ἃ πρὸς ἀπόδοσιν στερουμένῳ τῷ κοινῷ τῶν Μυκονίων ἐδάνεισεν ὁ Ἰωάννης Μαυρογορδάτος ἐκ τῶν αὐθεντικῶν ἄ σ π ρ ω ν, ἥτοι τῶν χρημάτων τοῦ ἀδελφοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἐζημίωσε δὲ καὶ ἄλλως τοὺς Μυκονίους ὁ σε ρ δ ἄ ρ ης δι' ὃ ἔτει ,αχσὸ' μηνὸς σεπτεμβρίου δεκάτῃ συλλεγέντες εἰς ἐκκλησίαν οἱ Μυκόνιοι ἐξελέξαντο Ἰωάννην Μαυρογορδάτον, Δημήτριον Καλλέργην ἱερέα, Βασίλειον Μπόνην ἱερέα, Ἀντώνιον Δητσάρδον, Δημήτριον Γρυπάρην, Γεώργιον Τουλάνην, Μάρκον Μπᾶον, Ἰάκωβον (Κορνᾶρον) ἱερέα «νὰ πᾶσι ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἄνωθεν πολυχρονισμένον σερτάρη διὰ νὰ σιάσουν καὶ νὰ σβύνουν πᾶσαν ὑπόθεσιν ὅπου ἤθελε γυρεύσῃ ὁ ἄνωθεν πολυχρονισμένος»· ἔτι δὲ οὗτοι καὶ νὰ τ α σ σ ἄ ρ ο υ ν τοῖς Μυκονίοις τὴν ζημίαν τῶν τριακοσίων καὶ χιλίων ρε ἄ λ ι ῶ ν τῶν ἀποδοθέντων τῷ σε ρ δ ἄ ρ η. Ὁ δὲ σε ρ δ ἄ ρ ης ἔτι ἠνάγκασε τοὺς Μυκονίους τὴν ἀγορὰν Ἑβραίων ἀνδραπόδων εἴκοσιν ἀντὶ ρε ἄ λ ι ῶ ν μυρίων ἔτει ,αχσ' ἢ ,αχσὶ', ὅτε καὶ πάλιν ἐπλεεν ἐπὶ τὸ Αἶγαίον πρὸς καταδίωξιν τῶν ἐν αὐτῷ πειρατῶν ³. Κατὰ δὲ γραπτὸν σημείωμα τοῦ συμβολαιογράφου Μυκονίων Γερασίμου Βίδου ἱερέως μηνὸς σεπτεμβρίου ὁγδόῃ ἐπὶ δέκα ἐδόθησαν πρὸς τούτοις τῷ σε ρ δ ἄ ρ η εἰς ἀργύρια

1. Notes historiques du livre du couvent des pp. capucins à l'île de Naxos, p. 110 (ms).—Μιχ. Ἰακ. Μαρκόπολι Τουρκικαὶ βιαιοπραγαὶ ἐν Ναούσῃ τῆς Πάρου, (ἐν Νάξῳ, 1893, εἰς 12ον), σελ. 4—6.

2. The present state of the Greek and Armenian churches, pp. 337, 353.

3. Μιχαὴλ Ἰακ. Μαρκόπολι Τουρκικαὶ βιαιοπραγαὶ ἐν Ναούσῃ τῆς Πάρου, σ. 9—20.

καὶ ἐδαπανήθησαν ῥε ἄλ ι α τρία καὶ ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ χίλια ἐκτὸς τῶν δοθέντων αὐτῷ ἐπιτηδείων.

Ὁ Ἰωάννης Μαυρογορδάτος ἐχρημάτισεν ἐπίτροπος τοῦ ἀδελφοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ β ο ε θ ό δ α ς Μυκονίων ἐν ἔτος (,αχρδ' — ,αχοε'). Ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει μηνὸς δεκεμβρίου ἐβδόμη ἐπὶ δέκα τοῦ ἔτους ,αχλγ' ¹ καὶ ἦν πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐνυμφεύθη δὲ καὶ ἀπέθανεν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐγένοντο αὐτῷ δύο υἱοὶ Σκαρλάτος καὶ Κωνσταντῖνος ². Περὶ τοῦ Ἰωάννου Μαυρογορδάτου Δημήτριος Καντεμάρης λέγει τάδε· «Jean s'est point signalé; car étant né avec de très foibles qualités d'esprit, il ne fit aucun progrès dans les sciences; cette raison jointe à son incapacité naturelle, l'empêcha d'être poussé à la Cour, et employé dans les affaires; ensorte qu'il mena une vie privée, et mourut comme il avoit vécu, laissant deux fils Scarlatos et Constantin, qui ne se montrèrent pas plus ingénieux que leur père ³». Δύο δ' ἐπιστολαὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου ἐπιστέλλονται τῷ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ ⁴.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ,αχοι' ἀφίκοντα εἰς Μύκονον Ἰάκωβος Σπόνιος, ἀνὴρ Γάλλος, καὶ Γεώργιος Οὐήλερως, ἀνὴρ Ἀγγλος, γράψας ἑκάτερος ἴδιον ὁδοιπορικόν. Τούτων ὁ μὲν Ἰάκωβος Σπόνιος λέγει, ὅτι τῶν Μυκονίων ἄρχει Ἑλλήν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι ἡ νῆσος ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῶν Ὀσμανιδῶν ἐπὶ τοῦ Κρητικοῦ πολέμου (,αχμε' — ,αχξθ') ἐκ τοῦ φόβου τῶν πειρατῶν, ὅτι οἱ Ὀσμανίδαὶ πλέουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἵνα λάβωσι τοὺς φόρους ὄντας π ί α σ τ ρ α ἑξακό-

1. Σπυρίδωνος Π. Λάμπρου Γενεαλογικὰ σημειώματα Νικολάου Μαυρογορδάτου καὶ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων, ἐν Φιλολογικῷ συλλόγῳ Παρνασσῶ ἐπιτηρίδος, ἔτει Γ', (ἐν Ἀθήναις 1899, εἰς 8ον), σ. 140.—Émile Legrand Généalogie des Maurocordato de Constantinople rédigée d'après des documents inédits, (Paris. 1900, in 8°), p. 10.

2. Émile Legrand Généalogie des Maurocordato de Constantinople, (Paris, 1886 in 4°), pp. 2, 3.

3. Histoire de l'Empire Ottomane, (Paris, 1743, in 12°), tom. IV, p. 80.

4. Ἐπιστολάριον ἐκ διαφόρων ἐρανισθὲν καὶ τυπωθὲν ..., (ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1806, εἰς 8ον), σ. 123—5, 137—9—καὶ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων ἐπιστολαὶ ρ', σ. 38—41, 93—94.

σια καὶ τρισχίλια ἀποδιδόμενα ὑπὸ δισχιλίων κατοίκων, (καὶ ἐκ τῶν ὑπομνημάτων δὲ τοῦ πειρατοῦ Φλερῆ ὁ Παῦλος Ρικῶτος λέγει ὅτι δισχιλίοι Μυκόνιοι ἀπέτιον *χαράτσια* τοῖς Ὀσμανidaίς ἕκαστος ἀντὶ τεσσάρων σκούδων ¹⁾), ἀντὶ τοῦ ὅτι ὥκουν δισχιλίοι ἐν τῇ νήσῳ, ὅτι ἀναλόγουν τέσσαρες γυναῖκες ἕκαστῳ ἀνδρὶ, ὅτι πολλοὶ τῶν Μυκονίων ἦσαν ναῦται καὶ πειραταί, ὅτι ἡ νῆσος ἔφερε κριθὴν καὶ οἶνον, ἀλλ' οἶνον οὐχὶ τῶν ἀρίστων, ὅτι ἡρθόνοι κυνηγίου ἰδίως περδίκων, ὅτι ἦν λειψυδρος καὶ ψιλὴ ὕλης, ὅτι πᾶσα ἡ πόλις ὑδρεύετο ἐξ ἐνὸς φρέατος, ὅτι αἱ Μυκόνιοι ἐκλῶθον τὸν ἐπιχώριον βάμβακα ἐξ οὗ ὕφαινον χειρόμακτρα, καὶ μεταξάν ἐκ τῆς νήσου Ἀνδρου κομιζομένην καὶ ὅτι ἐν τῇ πόλει εἶχον οἱ μὲν Ἑλληνες τριάκοντα ναοὺς, οἱ δὲ Φράγχοι ἓνα ²⁾. Ὁ δὲ Γεώργιος Οὐήληρος λέγει ὅτι ἡ νῆσος ἔχει καλὸν λιμένα καὶ πόλιν ἀτείχιστον καὶ ἀνόχυρον, ὅτι ὁ ἀρχὼν τῶν Μυκονίων ἐστέλετο ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι ὁ ἀποδιδόμενος τοῖς Ὀσμανidaίς φόρος ἦν ἐν τοῖς αὐτοῦ σημειώμασι διάφορος τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰακώβου Σπονίου σημειουμένου, ὅτι ἀπέτιον οἱ Μυκόνιοι περιπλέον διακόσια σκούδα εἰς τὸν παραγενόμενον πρὸς παραλαβὴν τούτου *καπουδὰν πασσᾶ* (ἐκτὸς τῆς διαρπαγῆς τῶν σύκων καὶ σταφυλῶν αὐτῶν) κατὰ τὸν ἀνὰ πᾶν ἔτος καταπλουν εἰς τὴν νῆσον τῶν Ὀσμανιδῶν, ὅτι ἡ νῆσος ῥυθόρει οἶνου καὶ σίτου καὶ πρὸ παντὸς κριθῆς, ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν Μυκονίων ἦσαν πειραταί καὶ ἡ νῆσος αὐτῶν ἦν μεγάλη ἀποθήκη λειῶν, ὅτι οἱ πειραταί εἶχον ἐν τῇ νήσῳ τὰς γυναῖκας, τὰ τέκνα καὶ τὰς παλλὰκας, ὅτι οἱ μὲν ἄνδρες ἀπεδήμουν τῆς νήσου πρὸς ζήτησιν τύχης, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπαζίως ἀπεθαύμαζον τὰ ἑαυτῶν κάλλη

1. The present state of the Greek and Armenian churches, p. 365.—*Histoire de l'etat present de l'Eglise Grecque et de l'Eglise Armenienne*, trad. M. de Rosemond. (Amsterdam, 1798, in 8°), p. 361.—J. Aymon *Monumens authentiques de la religion des Grecs, et de la fausseté de plusieurs confessions de foi des chrétiens orientaux*, (A la Haye, 1708, in 4°), p. 467.—καὶ *Lettres anecdotes de Cyrille Lucar patriarche de Constantinople, et sa confession de foi, avec des remarques concile de Jerusalem tenu contre lui, avec un examen de la doctrine* . . (Amsterdam, 1718, in 4°), p. 467.

2. *Voyage d'Italie, de Dalmatie, de Grèce, et du Levant*, (Amsterdam, 1679, in 12°), tom. I, pp. 145—7.

τῆς σωφροσύνης, ὧν καὶ εἰκόνα παρατίθεται εἰκονίζουσιν τὰ ἐνδύματα αὐτῶν, ἃ καὶ περιγράφει. Διηγείται δὲ καὶ τὴν ἐν πομπῇ παραλαβὴν νεάνιδος, ἣν παρὰ τοῦ αὐτῆς πατρὸς ἐωνήσατο ὁ πλοίαρχος αὐτῶν, ὧν ἄλλοτε πειρατῆς ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει ¹⁾. Παρὰ πάντων δὲ τῶν περιηγητῶν τῶν χρόνων ἐκείνων κακῶς ἤκουον αἱ Μυκόνιαι. Ταῦτα δὲ τὰ ὑπὸ Ἰακώβου Σπονίου καὶ Γεωργίου Οὐηλέρου περὶ Μυκόνου διηγούμενα ἀντιγράφουσιν οἱ τῶν χρόνων ἐκείνων νησιογράφοι Φραγκῆσκος Πιακένζας ²⁾, Ὀλιέρος Δάππερος ³⁾, Βικέντιος Κορονέλλης ⁴⁾. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἀποδιδομένων φόρων τοῖς Ὀσμανίδαις λέγουσιν ὅτε Ἰάκωβος Σπόνιος καὶ Γεώργιος Οὐηλέρος ὅτι οἱ βοεβόδαι τῶν Μυκονίων καὶ Σερφίων ἀπέδιδον τῷ Ὀσμανιδῶν στόλῳ μίαν γαλέραν ἀλλὰ τοῦτο οἷ τε πρὸ καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς ἐπισκεψάμενοι τὰς ἡμετέρας χώρας ἀποσιωπῶσι Κουρμενίνος ἔτει *αχκα'* ⁵⁾, Βικέντιος Στοχόβιος ἔτει *αχλθ'* ⁶⁾, Ἰωάννης Βαπτιστῆς Ταβερνιέρος ἔτει *αχμέ'* ⁷⁾, Ἰωσήφ Πιττῶνος Τουρνεφόρτιος ἔτει *αψ'* ⁸⁾ μνημονεύοντες ἄλλων νησιωτῶν ἀποδιδόντων πλοῖα τῷ Ὀσμανιδῶν στόλῳ.

Τῷ ἐπιγενομένῳ ἔτει, ἥτοι «εἰς τοὺς 1675 (*αχοε'* — *αχος'*) ἐμаниζάρισε τὴν νηράδα (τῶν Μυκονίων) καὶ χαράτσια ὁ Μιχαλάκης Καλογεράς καὶ Ἀνδρέας Καλλιμάροχος καὶ Τζάνες Κοντοφρέας», ἐπίτροπον δ' ὁ Ἀλέξανδρος ἔστειλεν εἰς Μύκονον τὸν κυρίτην Δρακον, ὃς ἔτει *αχοε'* μηνὸς ἰουλίου ἐβδόμη παρεχώρησε τῷ κοινῷ τῶν Μυκονίων τοὺς φόρους τῆς νήσου τοῦ ἔτους *αχοε'* — *αχος'*, ἥτοι «κε-

1. A journey into Greece, in company of Dr Spon of Lyons, (London, 1682, in 4°), pp. 62—5.

2. L'Egeo redivivo o'sia chronographia dell'Arcipelago, (Firenze, 1688, in 4°), pp. 331—5.

3. Description exacte des isles de l'Archipel, (Amsterdam, 1703, in fol.), pp. 354—6.

4. Isolario, descrizione geografico-istorica, sacro-profana, antico-moderna... di tutte l'isole tomo II, dell'Atlante Veneto, (Venetia 1696, in f^o), p. 188, 227.

5. Voyage de Levant fait par le commandement du roy en l'année 1621 par le Sr. D. C. (Paris, 1629, in 4°), ed. 2e p. 214.

6. Voyage du Levant, (Bruxelles, 1662, in 12°), ed. 3e, pp. 124—5.

7. Les six voyages de Jean Baptiste Tavernier en Turquie, en Perse, et aux Indes, (Paris, 1692, in 12°), tom. I, p. 358.

8. Relation d'un voyage du Levant, tom II, p. 38.

φαλοχάρατσα, δεκατιαῖς κριθαρίων, κρασίων, ὀσπρίων, δέν-
δρων, προβατονομία, κεσίμια, κουμέρκια, κόντάνες, τσακι-
σμάτων ἀφεντικῶν καὶ ὅτι δικαίωμα ὅπου νὰ ἐγγίξῃ τοῦ ἄ-
νωθεν ἐνδοξότατου (Ἀλεξάνδρου)», ἀντὶ ἀσλανίων τε-
τρακοσίων καὶ τρισχιλίων ἀποδοθησομένων εἰς τὴν πόλιν τῶν
Χίων ἔτει ,αχос' μηνὶ σεπτεμβρίῳ ἢ ὀκτωβρίῳ, καὶ ἔτει
,αχос' μηνὶ φεβρουαρίῳ ἢ μαρτίῳ. Τὸ δὲ κοινὸν τῶν Μυ-
κονίων ἐπεφυλάξατο δι' ἑαυτὸ τὰ ἐκφραζόμενα εἰς τὰς ἀκτὰς
τῆς νήσου ναυάγια τῶν λέμβων καὶ τῶν μεγάλων πλοίων τὰ
ἡμίση. Ταῦτα δὲ τὸ κοινὸν παρῆχε μισθὸν τοῖς ἐπιτρόποις
τῶν νησιωτῶν. Ὁ κυρίτης Δράκος ἔλαβεν ἐν Τήνῳ κομι-
σθέντα ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τῶν Μυκονίων Μιχαὴλ Καλο-
γερά, Ἀνδρέου Καλλιμάρχου, Τζάννε Κοντοφρέου πλέον τοῦ
ἡμίσεως τῶν χρημάτων τοῦ μισθώματος μέχρι μηνὸς ἀπρι-
λίου ὀγδόης τοῦ ἔτους ,αχос'.

Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, ἦτοί «εἰς τὰ 1676 (,αχос' — ,αχοζ')
καὶ εἰς τὰ 1677 (,αχοζ' — ,αχοη') ἐκυβέρνα (τοὺς Μυκονίους)
ὁ Μιχάλης Καλαμαράς καὶ Τζάννης Κοντοφρέος (διὰ) τὸ ὁ-
ποῖον ἔχουσι καουτσιόνες πῶς ἐπεράσασι λογαριασμὸν τόσον
οἱ χαρατσιάροι τοῦ ἄνωθεν (ἔτους 16)76 καὶ (16)77 ὡσάν
καὶ ὁ ἄνωθεν (Μιχάλης) Καλαμαράς, ὡς καθὼς φαίνονται
οἱ καουτσιόνες του». Ἐν δὲ τῷ γράμματι δι' οὗ τὸ ἐν τῇ
νήσῳ μοναστήριον τῆς Τουρλιανῆς ἀπέδωκε τὸ ἐτήσιον ἐξ
ἐκτιμήσεως τέλος τοῦ ἔτους ,αχοζ' μηνὸς μαΐου ἐβδόμη καὶ
εἰκοστῇ ὑπογράφει Γσάννης Καλαμαράς ἐπίτροπος καὶ παπᾶ
Βασίλειος Μπόνης. Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ,αχοζ' μηνὸς ἰανουα-
ρίου δεκάτῃ οἱ Μυκόνιοι συλλεγέντες εἰς ἐκκλησίαν ἐξελέ-
ξαντο Μιχαὴλ Καλαμαράν, Τσάννε Κοντοφρέον, Λουρέντσον
Κορνᾶρον νὰ πέμψωσι πρέσβεις αὐτοκράτορας εἰς Ἀδριανού-
πολιν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον ἵνα ὁμιλήσωσιν
αὐτῷ καὶ προσκλαύσωσιν· «ἐπειδὴ καὶ τὴν σήμερον εὕρισκε-
ται τὸ παρὸν νησί εἰς μεγαλώτατο κίνδυνον διὰ ξεμπιταρι-
σμόν, ἀφορμὴ διατὶ καὶ νὰ μᾶς ἔχη ὁ ἐνδοξότατος καὶ σο-
φώτατός μας ἀφέντης τόσους καιροὺς καὶ ἐμεῖς ἀπὸ τὴν
πολλὴ πτωχεῖα ὅπου τὴν σήμερον εὕρισκεται εἰς τὸ νησί μας
δὲν ἐποκοτήσαμεν νὰ πᾶμεν νὰ ἀνταμώσωμεν τὸν ἄνωθεν
ἐνδοξότατον ἀφέντη μας διὰ νὰ τοῦ δώσωμεν τὴν πρέπου-

σαν προσκύνησιν καὶ εὐχαριστίαν καὶ διὰ τὰ πᾶσι καὶ τὴν πρώτην ῥάταν τῆς παρὸν χρονίας, ἀκόμη καὶ διὰ τὰ σκλαμάρουν εἰς τὸν μεγαλειότατον καὶ (τὸ) ἀνέλπιστο βάρος ὅπου μᾶς ἐσυνέβη διὰ τοὺς εἴκοσι σκλάβους ὅπου ὁ πολυχρονισμένος αὐθέντης σερτάρη; μᾶς ἐτασσάρῃσεν νὰ ἀγοράσωμεν . . . διὸ στέλνουσι καὶ κατασταίνουσιν αὐτοὺς . . . νὰ πᾶσι νὰ ἀνταμώσουν τὸν ἄνωθεν ἐνδοξότατόν μας ἀφέντη ὡς ἄνωθεν διὰ τὰ μιλήσουν καὶ νὰ κλαυτοῦν εἰς τὸ ἀνέλπιστο ἄδικο ὅπου μᾶς ἐσυνέβη καὶ εἴ τι ἄλλο ποῦ εἶνε τῆς χρείας καὶ χρειαστοῦν τορνέσια καὶ εὐρουν νὰ δανειστοῦν διὰ κυβέρνησιν τοῦ νησιῦ». Ἡ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον πρέσβευσις τῶν Μυκονίων ἀπέτυχεν ὡς πρὸς τὸ σπουδαιότατον τὴν βία ἀγοράν τῶν εἴκοσιν Ἑβραίων ἀνδραπόδων ἀπὸ «τὸν πολυχρονισμένον αὐθέντην σερτάρην». ἐπειδὴ μὲν ἰουνίου ἑκτη ἐπὶ δέκα διὰ γράμματος ὁ Ἀλέξανδρος ἐνετείλατο τοῖς Μυκονίοις τὰδε. «Εὐλαβέσταται ἱερεῖς καὶ χρήσιμοι ἄρχοντες τῆς νήσου Μυκόνου. Θέλετε ἤξεύρει ὅτι ἀπὸ τὰ ἄσπρα τῶν σκλάβων τῶν Ἑβραίων ὅπου εὐοίσκονται εἰς τὰ χερίᾱ μας ἐλάβαμεν ἀσλάνια τρεῖς χιλιάδας, τὰ ὅποια λογαριάζοντας ὅσα ἐπληρώσατε θέλετε τὰ ἐξοφλήσῃ σῶα καὶ ἀνελεῖπῶς, εὐχαριστοῦντες τὸν μισὲρ Τσανέττον Λογγίνον κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν σας καὶ τὴν ὀμπλιγάτσιον ὅπου ἔχετε . . . Χωρὶς ἄλλο δὲ νὰ πληρωθοῦν τὰ χαράτσιά σας κατὰ τὸ χρέος σας καὶ νὰ μὴ ἀμελήσῃτε, ὅτι ἀλλέως ἐδώκαμεν ὀρδινίαν εἰς τὸν ἐνδοξότατον καπετὰν πασᾶ νὰ ἀλιβερτήσῃ τὸ δίκαιόν του καὶ ἂν παρακούσῃτε δὲν θέλει εἶσθαι διὰ καλόν σας». Ἐκ δὲ προσθήκης τῷ γράμματι τούτῳ ὅτι «ἐφάνηκατε ἀχάριστοι καὶ εἰς τὴν καλωσύνην ὅπου σᾶς ἔκαμεν καὶ σᾶς εὐρέθηκα εἰς τὴν ἀνάγκην σας», γίνεταί ὁ δῆλον ὅτι ὁ Τσαννέττος Λογγίνος ἐστάλη εἰς Μύκονον ἐπίτροπος τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ὅτι ἐδάνεισε χρήματα στερουμένων τῷ κοινῷ τῶν Μυκονίων ἐκ τῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ παρέδωκαν αὐτῷ οἱ Μυκόνιοι τὰ ἂ βία ἡγόρασαν Ἑβραῖα ἀνδράποδα πρὸς πώλησιν καὶ ἐξόφλησιν τῶν ὀφειλομένων.

Τῷ ἐπιόντι ἔτει, ἤτοι «εἰς τὰ 1678 (αχοῖ — αχοῦ) ἐκυβέρνα (τρὺς Μυκονίους) ὁ Ἀντώνιος Πετρῆς καὶ Μιχαλάκης Καλογεράς· τὸ δὲ γράμμα δι' οὗ οἱ Μυκόνιοι ἐν ἐκκλησίᾳ

κατεστήσαντο αὐτοὺς ἐπιτρόπους γεγονὸς μηνὸς μαΐου ἕκτη καὶ εἰκοστῇ λέγει καὶ τάδε· «κατασταίνοντες αὐτοὺς μὲ τὴν δύναμιν τοῦ παρόντος καθολικοῦ ἐπιτρόπους καὶ κριτάδες τῆς νήσου Μυκόνου διὰ ἔτος ἓνα. Καὶ νὰ πρεκουράρουν νὰ συνάξουνται τὰ βασιλικά δοσίματα· ἀκόμη δίδοντάς τους παντοῖαν καὶ γεμάτην ἐξουσίαν νὰ παιδεύουν τοὺς ἀτάκτους καὶ ἀνυποτάχτους· καὶ διὰ μισθὸν τῶν κόπων αὐτῶν τῶν ἐπρομετάρουν νὰ εἶνε παντὶ ἐλεύθεροι ἀπὸ ὅλα τὰ βασιλικά δοσίματα καὶ νὰ παίρουν καὶ τὰ μισὰ κουμέρκια καὶ ὅλαις ταῖς κοντάναις καὶ ἕτερα ὅλα τὰ ρεγάλια ξύλων, μάνδρων, ψαρίων, ἐγκαιριῶν καὶ ἕτερα ὅλα τὰ τσακίσματα ἐβγάζοντας ἂν τύχη καράβι μεγάλο, νὰ ἔχουν ἀπὸ τὴν πᾶρτη τῆς χώρας ὅλα τὰ μισὰ, καὶ ὅτι ἄλλο διάφορο τοὺς τυχαίνει κατὰ τὴν τάξιν καὶ συνήθειαν τοῦ τόπου, τοὺς ὁποίους τῶν ἐπρομετάρουν νὰ τοὺς μαντινιέρουν καὶ νὰ τοὺς ἐντεφεντέρου εἰς πᾶσα πείραξιν ποῦ ἤθελε τοὺς τύχη διὰ τὴν κοινότητα». Τῷ δ' ἔτει τούτῳ ἀγορὴ μηνὸς Ἰουνίου δεκάτῃ ἢ μῆτηρ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ροξάνδρα ἔλαβε παρὰ Ἀνδρέου Καλαμαρᾶ διὰ γράμματος αὐτῇ χειρὶ γραφέντος ἀσλάνια διακόσια, ἵνα οὗτος λάβῃ ταῦτα ἐκ τῶν φόρων τῆς νήσου ἢ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἢ τοῦ ἐπιτρόπου Μυκονίων Μιχαὴλ Καλογερᾶ ἐκ τῶν ὀφειλομένων χρημάτων τῷ υἱῷ Ἀλεξάνδρῳ. Περὶ τῆς Ροξάνδρας βραχὺ σημεῖωμα ἔγραψεν Αἰμίλιος Λεγρᾶνδ¹· ἐπιστολὴν δὲ Διμητρίου Πεπανοῦ ἱατροῦ πρὸς αὐτὴν ἐδημοσίευστα ἐν ταῖς Ἐφημερίσι τοῦ Ἰωάννου Καρυοφύλλου²· τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ὡς φέρουσιν ἔτος ἡμαρτημένον ἐν τῷ σωθέντι ἀντιγράφῳ τὸ ἔτος αχγς' διημφισβήτησε αὐθις ἡμαρτηνὶ ὡς Αἰμίλιος Λεγρᾶνδ³· ταύτης κεῖται ἀντίγραφον ἐν χειρογράφῳ βίβλῳ τῆς τοῦ βρεττανικοῦ μουσείου βιβλιοθήκης τῆς συλλογῆς καλουμένης Additional ὑπ' ἀριθμῷ 10016

1. Fleurs de l'Helicon cueillies à l'occasion du doctorat d'Apostolos Rapsis de Byzance, (Du Puy, 1891, in 4°), pp. 26—33.

2. Ἰωάννου τοῦ Καρυοφύλλου Ἐφημερίδες, ἐν Δελτίῳ τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος, (ἐν Ἀθήναις, 1890, εἰς 8ον), τόμ. Γ', σ. 286.

3. Bibliographie Hellénique ou description raisonnée des ouvrages publiés par les Grecs au dix-septième siècle, (Paris, 1895, in 8°), tom. III, p. 282.

(fol 100^b) φέρον ἐπιγραφὴν «Δημητρίου Πεπανοῦ ἱατροῦ ἐπιστολὴ εἰς τὴν κυρίαν Ροξάναν Σκαρλάτου».

Ἔτει ἄρχοι μὴν ἰουνίῳ παρεγένετο εἰς Μύκονον Κορνήλιος Λεβρῦνος, ἀνὴρ Γάλλος, ὃς λέγει τὴν νήσον οὕσαν «fort basse avec la mer; ce n'est qu'un fort petit lieu, qui n'a que de chétives maisons». ἀρπάσας δὲ βία μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ ἐκ τοῦ λιμένος τῆς νήσου πλοιάριον ἀνῆκον Χίοις, προστίθεται ὅτι οἱ Μυκόνιοι λέγουσιν ὅτι ἐν τῇ αὐτῶν νήσῳ ἐγεννήθη Ἑλένη ἡ Μενελάου, εἰς ἧς ἀνάμνησιν αἱ γυναῖκες φέρουσιν ἔτι ἐκ τοῦ τραχήλου ἐξηρτημένην τὴν εἰκόνα αὐτῆς χρυσῇ ἢ ἀργυρᾷ ἢ ἐξ ἄλλου μετάλλου ¹. Ἐν τῇ νήσῳ παρὰ τοῖς γέρουσι ἐσώθη στιχηρὸν τόδε.

Ἐσὺ ὦσαι ἡ ὥραία Ἑλένη τοῦ Μενελάου
ὅπου γὰρ σένα χάθηκαν οἱ ναῦται τοῦ πελάου.

Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει ἄρχοι — ἀρχὴ ὁ Ἀλέξανδρος ἔστειλεν εἰς τὴν Μύκονον τὸν Λουκᾶν Δαμαλᾶν, ἀνδρα Χίον, ὃς ἔλαβεν ἔτει ἄρχοι μὴνός δεκεμβρίου ἐνδεκάτῃ παρὰ Παρθενίου Καλαμαρᾶ ἱερέως «διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐνδοξοτάτου μέγα δραγουμάνου Ἀλεξάνδρου τῆς κραταιᾶς βασιλείας καθὼς μὲ ἔχει ἐπίτροπόν του διὰ τὰ βασιλικά δικαιώματα» ἀσλάνι α πεντήκοντα καὶ πεντακόσια. Εἰς δὲ συμβόλαια συνταχθέντα ἐν Μυκόνῳ ἔτει ἄρχοι ἀπὸ μὴνός σεπτεμβρίου τρίτης καὶ εἰκοστῆς καλεῖται «ὁ ἐντιμότατος καὶ εὐγενέστατος αὐθέντης Λουκῆς Δαμαλᾶς ἀποσταλμένος ἀπὸ τὸν ἐνδοξότατον αὐθέντην διερμηνευτὴν τῆς κραταιᾶς βασιλείας κύριον Ἀλέξανδρον εἰς πρόσωπον καὶ κορμὶ τοῦ ἀνωθεν ἐνδοξοτάτου» καὶ ὑπογράφει «Λουκῆς Δαμαλᾶς βοεβόδας τῆς νήσου Μυκόνου». Ὁ Λουκᾶς Δαμαλᾶς ἐγένετο ἐπὶ ἑν ἔτος ἐπίτροπος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν Μυκόνῳ· ἐπίτροποι δὲ τῶν Μυκονίων τῷ αὐτῷ ἔτει ἄρχοι — ἀρχὴ ἐγένοντο Τσάννες Καλαμαρᾶς καὶ Μιχαὴλ Καλογεράς· ἀλλ' ἐκ γράμματος τοῦ κοινοῦ τῶν Μυκονίων μαθηάνομεν ὅτι «εἰς τὰ 1679 μῆτε ἐπιτρόπους εἶχαμε μῆτε χαρατσαρέους, ἐπειδὴ νὰ ἔπρεπε θανατικὸν

1. Voyage au Levant, c'est-à-dire, dans les principaux endroits de l'Asie Mineure, dans les isles de Chio . . . (Paris, 1714, in 4°), tom. I, pp. 12, 19.

εἰς τὸν τόπον μας»· ὁ γίνεταί δῆλον καὶ ἐκ διαθήκης Νικολάου Ἀρτακηνοῦ τοῦ ἔτους ,αχθ' μηνὸς Ἰανουαρίου ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα· τοῦ λιμοῦ αὐτοῦ μέμνηται καὶ Κλών Στέφανος ἐκ τοῦ γραμματοφυλακίου τῆς ἐν Τήνῳ φραγκικῆς ἐπισκοπῆς ¹.

Τῷ δ' ἐπομένῳ ἔτει ,αχπ'—,αχπα' ἐγένοντο ἐπίτροποι καὶ κριταὶ Μυκονίων Τσαννῆς Καλαμαρᾶς καὶ Γεώργιος Τουλάνης, καθ' ὃ ἔτος γενομένης ἐκκλησίας Μυκονίων ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου μηνὸς μαΐου πέμπτῃ ἀπέδειξαν β ο ε - θ ὁ δ α ν αὐτῶν τὸν Μιχαὴλ Καλαμαρᾶν διὰ τὸ ἔτος ,αχπ'—,αχπα' καὶ ὠμολογήσαντο μετ' αὐτοῦ τάδε· «ἐπειδὴ καὶ τὴν σήμερον νὰ εὐρίσκεται τὸ παρὸν νησί τῆς Μυκόνου εἰς μεγάλην ἀσυστασίαν καὶ κίνδυνον τοῦ ξεμπιταρισμοῦ διὰ τὸ μεγαλύτερότατον χρέος ὅπου χρεωστούμεν τοῦ ἐνδοξοτάτου μας ἀφεντὸς εἰς τοὺς ἀπερασμένους καιροὺς χωρὶς νὰ εὐρίσκωμεν μόδον καὶ τρόπον νὰ συνθέσωμεν καὶ νὰ κυβερνήσωμεν τὸ παρὸν νησί ὡς ἄνωθεν, διὰ τοῦτο τὸ λοιπὸν συναθροισθέντες οἱ αἰδεσιμώτατοι κληρικοὶ καὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ χρησιμώτατοι ἄρχοντες ἀπλῶς εἰπεῖν καὶ ὅλο τὸ ποίμνιον τῆς νήσου Μυκόνου . . . καὶ ἐπιμελῶς ἐρευνῶντες μὲ στόχασιν καὶ συμβουλήν καὶ ὁμόνοιαν ὁμογνωμισμένοι γυρεύοντες νὰ εὕρουν ἄξιον καὶ τίμιον ἄνδρα διὰ νὰ τοῦ δώσουν εἰς κυβερνήσιν τὸ νησί ἐτοῦτο κατὰ τὸ ταχίρι τοῦ πολυχρονισμένου αὐτοκράτορος βασιλέως διὰ βοϊβοδιλίκιν του . . . διὰ νὰ λάβῃ τὸ βοϊβοδιλίκι τῆς παρὸν χρονίας κατὰ τὸ ταχίρι τοῦ πολυχρονισμένου βασιλέως εἰς τὰ πέντε ἕνα τόσον εἰς καρποὺς καὶ κρασίαν, διὰ νὰ λαβαίνειν καὶ περιλάβῃ ὡσάν καὶ τὰ ὑπολειφθέντα νησίαν ὄντας καὶ αὐτὸς στρεχτὸς κατὰ τὴν ὑπογραφὴν του»· οὗτος δ' ὑπεχρεοῦτο ἵνα ἀποδῶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ Μαυροκορδατῷ ῥ ε ἄ λ ι α πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ τρισχίλια, ἀνθ' ὧν νὰ συλλέξῃ τοὺς φόρους τῶν νησιωτῶν, ἤτοι κ ε φ α λ ο χ ἄ ρ α τ σ α, κ ο υ μ ἔ ρ κ ι α, π ρ ο β α τ ο ν ὁ μ ι α, δεκάτην καρπῶν, οἰνων, δένδρων, θαλάσσια ῥ ε γ ἄ λ ι α, τ σ α κ ἰ σ μ α τ α καὶ ἄλλα «κατὰ τὴν τάξιν καὶ

1. Clon Stephanos La Grèce au point de vue naturel, ethnologique etc. (Paris, 1884, in 8°), p. 508, (extrait du Dict. encyc. de scien. médicales).

συνήθειαν τῶν ὑπολειφθέντων νήσων· νὰ παιδεύῃ τοὺς ἀτάκτους κατὰ τὴν τάξιν καὶ συνήθεια τῶν ὑποληφθέντων βοεβοντάδων»· ἀλλ' ὁ Μιχαήλ Καλαμαράς νεωτερίζων δὲν ἀπέδωκε τῷ Ἀλεξάνδρῳ Μαυροκορδάτῳ τὰ συνομολογηθέντα καθ' ἃ σημειοῦται ἐν ἄλλῳ γράμματι· «εἰς τὰ 1680 (αχπ' —, αχπα') ἐπουλήσαμε τὸ βοϊβοντιλίκι τοῦ Μιχάλη Καλαμαρᾶ καὶ ὁμπλιγάρομέ τονε νὰ πληρώσῃ τὸν ἀφέντη μας (Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον) τὴν αὐτὴ χρονίᾳ ὡς καθὼς μιλεῖ ἡ σκριτουῖρα ὅπου ἔχομε καμωμένη ἀναμεταξύ μας· καὶ αὐτὸς εἶνε ὁμπλιγάδος νὰ ἀπηλογαῖται εἰς τὴν ἀνωθεν ἀφεντειᾷ μας».

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ τοῦ ἔτους αχπ' ὁ πειρατὴς Ἀγγελος Μαρίας Βιτάλης συλλαβὼν πλοῖον πλέον ἐξ Ἀλεξανδρείας ἔφερεν εἰς Μύκονον, ἔνθα μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ διενείματο τὴν ἐν αὐτῷ λείαν. Ὁ ναύκληρος τοῦ πλοίου, ἀνὴρ Μυτιληναῖος, ἀφελθεὶς ἐλεύθερος διανοεῖτο ἵνα πλεύσῃ εἰς Βενετίαν· πρὸς τοῦτο δὲ δεόμενος χρημάτων ἐδεήθη τοῦ πειρατοῦ Βιτάλη, ὃς ἔδωκεν αὐτῷ ἁ σ λ ἄ ν ι α δέκα· οὗτος δὲ μεταβάς εἰς Τήνον ἐκεῖθεν διεπορθεύθη εἰς Χίον, ἔνθα ἐνέτυχε τῷ κ α π ο υ δ ἄ ν π α σ σ ᾶ Καπλᾶν καλουμένῳ ἐπανιόντι εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ τὰ ἐν Μυκόνῳ· ὁ κ α π ο υ δ ἄ ν π α σ σ ᾶς πάραυτα ἐπορεύθη ἐπὶ Μύκονον, ἔνθα οἱ πάντες διεσχέδαζον ὁ δὲ πειρατὴς Βιτάλης ἐδείκνει μετὰ φίλων, ὅτε ἀνηγγέλθη αὐτῷ ἡ ἔλευσις τοῦ κ α π ο υ δ ἄ ν π α σ σ ᾶ καὶ ἡ ἀποβίβασις δισχιλίων λεβέντων ἵνα συλλάβωσι πάντας τοὺς ἐν τῇ νήσῳ πειρατάς καὶ τὰ ἐν τῷ λιμένι ὄντα πλοῖα αὐτῶν. Ὁ Βιτάλης πάραυτα ἀπελθὼν εἰς ἀκτὴν τινὰ τῆς νήσου καὶ ἐπιβιβασθεὶς παρατυχόντος ἀλιευτικοῦ πλοιαρίου μεθ' ἑνὸς τῶν αὐτοῦ ἀκολούθων, ἐπλευσεν εἰς Δῆλον. Μετὰ τὴν ἀποβίβασιν τῶν λεβέντων τὰ πάντα ἐν Μυκόνῳ μετεβλήθησαν εἰς θρήνους καὶ δάκρυα διότι ὁ κ α π ο υ δ ἄ ν π α σ σ ᾶς μεταπεμψάμενος παρ' ἑαυτοῦ τοὺς Μυκονίων ἐπιτρόπους (Τσουᾶννον Καλαμαράν καὶ Γεώργιον Τουλάνην) ἐνετείλατο αὐτοῖς νὰ φέρωσιν αὐτῷ ἀμέσως τὸν πειρατὴν Βιτάλην, ἄλλως ἀπαγχονίσει αὐτούς. Οἱ ἐπίτροποι προύτρεψαν πάντας τοὺς Μυκονίους καὶ παρήγγειλαν πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι δι' ἀφορισμοῦ ἵνα μὴ ἀποκρύψῃ τις τὸν πει-

ρατὴν Βιτάλην καὶ τοὺς αὐτοῦ συντρόφους· δέκα δ' ἐξ αὐτῶν ὧν οἱ πολλοὶ Βενετοὶ καὶ Δαλματοὶ προσήχθησαν τῷ καποδανπασσᾷ, ἀλλ' οὐδεὶς τούτων ἐγίνωσκε τὴν φυγὴν τοῦ πειρατοῦ Βιτάλη· ὁ καποδανπασσᾶς παρήγγειλεν ἵνα οἱ συλληφθέντες δεθῶσι· καθ' ὅλην δ' ἐκείνην τὴν νύκτα ἐκάστη οἰκία τῆς πόλεως καὶ αὐτοὶ ἔτι οἱ θόλοι τῶν ναῶν (οἱ πρὸς τοῦτο οἰκοδομημένοι) ἤρευνήθησαν διὰ πειρατάς, συνελήφθησαν δὲ ἄνω τῶν διακοσίων. Ἡ γυνὴ τοῦ πειρατοῦ Βιτάλη καὶ ἡ αὐτῆς μήτηρ συλληφθεῖσαι ἐδόθησαν εἰς φυλακὴν τῷ κεχαγιᾷ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα. Τὴν ἐπαύριον ὁ καποδανπασσᾶς μετεκαλέσατο παρ' αὐτῷ πάλιν τοὺς ἐπιτρόπους τῶν νησιωτῶν ἀπειλῶν ὅτι ἀπαγχονίσει αὐτοὺς ἐὰν μὴ κομίσωσιν αὐτῷ τὸν πειρατὴν Βιτάλην· οἱ δ' ἐβεβαίωσαν αὐτόν, ὅτι ἐκεῖνος ἀπῆλθε τῆς νήσου μετὰ μικροῦ πλοίου καὶ ὅτι βεβαίως ἐκ τῆς τρικυμίας ἀπώλετο· διέταξεν εἴτα νὰ φέρωσιν αὐτῷ τοὺς δέκα συντρόφους τοῦ πειρατοῦ, ὧν δύο μὲν ἀπεκεφάλισεν ἐκβιάζων ἐπὶ ματαίῳ δι' ὑποσχέσεων καὶ ἀπειλῶν ἵνα ἀποκαλύψωσιν αὐτῷ τὸν πειρατὴν· τοὺς δ' ἄλλους ἔδωκεν εἰς φυλακὴν· μετὰ ταῦτα ἐκομίσθη ὁ ἱατρὸς ὁ πολλάκις ἐπισκεφάμενος τὸν πειρατὴν τραυματίαν ὄντα, ὃς ἐρρίφθη χαμαὶ καὶ ἐρραβδίσθη δι' ἑκατὸν ῥαβδισμῶν ἐπὶ τῶν ποδῶν καὶ ἀπειληθεὶς ἐρραβδίσθη τὸ δεύτερον ἐπὶ τῶν γλουτῶν, ὅτε πᾶσαι αἱ αὐτοῦ σάρκες διερράγησαν. Ἡ δὲ σύμβιος τοῦ πειρατοῦ Βιτάλη καὶ ἡ αὐτῆς μήτηρ ἵνα ὁμολογήσωσι ποῦ ἦν ὁ πειρατὴς οὗτος κατεξεσχίσθησαν τὰς αὐτῶν σάρκας ὑπὸ γατηρῶν ἐγκλεισθέντων ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτῶν. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος ὁ Καπλάν καποδανπασσᾶς ἐν Μυκόνῳ καὶ λαφυραγωγῆσας ἐπὶ ὀκτῶ ἡμέρας τὴν πόλιν προσποιούμενος ὅτι τὰ πάντα ἀνῆκον τῷ πειρατῇ Βιτάλη καὶ ἀπειλῆσας τοὺς Μυκονίων ἐπιτρόπους ὅτι ἐὰν δεχθῶσιν ἐν τῇ νήσῳ τὸν Βιτάλην ἢ ἄλλον πειρατὴν αὐτοὺς μὲν ἀπαγχονίσει τὰ δ' αὐτῶν τέκνα ἀπάξει εἰς δουλείαν ἀπῆλθε. Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ καποδανπασσᾶ κατέπλευσεν εἰς Μύκονον ὁ πειρατὴς Βιτάλης μετὰ ἑξ βριγανδινίων, παρέλαβε τὴν αὐτοῦ συμβίαν καὶ μετώκησεν εἰς Τήνον, οἱ δὲ Μυκόνιοι δὲν ἐτόλ-

μησαν νὰ ἀντιστῶσιν αὐτῷ ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν φοιτῶντων εἰς τὴν νῆσον πειρατῶν· τόσον θλίβερά εἶνε τὰ πράγματα τῶν πτωχῶν νησιωτῶν ἐπιλέγει Βερνάρδος Ρανδόλος ὁ ἀπομνημονεύσας τὴν συμφορὰν ταύτην τῶν Μυκονίων¹.

Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, ἤτοι «εἰς τὰ 1681 (αχπα'—αχβ')

ἐκυβέρνησα (τοὺς Μυκονίους) Λωρέντσος Κορνάρος καὶ Τσώρζης Βιδάλης». Τῷ ἔτει τούτῳ αχπα' μηνὸς Ἰουνίου ὁγδόῃ καὶ εἰκοστῇ ἡρέθησαν ἐν ἐκκλησίᾳ καθολικοὶ ἐπίτροποι Μυκονίων Τσαννῆς Καλαμαρᾶς, Μιχαὴλ Καλογεράς, Γεώργιος Πανσέβαστος ἱερεὺς, Ἰωάννης Καλλιάρχος ἱερεὺς, Αὐγουστίνος Παξιμαδᾶς, Σπηλιώτης Σαντοριναῖος πρὸς ἐλεγχον τῶν λογαριασμῶν τοῦ ἐνδοξοτάτου Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου· θεωρήσαντες δὲ τοὺτους διὰ γράμματος ἐξέθηκαν τοὺς ἀπὸ τοῦ ἔτους αχρζ' μέχρι τοῦ ἔτους αχπα' λογαριασμοὺς τοῦ κοινοῦ τῶν Μυκονίων μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου· ἐν τούτῳ λέγονται καὶ τὰδε· «ἀκόμα ὅσα ἄσπρα ὑποσχεθοῦν ἢ ὁ Τσαννέτος Λογγίνος (ὃς ἀνέλαβε τὴν πώλησιν τῶν Ἑβραίων ἀνδραπόδων ἢ οἱ Ἑβραῖοι (πρὸς οὓς ἐπώλησε τὰ ἀνδράποδα) νὰ πληρώσουν ἀπὸ ταῖς δέκα χιλιάδες ἀσλάνια τῶν σκλάβων ὅσα στέρεξῃ καὶ δεχθῇ ὁ αὐθέντης μας»· ἡ δὲ βία ἐπιβολὴ πρὸς ἀγορὰν τῶν εἰκοσιν Ἑβραίων ἀνδραπόδων καὶ Μπεκῆρ ἀγᾶς τις, ὃς ἐζημιώσατο μετὰ σ α ρ ἄ φ η τινος τὸ κοινὸν τῶν Μυκονίων καὶ ὃν ἐνήγαγεν τῷ κ α π ο υ δ ἄ ν π α σ σ ᾶ πρὸς ἀποζημιώσιν καὶ ἀνέμενον ἢ τὴν δίκην ἢ τὴν οἰκεία βουλὴ ἀπόδοσιν τῆς ζημίας, παρήγαγον χαλεπώτατα πράγματα τοῖς Μυκονίοις, ὧν τὸ τέλος ἀγνωστον. Τὸν δ' ἀπὸ τοῦ ἔτους αχβ' κ α ν τ σ ι λ λ ι ἔ ρ η ν τῶν Μυκονίων Γεράσιμον Βίδον ἱερέα γενόμενον π ρ ω τ ο ν ο τ ᾶ ρ ι ο ν διεδέξατο ἔτει αχπα' Μᾶρκος Κορίνθιος ἱερεὺς μέχρι τοῦ ἔτους αχγβ' ὁπότε διεδέξατο αὐτὸν Ἰωάννης Χαδεμένος.

Τῷ δ' ἐπομένῳ ἔτει αχπβ'—αχπγ' ἡρέθησαν ἐπίτροποι Μυκονίων Λωρέντσος Κορνάρος καὶ Τσάννης Κοντοφρέος· ἐπὶ τούτων «ὁ εὐγενέστατος ἀφέντης Μιχάλης Καλαμαρᾶς . . . ἔκανε ταῖς σπέζαις ἀπὸ λόγου του καὶ εἰς μετροητά μικραῖς καὶ μεγάλαις . . . ἀπὸ τοὺς 1682 ἕως τοὺς 1683, ταῖς ὁποῖαις

1. The present state of the islands in the Archipelago, pp. 14—20.

σπέζαις γροικούνται τόσο εἰς κουρσάρους, σὲ καράβια, σὲ γαλιότες καὶ ἕτερα ὅπου ἀκόμη καὶ εἰς τὸν ἀγᾶν ὅταν ἦλθεν τρεῖς φοραίς, καὶ εἰς ἑτεراῖς σπέζαις μικραῖς καὶ μεγάλαις»· μῆτοι ὁ ἀγᾶς οὗτος ὁ τρὶς ἐπισκεψάμενος τοὺς Μυκονίους εἶνε ὁ Μπεκὴρ ἀγᾶς ὁ ζημιώσας αὐτούς; ἐκ πάντων τούτων καὶ ἐκ προδιηγηθέντων καὶ διηγηθησομένων γίνονται δῆλα τὰ ἀνήκεστα κακὰ ἃ ἐδοκίμαζον οἱ ταλαίπωροι νησιῶται τῶν χρόνων ἐκείνων. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος ἀπέδειξεν ἐπίτροπον ἐν τῇ νήσῳ τὸ δεύτερον τὸν Λουκᾶν Δαμαλᾶν, δι' ὃν γράφουσιν οἱ Μυκόνιοι ὅτι «εἰς τὰ 1682 (αχπβ'—αχπγ') ἐπώλητ' αὐτὸν τὸ βοϊθωντιλίκι τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ», ὃς ἔλαβε παρὰ τῶν Μυκονίων τοὺς φόρους τῆς νήσου διὰ γράμματος τοῦ ἔτους αχπβ'—αχπγ'. Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην ἐν τῇ νήσῳ ἀρχὴν τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ, ἐν συμβολαίοις συνταχεῖσι ἀπὸ μηνὸς Ἰανουαρίου ἐνάτης ἐπὶ δέκα τοῦ ἔτους αχπβ' μέχρι μηνὸς φεβρουαρίου δευτέρας καὶ εἰκοστῆς τοῦ ἔτους αχπγ' καλεῖται «ὁ εὐγενέστατος καὶ ἐντιμώτατος Λουκᾶς Δαμαλᾶς βοϊθόντας καὶ κριτῆς Μυκόνου ἀπεσταλμένος εἰς πρόσωπον καὶ κορυμὴ τοῦ ἐκλαμπροτάτου καὶ ὑψηλοτάτου ἡμετέρου ἀφέντος κυρίου Ἀλεξάνδρου μέγα διερμηνευτῆ τῆς κραταιᾶς βασιλείας» καὶ ὑπογράφει ἐν αὐτοῖς «Λουκᾶς Δαμαλᾶς βοεβόδας Μυκόνου». Τῷ δ' ἔτει αχπβ' ὁ Ἀλέξανδρος ἔγραψε τῷ Λουκᾶ Δαμαλᾶ ἵνα ἀποτίσῃ τῷ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ ἀ σ λ ἄ ν ι α πεντακόσια. Τῷ αὐτῷ ἔτει αχπγ' οἱ Μυκόνιοι ἀπέστειλαν πρέσβεις πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ὡς δηλοῦται ἐκ γραπτοῦ σημειώματος λέγοντος «τὰ ὅσα ζητήματα πρετεντέρει ὁ κόσμος ἀπὸ τὸν ἐνδοξότατόν μας ἀφέντη νὰ μᾶς λυθοῦσιν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποῦ στέλνωμεν». Ἦτουν δὲ οἱ Μυκόνιοι τὸν Ἀλέξανδρον τάδε· «Ἀρχὴ ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν ἀφέντη μας βοϊθόντα νὰ μαζώνῃ τὴν δεκατιά ὡς εἰς τὰ ἐπίλοιπα νησιά· δεύτερον νὰ κάμῃς, ἀφέντη μας, διὰ μέσου τῆς ἐνδοξότητός σου νὰ μὴ μᾶς πειράξῃ ὁ καπετὰν πασᾶς καὶ νὰ μᾶς γυρεύῃ ἐξοδαῖς ὅπου δὲν δυνάμεσταν· Τρίτον γυρεύομεν, ἀφέντη μας, ἐκείνων τῶν πτωχῶν τὸ δίκαιον ὅπου ἐσκλάβωσεν ὁ Μπεκὴρ ἀγᾶς μὲ τὸν σεράφη καὶ τοὺς ἐπώλησεν ἄνδρες καὶ γυναῖκες· ἄλλο τὸν παρακαλοῦμεν αὐτοῦ ὅπου ἔρχονται οἱ ἄνθρωποι μᾶς νὰ ἰδοῦσι

πᾶσαν λογαριασμὸν μὲ τοὺς ἐπιτρόπους καὶ χαρασάριδες· ἀκόμη εἶνε κάποιοι ἄνθρωποι ὅπου τῶν ἐπῆρην ὁ μισὲ Λουκῆς τὰ ροῦχά των καὶ δὲν δύνουν χαράτσια διατὶ λείσι πῶς τὰ ἐπῆρην ὁ μισὲ Λουκῆς διὰ τὴν χώραν· καὶ παρακαλοῦμεν τὴν ἐνδοξότητά σου νὰ κάμῃς κρίσιν διὰ νὰ μὴ χάνεται τόσον χαράτσι· διατὶ τὰ κρατοῦσι διὰ ὄνομα τοῦ Λουκῆ». Ἐκ τούτων δηλοῦται ὅτι οὐ μόνον οἱ φόροι τῶν Μυκονίων δὲν εἰσεπράττοντο νομίμως παρὰ τῶν ἐκάστοτε β ο ε β ὁ δ ω ν (διότι ἡ ἀποδιδομένη ἀνά πᾶν ἔτος δεκάτῃ ἦν ὀνόματι τοιαύτῃ πράγματι δὲ εἰκοστή), ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνά πᾶν ἔτος πλέων ἀνά τὸ Αἰγαῖον πέλαγος κα π ο υ δ ἄ ν πα σ σ ᾶ ς πρὸς δασμολογίαν καὶ διδόντων αὐτῷ τῶν Μυκονίων τὸ γ κ ε μ ι σ λ ῖ κ ἀνερχόμενον εἰς γ ρ ὁ σ σ ι α διακόσια¹ καὶ δῶρα ἐλήστευεν· ἔτι Μπεκῆρ ἀγᾶς τις μετὰ σ α ρ ᾶ φ η τινος ἠνδραποδίσατο Μυκονίους καὶ Μυκονίας, οὓς ἐπώλησαν· καὶ ὁ ἐπίτροπος δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου Λουκᾶς Δαμαλᾶς νεωτερίζων ἐζημίωσε τοὺς Μυκονίους, διότι μισθωσάμενος μετὰ Μιχαήλ Καλαμαρᾶ (ὃν ἔτει ἀχπ' οἱ Μυκόνιοι κατεστήσαντο β ο ε β ὁ δ ω ν) καὶ τοῦ τούτου ἀδελφοῦ ἱερομονάχου τοὺς φόρους τῶν Μυκονίων τοῦ ἔτους ἀχπβ'—ἀχπγ' παρέσχε πράγματα τοῖς Μυκονίοις. Τούτων τῶν χαλεπῶν κακῶν τὴν ἀπαλλαγὴν ἐπιθυμοῦντες οἱ Μυκόνιοι ἐξαπέστειλαν πρέσβεις πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον. Τῷ ἔτει τούτῳ ἐδανείσθη τὸ κοινὸν τῶν Μυκονίων ρ ε ᾶ λ ι α δύο καὶ ἐξήκοντα καὶ ἐνακόσια παρὰ τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ καὶ Μιχαήλ Καλαμαρᾶ ἵνα ἀποδῶ τῷ κα π ο υ δ ἄ ν πα σ σ ᾶ τὸ γ ι ο υ μ ο υ κ λ ῖ κ (γ κ ε μ ι σ λ ῖ κ δηλαδὴ τὸν ἀποδιδόμενον αὐτῷ ἀνά πᾶν ἔτος παρὰ τῶν νησιωτῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους φόρον διὰ τὰς εἰς τὸ Αἰγαῖον δαπάνας αὐτοῦ) τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀχπβ' γ ρ ὁ σ σ ι α διακόσια καὶ φόρον τῷ πειρατῇ καπητᾷ Παύλῳ. Τῷ αὐτῷ ἔτει ἀχπγ' μηνὸς φεβρουαρίου τετάρτῃ οἱ Μυκόνιοι ἐν ἐκκλησίᾳ ἐβουλεύσαντο τάδε· «ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν παρὸν νῆσον νὰ εὕρισκώμεθα ἀλλήλοι εἰς μεγάλην ἀσυστασίαν καὶ εἰς ἀμονοισίαν καὶ διὰ τὴν ἄνωθεν αἰτία νὰ μᾶς ἔρχονται διάφοροι πειρασμοὶ καὶ ζημίαι . . .

κάνομεν τὴν παρὸν συμφωνίαν καὶ ἀδελφότητά καὶ γινούμεστα μία ψυχὴ καὶ ἓνα κορμί». Οὐ μόνον δὲ ἐξωτερικοὶ ἐχθροὶ ἐτάραττον τοὺς Μυκονίους, ἀλλὰ καὶ ἐπιχώρια διαφοραὶ καὶ διχαστασίαι ἐπεβάρυνον τὸν τῆς δουλοσύνης κλοιόν.

Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, ἀχπγ'—, ἀχπδ' ἐγένοντο ἐπίτροποι καὶ κριταὶ Μυκονίων Γεώργιος Πανσέβαστος ἱερεὺς καὶ Δημήτριος Γρυπάρης· ἔτι δὲ «εἰς τὰ 1683 (ἀχπγ'—, ἀχπδ') μᾶς ἐμύνησε (τοῖς Μυκονίοις) ἀφέντης μας (ὁ Ἀλέξανδρος) νὰ βάλλωμεν ἓναν ἄνθρωπον νὰ κυβερνᾷ τὸ βοῖβο ντιλίκι· καὶ ἔτσι ἐπαρκαλέσαμεν τὸν ἄνθρωπον Μιχαλάκην Καλαμαρᾶ διὰ νὰ κυβερνᾷ καὶ ἐβάλαμε καὶ γραμματικοὺς νὰ συνάξουν τὴν νιτράδα Σπηλιώτῃ Σαντοριναῖον καὶ Μαρκάκῃ Γεράρδῃ, τῶν ὁποίων θέλομεν νὰ μᾶς δώκουν λογαριασμὸν τὴν σήμερον». Ὁ Μιχαὴλ Καλαμαρᾶς τὸ τρίτον ἤδη γενόμενος βοεβόδας Μυκονίων καὶ κατὰ τὰς τρεῖς αὐτοῦ ἀρχὰς παρήγαγε πράγματα χαλεπὰ τοῖς Μυκονίοις. Ἐκ τούτου δηλοῦται ὅτι οἱ Ἕλληνες αἰετοῦ εἶνε ἐπιλήσμονες τῶν κακοηθειῶν τῶν ἑαυτῶν ἀρχόντων. Τῷ ἔτει τούτῳ, ἀχπγ'—, ἀχπδ' τελευτᾷ ἡ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου ἐν Μυκόνῳ ἀρχή, ἀποστερηθέντος ταύτης μετὰ τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ κατόπιν τῆς περὶ τὴν Βιέννην καταστροφῆς τοῦ ἐπιτρόπου Καρᾶ Μουσταφᾶ. Ἐνεκα τῶν γεγεννημένων ἀδικημάτων τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ ἔτει, ἀχπδ' μηνὸς νοεμβρίου τρίτῃ ἐπὶ δέκα, οἱ Μυκόνιοι ἐποίησαντο ἐκκλησίαν, ἐν ἣ ἐβουλεύσαντο τάδε· «εὐρισκομένη ἐμεῖς ἡ κοινότης τῆς Μύκονος ἀγράφάδα ἡγουν βαρεμένη ἀπὸ τὸν Μιχαὴλν Καλαμαρᾶ, ἱερομόναχον Καλαμαρᾶ ἀδελφόν του καὶ Λουκῇ Δαμαλᾶ διὰ ταῖς ἀπερασμέναις χρονίαις καὶ μανεγγίῳ ὅπου ἐπιχειριστήκασιν τοὺς καρποὺς καὶ ἄσπρα μας δίχως ποτὲ νὰ μᾶς δώσουν κανένα λογαριασμὸν κατὰ τὸ πρέπον, διὰ τοῦτο ὅλοι συμμαζομένοι καὶ συλλογίζοντας πῶς ἔχομεν νὰ κάμωμεν ἀποφασίσαιμεν καὶ ἀποφασίζομεν ὅλα ὁμογνωμισμένοι καὶ ποιοῦμεν μὲ τὸ παρὸν μας πρεκοῦρα γκενεράλε ὡς τὸ ἴδιον καὶ γνήσιόν μας κορμὶ τὸν πολλὰ ἐκλαμπρον Γκιούλιον Σκούταρην ἀπὸ τὸ νησί τῆς Τήνος, καὶ πολλὰ ἐκλαμπρον ἀφέντην Μιχαὴλν Καλογερά ἀπὸ τὴν Μύκονο, τοὺς ὁποίους κατασταίνομεν ποιοῦμεν πρεκουρατόρους μας, δίδοντάς των

τελείαν καὶ γεμάτην ἐξουσίαν διὰ νὰ ἰδοῦν καὶ νὰ πάρουν λο-
γαριασμὸν τῶν ἀνθρώπων». Μετὰ τοῦ Μιχαὴλ Καλαμαρά ἔτει
, ἀχπῆς' μηνὸς μαρτίου δεκάτῃ συνεβιάσθη τὸ κοινὸν τῶν
Μυκονίων «ἀπάνω εἰς τὰ βοϊθοντιλίκια καὶ ἐπιτροπιλίκια
οὗ εἰς τοὺς ἀπερασμένους ἐπεχειρίσθη». Τῶν δ' ἀδικημά-
των τοῦ Λουκά Δαμαλά, ὡς προερρήθη, ἦν καὶ ἡ βία ἀφαι-
ρεσις ἐνδυμάτων Μυκονίων τινῶν· τούτου δ' ἕνεκα ἐγένετο
ἐπὶ μακρὸν χρόνον αἷτιος διαφορῶν καὶ δυστυχιῶν τοῖς Μυ-
κονίοις· τοῦτο γίνεταί δῆλον καὶ ἐκ γραμμάτων τοῦ ἔτους
, ἀχπῆς' μηνὸς φεβρουαρίου τρίτῃ καὶ τοῦ ἔτους ἀχγ' μηνὸς
δεκεμβρίου ἐνδεκάτῃ, καθ' ὃ ἔτος συνεβιάσθη τὸ κοινὸν διὰ
τῶν ἐπιτρόπων αὐτοῦ Ἀντωνίου Πετρῆ Βαρσαμῆ καὶ Γιαν-
νάκη Χαδεμένου, μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Λουκά Δαμαλά ἀδικη-
θέντων παρὰ τῷ ναυάρχῳ τῶν Βενετῶν Δανιὴλ Δολφίνῳ,
ἀποδοὺς αὐτοῖς βέα λια διαχίλια. Ἐξ ἐπιστολῆς τῆς συμ-
βίου τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου Σουλτάνας τοῦ ἔτους
, ἀχπγ' μηνὸς μαρτίου πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ γίνεταί δῆλον
ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἐπιτροπείας τοῦ Λουκά
Δαμαλά μετεπέμπετο αὐτὸν ἀπὸ Μυκόνου· τούτου δὲ παρα-
κούοντος ἔγραψεν αὐτῷ ἡ Σουλτάνα καὶ τάδε «καὶ ὁ αὐ-
θέντης σου σὲ ἔχει εἰς μεγάλην ἀγάπην καὶ εὐνοίαν καὶ
λοιπὸν τώρα θέλεις σπουδάσεις νὰ ἔλθῃς διὰ νὰ μὴν περάσῃ
καιρὸς· ὅτι ὅσον περνᾷ καιρὸς δέν εἶναι καλόν· ἀλλὰ ὠφελι-
μώτερον καὶ καλῆτερον κέρδος σου εἶνε ὅταν σὲ γράφῃ ὁ αὐ-
θέντης σου καθὼς σὲ γράφει, εὐθὺς νὰ κάμῃς τὴν προστα-
γὴν τοῦ δόχως ἀργητῶν, καὶ ὁ αὐθέντης σου βέβαια τότε
ἔχει καὶ τὴν ἐννοίαν τῆς δουλεύσεώς σου». Ἐκ τῆς ἐπιστο-
λῆς ταύτης καὶ ἐξ ἄλλων τεκμηρίων δηλοῦται ὅτι ὁ Μαυ-
ροκορδάτος οἶκος ὡς τὰ πολλὰ ὄκει ἐν τῇ πόλει τῶν Χίων.
Ὁ Λουκάς Δαμαλάς καίπερ ἀνακαλούμενος ὑπὸ τοῦ Μαυ-
ροκορδάτου παρέμενεν ἐν Μυκόνῳ, ἐπειδὴ ἀρξαμένου πολέ-
μου μεταξὺ Ὀσμανιδῶν καὶ Βενετῶν (ἀχπγ'—ἀχγθ') οἱ
Βενετοὶ ἐθαλασσοκράτουν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει, οὗ ἕνεκα
ἐκράτουν καὶ τῶν Μυκονίων· μνημονεύεται δὲ καὶ ὑπογράφει
μάρτυς εἰς συμβόλαια γεγονότα ἀπὸ μηνὸς φεβρουαρίου τοῦ
ἔτους ἀχπγ' μέχρι μηνὸς νοεμβρίου ἐνάτης ἐπὶ δέκα τοῦ
ἔτους ἀχπς'. Ὁ Λουκάς Δαμαλάς εἶχεν ἀδελφὸν ἐν Μυκόνῳ

Ματθαῖον (Μαθὼν) καλούμενον, ὡς ὑπογράφει μάρτυς ἐν συμβολαίῳ τοῦ ἔτους ,αχπβ' μηνὸς ἀπριλίου πρώτη· ἀπέθανε δ' ὁ Λουκᾶς ἐν Μυκόνῳ ἔτει ,αχπη' διότι τῷ ἔτει τούτῳ ὁ Θεσσαλονικέων μητροπολίτης Νεόφυτος ἀδελφὸς τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ¹ κατεστήσατο ἐπίτροπον αὐτοῦ τὸν πρωτοσύγκελλον τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας καὶ πατριαρχικὸν ἐξαρχὸν πάσης Ἀσπρης θαλάσσης (Αἰγαίου πελάγους) πρὸς διάσωσιν τῆς ἐν Μυκόνῳ οὐσίας τοῦ Λουκᾶ. Ὁ δὲ παραγενόμενος εἰς Μύκονον ἀφῆκεν ἐπίτροπον αὐτοῦ ἔτει ,αχπη' μηνὸς σεπτεμβρίου δεκάτῃ τὸν οἰκονόμον τῆς Μυκονίων ἐκκλησίας Μάρκον (Κορίνθιον) διὰ τὴν οὐσίαν τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ. Ἐπει δὲ ,αχγθ' μηνὸς ἀπριλίου ἐβδόμῃ ἐπὶ δέκα ὁ ἐπ' ἀδελφῇ Ἀγγεροῦ καλουμένη γαμβρὸς τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ Ἀνδρέας Γιαλενῆς ἐξεκαθάρισε τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ βοϊβοντιλικιοῦ τοῦ ἔτους ,αχπγ' μετὰ Μιχαὴλ Καλαμαρά.

Ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος στερηθεὶς τῶν φόρων τῆς νήσου Μυκόνου ἔτει ,αχπγ', μετὰ τὴν ἐν Καρλοβικεῖῳ εἰρήνην διὰ ἐτῶν ἑπτακαίδεκα ἔτει ,αφα' μηνὸς αὐγούστου τετάρτῃ καὶ εἰκοστῇ ἡτήσατο τοὺς Μυκονίους τὴν ἐκ νέου ἀπόδοσιν χρημάτων προαποδοθέντων αὐτῷ· τούτου ἕνεκα ἐγένετο ἐκκλησία Μυκονίων ἐν ᾗ ἐβουλεύσαντο τάδε· «ἐπειδὴ καὶ μᾶς ἦλθεν ὁρισμὸς ἀπὸ τοῦ πολυχρονισμένου καπετάν πασσᾶ ἀπὸ ὀρδινία τοῦ ἐκλαμπροτάτου καὶ ἐνδοξοτάτου ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτων, ὁ ὁποῖος ὁρισμὸς μᾶς ἐπρόσταξε νὰ πᾶμε ἐμπρὸς εἰς τὸν ὑψηλότετον καπετάν πασσᾶ διὰ νὰ ἀποκριθῶμε καὶ νὰ πάρωμε καὶ τὸ ρέστος τὰ ἄσπρα ὅπου χρεωστοῦμεν τοῦ ἄνωθεν ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτων καὶ ἐμεῖς ἡ καινότης ξέροντας πῶς δὲν χρεωστοῦμεν κανένα χρέος τοῦ ἄνωθεν ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτων, ἐστείλαμεν τοὺς προεστούς μας καὶ ἐπήγασιν εἰς τὴν ὑποταγὴν τοῦ ἄνωθεν ὑψηλοτάτου καπετάν πασσᾶ καὶ εἰς τὸν ἐνδοξοτάτον ἀφέντη δραγουμᾶνον

1. Ἐπιστολαὶ Ἰωάννου Καρυοφύλλου πρὸς Μελέτιον Χορτάκιον καὶ τοὺς Θεσσαλονικοὺς, ἐν Δελτίῳ τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος, (ἐν Ἀθήναις, 1902, σὺν 8ον), τόμ. 5', σ. 81—82.—Louis Petit Les évêques de Thessalonique, ἐν Échos d'Orient revue bimestrielle d'histoire, de géographie et de liturgie orientales, (Paris, 1901,—1902, in 4°), tom. V, p. 213.

κύριον Γιαννάκη ὡς ἐπιτροπικός τοῦ ἄνω λεγομένου ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτων ὡς καθὼς μᾶς ἐδειξε τὴν ἐπιτροπικὴν του, «κόπια ἐπιτροπική», ἐνομινάριζε καὶ ἔλεγε νὰ τοῦ δόσωμεν λογαριασμὸν ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου μᾶς εἶχε τὸ νησί μας ἀπάνω του ἕως τοὺς 1683». Οἱ ἐπίτροποι τοῦ κοινοῦ τῶν Μυκονίων παραστάντες τῷ καποὺδάν πασσᾶ καὶ τῷ ἐρμηνεῖ αὐτοῦ Γιαννάκη, τῷ καὶ ἐπιτρόπῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου ἐν Πάρῳ ἐδειξαν τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ κοινοῦ, ἐξ ὧν οὐδεμία ὀφειλὴ ἀπεδείκνυτο ὀφειλομένη τῷ Ἀλεξάνδρῳ, «παρὰ τὰ ἄσπρα τὸν ἀριθμὸν δύο χιλιάδες γρόσσα ὅπου μᾶς ἐπῆρεν ὁ Μιχαλάκης Καλογεράς διὰ ὄνομα τοῦ ἄνωθεν ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτου, ὡς καθὼς διαλαμβάνουν αἱ ἀπόφασις ὅπου ἔχει ὁ ἄνωθεν Καλογεράς ἀπὸ τοὺς ἀφεντὰδες καὶ ἐπειδὴ καὶ νὰ μὴ μᾶς τὰ κάνη καλὰ ὁ ἄνωθεν ἀφέντης δραγουμᾶνος πιτροπικός τοῦ ἄνωθεν ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτου, ὁμπιγαριστήκαμεν μὲ συμφωνία καὶ σκρίττο νὰ πλερώσωμεν πάλιν ταῖς ἄνωθεν δύο χιλιάδες γρόσσα ὅπου μᾶς ἔχει παρμένα ὁ ἄνωθεν Καλογεράς διὰ ὄνομα τοῦ ἄνωθεν ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτου ἐπειδὴ καὶ νὰ μὴν τὸν ἐθέλῃ τὸν ἄνωθεν Καλογερά διὰ χρεωφειλέτην του». Τούτων ἕνεκα οἱ Μυκόνιοι ἠναγκάσθησαν ν' ἀποτίσωσι τὸ δεύτερον γρόσσια δισχίλια δι' ὁμολογίας, ἣν ἔγραψε Τσαννέττος Λογγίνος ἐκ τούτου γίγνεται ὁ ἄνωθεν καὶ ἐκ προδιηγθέντων ὅτι ὁ Τσαννέττος Λογγίνος ἐγραμμάτευε παρὰ τοῖς Μαυροκορδάτοις καὶ ὅτι ἐστάλη εἰς Μύκονον μετὰ τοῦ ἐρμηνέως Γιαννάκη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἵνα ἀμφοτέροι ἀναγκάσωσι τοὺς Μυκόνιους τὴν ἀπόδοσιν τῶν δισχιλίων γροσσίων. Ἀπέδωκαν δ' οἱ Μυκόνιοι τὸ ὀφείλημα τοῦτο τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐν τῇ τῶν Χίων πόλει μέρος μὲν μηνὸς ἀπριλίου ἕκτη καὶ εἰκοστῇ, τὸ δὲ λοιπὸν μηνὶ ἰουνίῳ τοῦ ἔτους αψβ'. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου παντάπασιν δὲν ἐβελτιώθησαν τὰ τῶν Μυκονίων, μάλιστα δ' ἐν πολλοῖς ἐδεινώθησαν, ἐπισυμβάντων αὐτοῖς τῶν τοῦ σερδάρη τῆς Ἀσπρῆς θαλάσσης καὶ Ροδίων ὑπάρχου, τῶν τοῦ Μπεκὴρ ἀγᾶ καὶ σαράφη, τῶν τοῦ Λουκά Δαμαλά καὶ Καλαμαράδων, τῶν τοῦ Καπλᾶν καποὺδάν πασσᾶ καὶ τῶν μετὰ ταῦτα αὐτοῦ τούτου τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἀρὰ γε ἀνὴρ ὡς ὁ Ἀλεξάνδρος Μαυρο-

κορδατος τηλικούτον καταλαβών ἀξίωμα καὶ τοσοῦτον παρὰ τοῖς ἐπιτρόποις τῶν σουλτάνων ἰσχύσας δὲν ἠδύνατο νὰ ἐλαφρύνῃ τὰ δεινὰ νησιωτῶν πτωχῶν ληστευομένων καὶ ἀνδραποδιζομένων ὑπὸ τῶν Ὀσμανιδῶν, τῶν πειρατῶν, τῶν Βενετῶν; Ἄλλ' οὐ μόνον ταῦτα δὲν ἐπελάφρυνεν, ἀλλὰ βιαίαν τε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ κατεσκευάσατο καὶ τὴν δουλείαν τῶν ταλαιπώρων Μυκονίων κατεστήσατο πικροτέραν καὶ τραχυτέραν.

Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἐπεσκέψατο τὴν Μύκονον Βερνάρδος Ρανδόλφος, ἀνὴρ Ἀγγλος, ὃς λέγει ὅτι ἡ νῆσος ἦν ὀρμητήριον τῶν πειρατῶν, ἔχουσα μεγάλην πόλιν ὀμώ-
 νυμον ἀνώχυρον, ἔχουσαν πολλοὺς ναοὺς ἐλληνικοὺς καὶ ἓνα φραγκικὸν λειτουργούμενον ὡς ἀκίς προσεφμίζονται πειραταὶ εἰς τὴν νῆσον· ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν Μυκονίων ἦσαν πειραταὶ ὑπηρετοῦντες ὑπὸ τοῖς Τυρρηνοῖς καὶ Μελιταίοις πειραταῖς, ἀφιέντες τὰς αὐτῶν γυναῖκας εἰς τὴν ἑαυτῶν θέλησιν καὶ τὴν εὐγένειαν τῶν ξένων· ὅτι αἱ Μυκόνιαι ἦσαν κάλλισται τὴν ὄψιν καὶ ἀπέστρεγον τὸν γάμον, ὅτι ἡ νῆσος ἰδίᾳ ἔφερεν οἶνον, κριθὴν καὶ ὀπώρας· ὅτι οἱ Βενετοὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐρχόμενοι ἐπρομηθεύοντο οἶνον ἐκ τῆς νήσου, ἀλλ' ὅτι ἡ μεγίστη τῶν νησιωτῶν πρόσοδος ἦν ἐκ τῶν πειρατειῶν, διότι κερδίσαντες ἐκ τούτων ὑπέστρεφον καὶ ἀνῆλθισκον ἐν τῇ νήσῳ τὰ κερδισθέντα· ὅτι τῆς νήσου κειμένης παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Αἴγυπτον ἐφοίτων ἐν αὐτῇ οἱ πειραταί· ὅτι οἱ Μυκόνιοι παρεπονοῦντο κατὰ τοῦ σουλτάνου τῷ καποὺδάν πασσᾶ διὰ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν, (οὓς πονηροὺς καλεῖ) καὶ οἱ παντὶ τρόπῳ προσεπάθουν ἵνα ἐμποδίσωσι τὸν κατάπλου τοῦ Ὀσμανιδῶν στόλου εἰς τὴν νῆσον, πλείοντες αὐτοὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος εἰς Χίον κομίζοντες τοὺς φόρους τῆς νήσου· ὅτι ἐγκαταλείψουσι τὴν νῆσον ἕνεκα τῆς ἐπὶ πολλὰ ἔτη οἰκτρότητος αὐτῶν, διότι ὁ σουλτᾶνος ἐν τῇ νήσῳ οὔτε φρούριον εἶχεν οὔτε φρουράν, οὐ ἕνεκα οἱ Μυκόνιοι οὐκ ἠδύναντο ἵνα ἀμυνθῶσι κατὰ τῶν πειρατῶν· καὶ ὅτι ἐκ πάντων τούτων οἱ πτωχοὶ οὗτοι νησιῶται ἦσαν ἐλεεινοί ¹.

1. The present state of the islands in the Archipelago, pp. 14—20, 23.

Ἐνταῦθα τελευτᾷ ἐτῶν τεσσαρωνκαίδεκα (αχξθ' — αχπγ') ἱστορία τῶν Μυκονίων ὑπὸ τοῖς ἄρχουσι Νικουσίῳ καὶ Μαυροκορδάτῳ, καθ' οὓς χρόνους ὑπέστησαν δοκιμασίας οἱ Μυκόνιοι μετὰ τῶν ἄλλων νησιωτῶν, αἱ κατέστησαν τὴν αὐτῶν δουλοσύνην χαλεπωτάτην. Διηγήσομαι δὲ τὴν Μυκονίων ἱστορίαν μέχρι τέλους ἐπτακαιδεκάτου αἰῶνος, καθ' οὓς χρόνους νέα παγχάλεπα δεινὰ ἐπεβάρυναν αὐτοὺς, ὧν ἀπηλλάγησαν μετὰ τὸ πέρας τοῦ πρὸς τοὺς Ὀσμανίδας πολέμου τῶν Βενετῶν διὰ τῆς ἐν Καρλοβικεῖῳ εἰρήνης.

ΣΥΝΕΣΤΗ δῆλα δὴ τότε ὁ πεντεκαίδεκα ἔτη διαρκέσας πόλεμος Ὀσμανιδῶν καὶ Βενετῶν (αχπγ' → αχγθ') καθ' ὃν τῶν Μυκονίων ἐκράτουν μὲν οἱ Ὀσμανίδαι, ἤρχον δ' οἱ Βενετοί, ἀποδιδόντων διπλοὺς φόρους ἑκατέροις· τοῖς μὲν Ὀσμανίδαῖς ἐτέλουν ὑπὸ τῷ ἄρχοντι τῶν Κῶν Μσεμέτ μπέη τῷ ἐπικαλούμῃ Κασίδῃ¹, τοῖς δὲ Βενετοῖς θαλασσοκρατοῦσιν ἐν τῷ Αἰγαίῳ ὑπὸ τῷ ἄρχοντι τῶν Τηνίων. Ἀρχοντες δὲ Μυκονίων ἦσαν καστελλᾶνοι καὶ καπητᾶνοι στελλόμενοι ὑπὸ τῶν Βενετῶν, ὧν Τσαννῆς Μουρκῆς ἦν γνωστὸς καστελλᾶνος Μυκονίων ἄρξας ἀπὸ μηνὸς ἰανουαρίου δωδεκάτῃ τοῦ ἔτους αχπθ' μέχρι μηνὸς μαρτίου ὀγδόῃ τοῦ ἔτους αχγς'. Ὁ Μάτεσης ἐν τῷ χρονικῷ αὐτοῦ σημειοῦται· «1684 ἰουλίου 30, ἦρθε ἓνα περγάδι πούμπλικο ὁ καπετὰν Στάθης (ὁ ἐκ Μήλου διάσημος πειρατὴς Στάθης Ρωμανὸς Μαγιέττας ἐπικαλούμενος, ὁ γνωστὸς τοῖς νησιώταις ἐκ τῆς ῥίμας τοῦ Μανέττα) ποῦτανε μὲ τὸν ἀρέντη τὸν καπετὰν δελενάθε, καὶ εἶπε πῶς ἐχαράτζωσε τὰ νησιά ὅλα τοῦ Λεβάντε ὁ καπετὰν δελενάθε, νὰ πλερώνουν χαράτζι τῶν Βενετζιάνων²».

Ἐτεῖ αχπδ' — αχπε' ἐγένοντο ἐπίτροποι καὶ κριταὶ Μυκονίων Ἀλέξανδρος Καλαμαρᾶς καὶ Λαρέντσος Κορνᾶρος· κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος αχπδ' μηνὶ ἰουλίῳ ἐστάλησαν εἰς τὸ Αἰ-

1. Joseph Pitton de Tournefort Relation d'un voyage du Levant, tom. I, p. 108.

2. Χρονικὸν Μάτεση, ἐν Κ. Ν. Σάθα Ἑλληνικῶν ἀνεκδότων, (Ἀθήνησι, 1868, εἰς 8ον), τόμῳ Α', σελ. 197.

γαίον πέλαγος ὁ Ἀλέξανδρος Μολίνος κυβερνήτης ἑκτακτος καὶ ὁ Δανιήλ Δολφίνος *quarto ordinario* οὐ μόνον νὰ περιστέλλωσι τοὺς Ὀσμανίδας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπιβάλλωσιν ἔτι μᾶλλον τοὺς φόρους τοῦ χαρατζίου¹. Τῷ αὐτῷ ἔτει καὶ μηνί, ἐνετάλησαν οἱ Μυκόνιοι ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μολίνου ἐκτάκτου κυβερνήτου ἐκ διαταγῆς τοῦ ναυάρχου τῶν Βενετῶν Φραγκίσκου Μοροσίνη, ἵνα παραδώσι τὴν ξυλείαν τοῦ ναυπηγήσαντος πλοίου εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς νήσου.

Τῷ δ' ἐπομένῳ ἔτει, *αχπε* — *αχπς* — ἐγένοντο ἐπίτροποι καὶ κριταὶ Μυκονίων Ἀλέξανδρος Καλαμαράς καὶ Δημήτριος Γρυπάρης· τῷ ἔτει τούτῳ *αχπε* μηνὶ ἰουλίῳ ὁ καπουδάν πασσὰς ἐκ Χίου προϋτίθετο ἵνα ἀποστείλῃ εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος πλοῖα πρὸς συλλογὴν τοῦ χαρατζίου². Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος *αχπς* μηνὸς ἀπριλίου δεκάτῃ συλλεγέντες εἰς ἐκκλησίαν οἱ Μυκόνιοι ἐν τῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου ἀπέδειξαν πρέσβεις Τσάννεν Καλαμαράν, Γεώργιον (Πανσέβαστον) ἱερέα, Γιάκουμον Σαντοριναῖον, Μάρκον Κορίνθιον, ἵνα στείλωσιν αὐτοὺς «νὰ προσκυνήσουν τὸν ὑψηλότατον καπετὰν γενεράλε καὶ νὰ τοῦ μιλήσουν τὰς δυστυχίας καὶ σκληραΐας καὶ πτωχείαις τοῦ παρὸ νησιῶν καὶ νὰ τὸν ἐπαρακαλέσουν νὰ κάμῃ τίποτες ἔλεος εἰς τὸ μέγαλον καὶ περισσὸν βάρος ὅπου μᾶς ἤρριξε λέγουν τοῦ χαρατζίου». Ἐκ τούτου γίγνεται δῆλον ὅτι οἱ Βενετοὶ διὰ μεγάλων φόρων ἐπεβάρυνον τοὺς ταλαιπώρους νησιώτας, καθιστῶντες τὴν αὐτῶν ἀρχὴν ἀφόρητον, οἱ δὲ Ὀσμανίδαι οὐδεμίαν παρεῖχον ταῖς νησιώταις βοήθειαν ἔνεκα τοῦ φόβου τῶν Βενετῶν καὶ τῶν αὐτῶν συμμάχων πειρατῶν, ἀρκούμενοι μόνον εἰς τὴν ἀνά πᾶν ἔτος παραλαβὴν τοῦ τεταγμένου αὐτοῖς φόρου. Τούτου ἔνεκα οἱ Μυκόνιοι φοβοῦμενοι τοὺς Βενετοὺς συλλεγέντες εἰς ἐκκλησίαν ἔτει *αχπς* μηνὸς ὀκτωβρίου τρίτῃ, ἐβουλεύσαντο κρύφα τὰδε· «ἔσποντας καὶ ὁ μέγας φόβος ὅπου ἔχομεν ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἰσμαήλ (τῶν Ὀσμανιδῶν) καὶ ξεχωριστὰ ἀπὸ τὸν

1. Alessandro Locatelli Racconto storico della Veneto guerra in Levante, (Colonia, 1691, in 4°), part. I, p. 28.

2. Al. Locatelli Racconto storico della Veneta guerra in Levante, part. I, p. 135.

μπέην (τῶν Κῶων Μεεμέτ μπέην Κασίδην) ὅπου μᾶς ἔχει νὰ τρῷ δίνωμε τὸ χαράτσι, ὡς καθὼς τοῦ τῶδωκεν ἡ βασιλεία, καὶ ἐπειδὴ πάλι καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος νὰ ἔχωμε φόβον ἀπὸ τοὺς ἀφέντες τοὺς χριστιανοὺς ὅπου τὴν σήμερον μᾶς κυριεύουν (τοὺς Βενετοὺς) . . νὰ εὔρουν μέθοδον καὶ τρόπον διὰ μερικά ἄσπρα ὅπου ἔχουν μαζωμένα διὰ νὰ τὰ στείλουν τοῦ ἀνωθεν μπέη εἰς τὸ χρέος ὅπου τοῦ θέλομεν, καὶ διὰ τὸν ἀνωθεν (φόβον) . . . ὅπου ἔχομεν ἀπὸ τοὺς ἀφέντες ὅπου τὴν σήμερον μᾶς κυριεύουν. Καὶ τὸ ἄλλο μὴν τύχη κανεὶς ἀπὸ τὴν παρὸν κοινότη καὶ πάγη καὶ διαβάλη εἰς τοὺς ἀφέντες μας πῶς τῶδωσεν κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς κοινότης καὶ θέλει ἔχει βάσανα καὶ τουρμέντα· τὰ δὲ χρήματα ἐψηφίσαντο νὰ κομίσωσι τῷ μπέη οἱ τοῦ ἔτους ἐκείνου ἐπιτροποὶ Ἀλέξανδρος καὶ Τσάννες Καλαμαράδες, εἴτε ὅταν πλεύσῃ ὁ μπέης ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον εἴτε ἀλλαχοῦ· ὑπισχνεῖτο δὲ τὸ κοινὸν τοῖς ἐπιτροποῖς τὴν ἀπόδοσιν πάσης γενησομένης ζημίας αὐτοῖς. Καὶ ταῦτα μὲν ἐβουλεύσαντο οἱ Μυκόνιοι· ἀλλ' ἐγνώσθησαν τοῖς Βενετοῖς· ἔθεν ὁ ἑκτακτος ἀρμοστής τῶν Βενετῶν ἐν Τήνῳ Θαδδαῖος Γραδενίγος δι' ἐπιταγῆς ἔτει 'αχπς' μηνὸς ὀκτωβρίου ὀγδοῇ ἐπὶ δέκα ἐνετείλατο τοῖς Μυκονίοις ὅτι ἐκ τῶν παρὰ τῷ ἱερεὶ Μάρκῳ Κορινθίῳ ῥε αλίω ν τριακοσίων πρὸς ἀπόδοσιν τῷ Μεεμέτ Κασίδῃ, νὰ ἀποτίσωσι τὰ ὀφειλόμενα τοῖς Βενετοῖς χαράτσια, ἄλλως εὐθύνας ὑφείξουσιν αὐτῷ. Τούτου ἕνεκα στερηθεὶς τῶν χρημάτων ὁ Μεεμέτ μπέης ἔγραψε τοῖς ἱερεῦσι καὶ γέρουσι τῶν Μυκονίων ἔτει 'αχπς' μηνὸς μαΐου δεκάτῃ, ἵνα ἐντὸς ἡμερῶν εἴκοσι μέχρι τριάκοντα στείλωσιν εἰς Κῶ τὸ ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον ῥε αλίω ν ἐξήκοντα καὶ ἑνακοσίων καὶ χιλίων, ἄλλως «καὶ σεῖς φανῆτε ἀπειθεῖς, ἐγὼ θέλω ἐρθῇ νὰ πάρῳ τόσους ἀνθρώπους, ἄλλους νὰ βάλω εἰς τὸ κάτεργον καὶ ἄλλους νὰ κρεμάσω καὶ νὰ βάλω φωτιά νὰ κάψω τὸν τόπον σας, διότι ἐγὼ τοῖς τρύπες σας ταῖς ἐξέρω»· εἶχον δὲ προαποτίσει αὐτῷ «ἀπὸ πέρσι ὡς ἐφέτος ρεάλια τρεῖς χιλιάδας τετρακόσια σαράντα». Ἐκ τοῦ γράμματος τούτου δηλοῦται ὅτι μέχρι τοῦ ἔτους τούτου ὀφείλον οἱ Μυκόνιοι τῷ Μεεμέτ μπέη γρ ό σ ι α διακόσια καὶ πενταχισχίλια· κατ' ἀκολουθίαν δὲ τῆς ἀπειλῆς ταύτης ἀπέδωκαν οἱ Μυκόνιοι τῷ

Μεεμὲτ μπέη τῷ αὐτῷ ἔτει ,αχπζ' τὰ ὀφειλόμενα. Ἰούλιος Σκούταρης καὶ Μιχαὴλ Καλιγεράς οὓς ἔτει ,αχπδ' εἶχον οἱ Μυκόνιοι ἀναδείξει πρεκουρατόρους, ἔχοντες διαφορὰς πρὸς τὸν Μιχαλάκη Καλαμαράν ὑπεκίνησαν Θαδδαῖον Γραδενίγον προέβδιτόρον στραορδινάριον τῶν Τηνίων μηνὸς νοεμβρίου δεκάτῃ ἔτει ,αχπε', ἵνα γράψῃ πρὸς τοὺς πρεκουρατόρους (ἐπιτρόπους) τῶν Μυκονίων τοῦ ἔτους τούτου ἐπιτάστων αὐτοῖς «νὰ στείλωσι τοὺς χαραστάρους μὲ τὰ λιμπρέτα τους ἀπὸ τοὺς 1675 ἕως τοὺς 1683 αὐτωνῶν τῶν ὀκτῶ χρόνων τοὺς χαραστάρους νὰ στείλουν εἰς τὸ ὀφίκιον τῆς καντσελλαρίας» πρὸς ἔλεγχον τῶν λογαριασμῶν τῆς διαχειρίσεως τῶν δημοσίων χρημάτων τῶν ἐτῶν τούτων· τούτου ἕνεκα ἐγένετο ἐκκλησία τῶν Μυκονίων ἐν ἣ κατέδειξαν τοὺς κατὰ τὰ ὀκτῶ ἐκεῖνα ἔτη πράξαντας τὰ κοινὰ ἐπιτρόπους· καὶ οὗς ἐκ τοῦ γράμματος τούτου παρέβηκα ἕκαστον ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ· μὴ ἀποδεξάμενοι δὲ τὰς διαβολὰς τῶν κατηγορῶν, ἐκήρυξαν ἁθῶον τὸν Μιχαὴλ Καλαμαράν· καὶ μηνὶ ἀπριλίῳ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ ἑκτακτος προνοητὴς Τήνου Θαδδαῖος Γραδενίγος ἐντέλλεται τοῖς Μυκονίοις ἐπὶ βαρεῖαις ποιναῖς ἐκ τῶν εἰσπραττομένων φόρων νὰ ἀποτίσωσιν εἰς τοὺς Βενετοὺς τὸν τεταγμένον αὐτοῖς φόρον καὶ οὐχὶ νὰ ἀποτίωσι χρεὴ τοῦ κοινοῦ ἢ δι' ἄλλην δαπάνην.

Τῷ ἐπομένῳ ἔτει ,αχπε' — ,αχπζ' ἐγένοντο ἐπίτροποι Μυκονίων Τσαννῆς καὶ Ἀλέξανδρος Καλαμαράδες, τῷ αὐτῷ δ' ἔτει ,αχπζ' μηνὸς ἰουνίου ἐνάτῃ κατεστήσατο ἐπιτρόπους αὐτοῦ ἐν τῇ νήσῳ δι' ἐπιστολῆς «ὁ ἐκλαμπρότατος καὶ ὑψηλότατος Μεεμὲτ μπέης» Τσαννὴν Καλαμαράν καὶ Ἀντώνιον Πετρῆν. Τῷ ἔτει τούτῳ ,αχπε' μηνὶ φεβρουαρίῳ ὁ Βενετῶν ναύαρχος Φραγκίσκος Μοροσίνης ἔγραψε τοῖς Μυκονίοις τάδε· «ἀφ' οὗ ἔδοκιμάσατε κατὰ καιροῦς, τὴν ἀγάπην καὶ πατρικὴν ἀφοσίωσιν τῆς ἐπιεικοῦς γαληνοτάτης δημοκρατίας πάντες οἱ νησιῶται, οἱ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐστεναίξετε ὑπὸ τοὺς Ὀσμανίδας, καταχρώμενοι νῦν τὴν ἀγαθότητα αὐτὴν καὶ ἀρνούμενοι τὰς ἅς ἀπηλαύσατε εὐεργεσίας κατὰ τὸν παρελθόντα πόλεμον (1645—1669) δὲν ἀποδίδετε προθύμως τοὺς φόρους ἡμῶν»· ἐνετάλησαν δὲ παρ' αὐτοῦ οἱ ἐπίτροποι καὶ

προεστῶτες τῶν Μυκονίων νὰ ἀποστείλωσι τοὺς ὀφειλομένους φόρους τῶν δύο παρελθόντων ἐτῶν, ἄλλως θὰ ἀποστείλῃ εἰς τὴν νῆσον μοῖραν τοῦ στόλου, ἐξ ἧς σφόδρα ζημιωθήσονται, προσέθετο δὲ ὁ εὐεργέτης οὗτος τῶν ταλαιπωρῶν νησιωτῶν, τὸ παλαμναῖον τέρας, ὁ ἀπεχθέστερος τύραννος καὶ αὐτῶν τῶν Ὁσμανιδῶν ὅτι ἀπέναντι τῶν φόρων ἐδέχετο οἰανδὴποτε ποσότητα κριθῆς· καὶ μηνὶ ἰουνίῳ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ καποὺδὰν πασσᾶς ἔστειλε δύο γαλέρας καὶ δύο γαλιόττας πρὸς εἰσπραξίν τῶν φόρων τῶν νήσων ¹· καὶ μηνὶ φεβρουαρίῳ (αχπζ') ἐστάλη εἰς τὸ Αἰγαῖον πρὸς εἰσπραξίν τῶν φόρων ὁ ἑκτακτος κυβερνήτης Λαυρέντιος Βενιέρης ²· καὶ μηνὶ φεβρουαρίῳ (αχπζ') συνέλαβον οἱ Βενετοὶ τὸν πειρατὴν Νικολὸν Γιατρόν, ἄνδρα Πάριον, σπαλέντα ὑπὸ τοῦ καποὺδὰν πασσᾶ εἰς τὸ Αἰγαῖον πρὸς συλλογὴν τῶν φόρων τοῦ χαρατσίου ³· καὶ τῷ αὐτῷ μηνὶ φεβρουαρίῳ (αχπζ') ὁ Λαυρέντιος Βενιέρης ἑκτακτος κυβερνήτης ἐκ διαταγῆς τοῦ ναυάρχου τῶν Βενετῶν Φραγκίσκου Μοροσίνη ἐνετείλατο ἐκ Κέας ἵνα οἱ προεστῶτες καὶ ἐπίτροποι τῶν Μυκονίων πορευθῶσιν εἰς Πάρον κομίζοντες τὸ ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον τοῦ χαρατζίου τῶν τριῶν ἐτῶν, μεθ' ὧν τῶν ἀποδείξεων πρὸς ἐξόφλησιν τῆς ὀφείλης αὐτῶν ἐπὶ ποινῇ ἀθετήσεως διαρπαγῆς καὶ ἐμπρησμοῦ τῆς νήσου. Καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει (αχπζ') μηνὸς νοεμβρίου ἐβδόμῃ ἐπὶ δέκα οἱ Μυκόνιοι συλλεγόντες εἰς ἐκκλησίαν ἀπέδειξαν πρέσβεις Μιχαὴλ καὶ Ἀλέξανδρον Καλαμαράδες, Μελέτιον Κορνᾶρον ἱερέα, Τσάννε Κοντοφρέον ἵνα στείλωσι «νὰ προσκυνήσουν τὸν ὑψηλότατον καθολικὸν πρεκουράτωρ καπητὰν γενεράλε Φραντσέσκο Μοροζίνην ἀπὸ μέρος τῆς κοινότητος καὶ νὰ τὸν ἐπαρακαλέσουν νὰ κάμῃ ἐλεημοσύνη νὰ μᾶς ἐσταμπιλάρῃ νὰ πλερώνωμε κατὰ τὸ παλαιὸν λιμπρέττο, (ἦτοι τὸ ἐπὶ τοῦ εἰκοσιπενταετοῦς Κρητικοῦ πολέμου) καὶ νὰ τοῦ ἀναφέρουν

1. Al. Locatelli Racconto storico della Veneta guerra in Levante, part. I, p. 209.

2. Al. Locatelli Racconto storico della Veneta guerra in Levante, part. I, p. 294.

3. Al. Locatelli Racconto storico della Veneta guerra in Levante, part. I, p. 295.

καὶ ἄλλαις μεγαλειότατες παραπόνεσες καὶ ζημίαις ὅπου θεωροῦμε νὰ μᾶς κάνουν κάποιοι κακοποιοὶ ἄνθρωποι». ὦφειλον δ' οἱ πρέσβεις «νὰ φιλήσουν τοῖς βέστες τοῦ ὑψηλοτάτου, καὶ νὰ τὸν παρακαλέσουν καὶ νὰ τοῦ δώσουν νὰ καταλάβῃ τὰ ὅσα ἔχει νὰ τῶν δώκῃ ἡ κοινότης ὁρδινία». Ὁφείλε δὲ τὸ κοινὸν τὴν ἀπόδοσιν τῆς συμβησομένης ζημίας τοῖς πρέσβεσι· καὶ μηνὶ νοεμβρίῳ τοῦ ἔτους, ἀχπζ' ἀπεστάλη μετὰ ὀκτῶ πλοίων καὶ δύο πυρπολικῶν ὁ ἑκτακτος κυβερνήτης Λαυρέντιος Βενιέρης ἵνα πλεύσῃ εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος πρὸς εἰσπραξίν τῶν φόρων ¹.

Τῷ δ' ἐπιγενομένῳ ἔτει, ἀχπζ' — ἀχπῆ' ἀπέδειξαν ἐπίτροπον οἱ Μυκόνιοι Τσαννῆν Καλαμαράν· τῷ αὐτῷ ἔτει, ἀχπζ' μηνὸς μαΐου δεκάτῃ ὁ «ἐκλαμπρότατος Μεεμέτ μπέης» ἔλαβε παρὰ τοῦ Ζαννῆ Καλαμαρά ῥεάλια τετρακόσια ἀπέναντι τῶν χαρατσίων τῆς νήσου· ἔτει δὲ ἀχπῆ, ὁ «ὑψηλότατος καὶ ἐκλαμπρότατος ἀφέντης Μεεμέτ μπέης καὶ φλαμπουριάρης τῆς νήσου Μυκόνου» ἔλαβε παρὰ τῶν Μυκονίων ἐκ τῶν ὀφειλομένων γροσσίων ἐπτακοσίων καὶ δισχιλίων χίλια πεντακόσια τριάκοντα. Ἐκ τοῦ ἀξιώματος φλαμπουριάρης, ὁ ἦν προσωπικὸν δηλοῦται ὅτι κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος ὁ Μεεμέτ μπέης ἐτιμήθη διὰ φλαμπούρου.

Εἰς δὲ τὸ ἑξῆς ἔτος ἀχπῆ — ἀχπθ' ἐγένετο ἐπίτροπος Μυκονίων Τσαννῆς Καλαμαράς. Οἱ χαρατσάροι τῶν Μυκονίων ἱερομόναχος Κορομηλᾶς καὶ Ἰωάννης Στάθης ἐκ τῶν εἰσπραχθέντων χρημάτων ἐσφετερίσθησαν πολλά, τούτου ἕνεκα οἱ ἐπίτροποι Μυκονίων ἐνήγαγον αὐτοὺς εἰς τὸν ρεττόρον καὶ προνοητὴν Τήνου, ὃς κατεδίδασεν αὐτοὺς εἰς ἀπόδοσιν τὸν σφετερισθέντων, οἱ ὅμως ἀρνούμενοι τοῦτο, ἐνήγαγον αὐτοὺς εἰς τὸν Λαυρέντζον Βενιέρην ἑκτακτον κυβερνήτην τοῦ στόλου, πρὸς ὃν ἐνήγαγον πρὸς τοῦτο καὶ τοὺς νεωτερίζοντας τῶν Μυκονίων εἰς τὴν ἀπότισιν τῶν φόρων. Τούτου ἕνεκα ὁ εἰρημένος Βενιέρης ἐνετείλατο μηνὶ ἰανουαρίῳ νὰ ἀποτίσωσι τὰ ὀφειλόμενα οὐ μόνον οἱ σφερισάμενοι τὰ

1. Al. Locatelli Racconto storico della guerra Veneta, part. II, p. 20.

κοινὰ χρήματα Κορομηλᾶς καὶ Στάθης ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ὀφείλοντες φόρους ἐπὶ ποινῇ τριακοσίων ῥε α λ ί ω ν ἐκάστω. Τῷ αὐτῷ δ' ἔτει ,αχπῆ' μηνὸς μαρτίου τριακοστῇ ἔγραψε τοῖς Μυκονίοις «ὁ ἐκλαμπρότατος Ἀντραχοῦ Μανᾶ ἀγᾶς καὶ Ἀταλὰρ ἀγᾶς τοῦ πολυχρονισμένου καπετὰν πασσᾶ Ἰμπραῖμ πασσᾶ» ἐκ Κῶ, ὅτι οἱ πρέσβεις τῶν Μυκονίων Ἀλέξανδρος καὶ Ἰωάννης (Καλαμαράδες) καὶ Μᾶρκος (Κοντοφρέας) οἱ κομίσαντες εἰς Κῶ τὸ ὑπόλοιπον τῶν ὀφειλομένων φόρων τοῦ παρελθόντος ἔτους ,αχπζ' τῷ μ π έ η τῶν Κῶων, μὴ ἐντυγχόντες ἐκείνῳ παρέδωκαν αὐτῷ τὰ κομισθέντα χρήματα ἂ σ λ ἄ ν ι α πέντε καὶ τεσσαράκοντα καὶ πεντακόσια· ἐν ἐπιταγῇ δ' ὁ Μεεμέτ μπέης τοῦ ἔτους ,αχπῆ' πρὸς τοὺς δοκίμους τῶν Μυκονίων περὶ ἀποδόσεως ἐκ τῶν ὀφειλομένων ἀπὸ φόρων αὐτῷ χρημάτων γ ρ ο σ σ ί ω ν τεσσάρων καὶ τεσσαράκοντα καὶ πεντακοσίων καὶ ἐνὸς τετάρτου ὀνομάζει ἑαυτὸν ὁμοίως «ἐκλαμπρότατον καὶ ὑψηλότατον ἀφέντη Μεεμέτ μπέην καὶ φλαμπουριάρην τῆς νήσου Μυκόνου». Μετὰ ταῦτα ὁ Μεεμέτ οὗτος ἀναφέρεται ὡς «ἐκλαμπρότατος καὶ ὑψηλότατος ἀφέντης Μεεμέτ μπέης καὶ φλαμπουριάρης τῆς νήσου Σαντορήνης»¹ ὃς ἀνήγγειλε τοῖς Μυκονίοις διὰ γράμματος τοῦ αὐτοῦ ἔτους ,αχπῆ' μηνὶ ὀκτωβρίῳ νὰ ἀποστείλωσιν αὐτῷ τὸ ὑπόλοιπον τῶν ὀφειλομένων ῥε α λ ί ω ν ὀκτακοσίων ἐβδομήκοντα πέντε, ἀπέδωκαν δ' οἱ Μυκόνιοι ἐξ αὐτῶν ῥε ἄ λ ι α τετρακόσια εἴκοσι ἐννέα καὶ ἥμισυ.

Οἱ Μυκόνιοι κατέλαβον καὶ ἐγεώργουν τὰς παρακειμένας νήσους Δῆλον καὶ Ρήνειαν ἐκ παλαιοῦ· ἀλλ' ἐπὶ τῆς γῆς τῶν νήσων γιγνομένων ἀμφισβητήσεων ἐδέσμεν ἵνα ἔτει ,αχπθ' μηνὸς νοεμβρίου πέμπτη καὶ εἰκοστῇ διαιρέσωσι «τὰς γαίας εἰς τέσσαρας κλήρους (καπητανίας), καὶ θέντες ὅρια προσδιώρισαν τίς ἐκ τῶν κληρούχων (καπητάνων) μετὰ τῶν εἰς τὴν μερίδα του ἀνηχόντων δύναται νὰ ἐνεργῇ κατοχῆς καὶ κυριότητος πράξεις ἐφ' ἐκάστης περιφερείας τῶν κληρω-

1. Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι ὁ Μεεμέτ μπέης φ λ α μ π ο υ ρ ι ᾶ ρ ης, κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἐγένετο μ π έ ης Σαντορηναίων καὶ Μυκονίων μετὰ φ λ α μ π ο ὑ ρ ο υ.

θεισῶν γαιῶν ¹. Ἀμφοτέροι δ' αἱ νῆσοι γεωργούμεναι συνετέλουν καὶ συντελοῦσι τῇ εὐδαιμονίᾳ τῶν Μυκονίων ². ἀπέτιον δ' οἱ Μυκόνιοι ἀνὰ πᾶν ἔτος τοῖς Ὀσμανίδαις φόρον δι' ἀμφοτέρας τὰς νήσους γρόσσια δέκα ἵνα κατέχωσι νῆσον. «ou l'on tenoit le thresor de la Grèce, le plus rich pays de l'Europe dans ce temps-là ³». περὶ οὗ καὶ οἱ Δημητρίεις Δανιὴλ καὶ Γρηγόριος γράφουσι τάδε· «μὰ ἐκεῖνο ὅπου ἀποδείχτει μεγάλα τῇ μεγάλῃ μεταβολῇ τῶν ἀνθρωπίνων, εἶνε αὐτὸ ὅπου οἱ Μυκωνιάται τώρα πληρώνουν μία μ. π. α. γ. α. τ. έ. λ. λ. α. διὰ νὰ ἔχουν εἰς τὴν ἐξουσίαν τους ἓνα νησί ὅπου ἐστάθηκε μιὰ φορὰ ὁ πλουσιώτερος τόπος τῆς Εὐρώπης ⁴». Ἔτει ἀρχῆς ὁ Πέτρος Γαρτσόνης σημειοῦται· «Ματαίως ὁ Βενιέρης περιελθὼν τὸ Αἰγαῖον πέλαγος μετὰ ἑπτακαίδεκα πλοίων καὶ τεσσάρων πυρπολικῶν καταδιώκων τὸν κα. π. ο. υ. δ. ἄ. ν. πα. σ. σ. ἄ. ν. καὶ εἰσπράξας τοὺς φόρους τῶν νησιωτῶν διηρυθύνθη εἰς τὴν Ρόδον μετ' ἐλπίδος νὰ συναντήσῃ τὸ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας καραβάνιον ⁵». Τῷ ἐπομένῳ ἔτει ἀρχῇ μηνὶ ὀκτωβρίῳ ἐνετάλη ὁ ἑκτακτος κυβερνήτης Λαυρέντιος Βενιέρης ἵνα πλεύσῃ εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος πρὸς συλλογὴν τῶν φόρων ⁶.

Τῷ ἐπιόντι ἔτει ἀρχῇ — ἀρχῇ ἡρέθη ἐπίτροπος καὶ κριτῆς Μυκονίων ὁ αὐτὸς Τσαννῆς Καλαμαράς· τῷ αὐτῷ ἔτει ἀρχῇ ὁ Μεεμέτ μπέης ἔδωκε τοῖς Μυκονίοις γράμμα γεγραμμένον μὲν ὀσμανιστὶ φέρον δ' ἐπιγραφὴν ἐλληνικὴν «τεσκερὲς τοῦ μπέη ὁ διὰ τῆς χρονίας ὅπου τρέχει στοὺς 1689».

1. Γεωργίου Γρουπάρη Ὑπόμνημα περὶ τῶν εἰς τὴν Μύκονον ἀνηκουσῶν ἐρημονήσων, [(ἐν Ἀθήναις, 1862, εἰς 8ον)], σ. 1.

2. Παρατηρήσεις περὶ τῶν νήσων Δήλου καὶ Ρηνεῖας καὶ περὶ ἐμπορίου. Παρά τινας τῶν ἐμπορευομένων Ἑλλήνων, (ἐν Σύρῳ, 1829, εἰς 12ον), σ. 10—12.

3. Joseph Pitton de Tournefort Relation d'un voyage du Levant, tom. I, p. 120.

4. Γεωγραφία νεωτερικὴ ἐρανισθεῖσα ἀπὸ διαφόρους συγγραφεῖς παρὰ Δανιὴλ ἱερομονάχου καὶ Γρηγορίου ἱεροδιακόνου τῶν Δημητριάων, (ἐν Βιέννῃ, 1791, εἰς 8ον), τόμ. α', σ. 295.

5. Pietro Garzoni Istoria della republica di Venezia in tempo della sacra lega, (Venezia, 1712, in 4°), parte I, p. 180.

6. Al. Locatelli Racconto storico della Veneta guerra in Levante, part II, p. 151.

τῷ αὐτῷ ἔπει μὴνὸς νοεμβρίου δεκάτῃ ἐγένετο ἐκκλησία Μυκονίων ἐν ᾗ ἡρέθησαν Μιχαὴλ Καλαμαράς καὶ Τρεσέντος Σκορδαλὸς «νὰ πᾶσι εἰς τὴν ἀρμάδα ὀμπρὸς εἰς τὸν ὑψηλότατον ἀφέντην καπετὰν γκενεράλε ἢ ὅποιον ἄλλο κριτήριον, ὅπου ὁ ὑψηλότατος ἤθελε ριμεττέρει.» ἵνα κατηγορήσωσι τοῦ Μιχαὴλ Καλογερά καὶ τῆς Μαντελήνας Σκούταρη (γυναικὸς Ἰουλίου Σκούταρη περὶ οὗ προδιηγήθη) ἐνοχλούντων ἀδίκως τὸ κοινόν. Ἀδικίαι ἐγένοντο τῷ κοινῷ τῶν Μυκονίων καὶ παρὰ τῶν χαρτσάρεων ἔτει 'αχθ' μὴνὸς ἰανουαρίου ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ οὗ ἔνεκα ἐξελέξαντο οἱ Μυκόνιοι ἐπιτρόπους πρὸς ἔλεγχον αὐτῶν. Τῷ αὐτῷ ἔτει (αχγ' ἦν Μιχαλῆς Καλαμαράς ἐπιτροπικὸς τοῦ ὑψηλοτάτου καπετὰν γεγεράλε τῶν Βενετῶν καὶ μὴνὸς ἰουλίου τριακοστῇ ἐκ διαθήκης δηλοῦται ὅτι «ἔσποντας καὶ νὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὴν Χίο πιασμένος μὲ τὴν πανούκλα ὁ ποτὲ Νικόλαος Κοντοφρέος» οἱ Μυκόνιοι καὶ πάλιν οὐ διέφυγον, ὥς καὶ ἔτει 'αχθ', τὴν ἄχαριν ταύτην ἐπίσκεψιν. Τοῦτο βεβαίως καὶ διήγησις Ἀντωνίου Ἰουστινιανοῦ ἐπισκόπου Φραγκῶν Συρίων καὶ παπικοῦ ἐξάρχου περὶ τοῦ ἐν Μυκόνῳ φραγκικοῦ ναοῦ ἔτει 'αψ'. Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους γράφει Ροβέρτος ἰησουίτης, ὅτι ἡ Μυκονίων πόλις ὤκειτο ὑπὸ Ἑλλήνων, ὧν οἱ πολλοὶ ἦσαν ναῦται καὶ πειραταί, καὶ ὀλίγων ξένων ἐμπόρων ἀγοραζόντων τὰς λείας τῶν πειρατῶν εἰς εὐτελέστατον τίμημα καὶ ἀποστελλόντων εἰς Γαλλίαν, Ἰταλίαν καὶ ἐνίοτε εἰς Κωνσταντινούπολιν ¹. Τῷ ἔτει τούτῳ 'αχγ' μηνὶ δεκεμβρίῳ ἐνετάλησαν οἱ πρυϋχοντες καὶ γέροντες κατ' αἴτησιν τῶν Μυκονίων, ἵνα οἱ τὰ κοινὰ πράξαντες καὶ ζημιώσαντες τὴν κοινότητα ἀναγνωρισθέντες ὀφειλέται, ἀποτίσωσι τὴν ὀφειλὴν.

Ἐτει 'αχγ'—'αχγα' οἱ Μυκόνιοι ἀπέδειξαν ἐπιτρόπους καὶ κριτὰς Ἀντώνιον Πετρὴν τὸν καὶ Βαρσαμῆν ἐπικαλούμενον καὶ Γιαννάκην Χαδεμένον· οὗτοι δὲ μετ' ἄλλων προεστώτων καὶ γερόντων Μυκονίων συνεβίβασαν τὴν διαφορὰν ἣν εἶχε τὸ κοινόν πρὸς Μιχαὴλ Καλογεράν καὶ Λουκᾶν Δα-

1. Histoire nouvelle des anciens ducs et autres souverain de l'Archipel, p. 296—297.—Ἱστορία τῶν ἀρχαίων δουκῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἡγεμόνων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, σελ. 188.

μαλᾶν· τὸν ἕτερον τοῦτον τῶν ἐπιτρόπων καὶ κριτῶν τὸν Γιαννάκην Χαδεμένον οἱ Μυκόνιοι κατέπαυσαν τῆς ἀρχῆς «ἐπειδὴ νὰ λείπη εἰς δουλείαις ἰδιαιαῖς του, καὶ τὸ ἄλλο νὰ μὴν ἀρέσῃ τοῦ κόσμου διὰ πολλαῖς αἰτίαις· κατεστήσαντο δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ ἔτει ,αχγ,α' μηνὸς δεκεμβρίου ἔκτη ἀντὶ τοῦ παυθέντος τὸν Μιχαὴλ Καλαμαρᾶν καθολικὸν ἐπίτροπον καὶ κριτὴν αὐτῶν, καὶ «προμεττάρουν διὰ μισθὸν του τὰ ὅσα διαλαμβάνει ἡ ταρίφα ἡ νέα» τοῦ ἔτους ,αχγ,γ' μηνὸς νοεμβρίου εἰκοστῇ· ἐπὶ δ' ἀνέθεντο αὐτῷ καὶ «νὰ ἔχη καὶ τὴν κάρικα τῆς σανίτας . . . καὶ ὅσα σακίσματα ἤθελε τείχουν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ νησίου νὰ εἶνε δικὰ του καὶ ρεγάλια ξύλων, βάρκων, κοντάναις, καὶ νὰ παιδεύῃ τοὺς ἀτάκτους καὶ ἀνυποτάκτους ¹».

Εἰς δὲ τὸ ἐξῆς ἔτος ,αχγ,α' — ,αχγ,β' ἐποιήσαντο οἱ Μυκόνιοι ἐπίτροπον καὶ κριτὴν Ἀλέξανδρον Καλαμαρᾶν, ὅς ἦν καὶ «ἐπιτροπικὸς τοῦ ὑψηλοτάτου καπετὰν γενεράλε» διὰ τὰ «ντέτσιμα ὅπου ἔχει νὰ λαβαίνει». Τῷ αὐτῷ ἔτει ,αχγ,α' ἐπιταγῇ τοῦ «ἀφέντη ρεττάρου Μπαρμπαρίγου» τῶν Τηνίων πρὸς τὸν Μυκονίων ἐπίτροπον Ἀλέξανδρον Καλαμαρᾶν «κουμεντάρει τὸν ἄνωθεν ἐπίτροπον καὶ ἄλλους ἀπὸ ἐμᾶς νὰ ἀτσεττάρωμεν τοὺς πρεκουρατόρους ὅπου ἡ παρὸν κομουνικὰ ἔκαμεν μὲ θέλημα ὁλωνῶν μας· καὶ γροικῶντας ἐτοῦτο ὅλοι ἐθαυμαστήκαμεν, μέντε καὶ ἐμεῖς ὅλοι νὰ μὴ ἡξεύρωμεν τίποτες, ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἐγροικούσαμεν μὲ λόγια πῶς μερικοὶ κακοποιοὶ ἄνθρωποι καὶ ἄλλοι φίλοι τως νὰ ἐθελήσασι μοναχοὶ τῶν καὶ ἐκάμασιν παντέντα χωρὶς νὰ τὴν γράψῃ ὁ καντσιλλιέρης μας καὶ ἔγραψαν πρεκουρατόρους». Ταῦτα πάντα ἐδήλωσε τοῖς Μυκονίοις ἐν ἐκκλησίᾳ ὁ Ἀλέξανδρος Καλαμαρᾶς μηνὸς ἰουλίου ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα, ἐν ᾗ ὁμοῦς κατεστήσαντο ἄλλους καθολικοὺς πρεκουρατόρους τοῦ κοινοῦ Μάρκον Γεράρδην, Τσώρζην Σοφιανόν, Τσάννε Κοντοφρέον, Τσώρζην Βιδάλη, Πιέρρον Φαμελίτην καὶ «τῶν ἐπρομεττάρουν νὰ τοὺς μαντινιέρου καὶ νὰ τοὺς ἐντεφεντέρουν εἰς πᾶσαν πείραξιν ποῦ ἤθελε τοὺς τύχη διὰ τὴν κοινότην».

1. Γράμμα ἐκλογῆς τοῦ ἐπιτρόπου Μυκονίων Μιχαὴλ Καλαμαρᾶ παρὰ Ἰωάννη Ν. Σβορόνφ διευθυντῇ τοῦ ἐθνικοῦ νομισματικοῦ μουσείου.

Τῷ αὐτῷ ἔτει ,αχγα' «ὡς διαλαμβάνει ἡ ταρίφα καμωμένη στοὺς 1691 καὶ ὡς καθὼς διαλαμβάνει καὶ (ἡ) πρώτη πατέντα» ἀνενέωσαν οἱ Μυκόνιοι τοὺς π ά τ τ ο υ ς καὶ κ ο ν τ ε τ σ ι ό ν ε ς , ἦτοι τὰ αὐτῶν νόμιμα «διὰ νὰ ἔχουν τὴν κάρικα καὶ ἐξουσία τοῦ πιτροπιλικοῦ καὶ τὸν τρέχοντα χρόνον» οἱ γενόμενοι ἐπίτροποι Μυκονίων ἔτει ,αψ' μηνὸς μαρτίου ἐβδόμη καὶ εἰκοστῇ. Ἐξ ἄλλου δὲ γράμματος τοῦ ἔτους ,αψα' μηνὸς αὐγούστου δωδεκάτῃ μανθάνομεν ὅτι τοῖς αἰρεθείσιν ἐπιτρόποις καὶ π ρ ε κ ο υ ρ α τ ό ρ ο ι ς παρεῖχον μισθόν, ἦτοι «τῶν ἐτάζουν ρεγάλια ξύλων, βάρκων καὶ ἕτερα ὡσάν τοὺς πρώην ἐπιτρόπους καὶ πρεκουρατόρους, καὶ νὰ παιδεύουν τοὺς ἀτάκτους»· περὶ τοῦ μισθοῦ καὶ τῶν προνομιῶν ἄς παρὰ τοῦ κοινοῦ ἐλάβανον οἱ Μυκονίων ἐπίτροποι καὶ πρότερον εἰρηταί μοι.

Τῷ δ' ἐπιγενομένῳ ἔτει ,αχγβ' — ,αχγγ' οἱ Μυκόνιοι ἐποίησαντο ἐπιτρόπους Σπηλιώτην Σαντόριναῖον καὶ Τσωρτσέττον Σοφιανόν. Τῷ ἔτει τούτῳ ,αχγβ' μηνὸς νοεμβρίου τρίτῃ ἐπὶ δέκα ἀνήκει σημεῖωμα γραπτὸν λέγον «Θύμησι πόσο κρασί δώνει πᾶτα νοικοκύρης τοῦ ὑψηλοτάτου καπετὰν τελλανάβε Κονταρίνη, τὸ ὅποιο κρασί βγάζοντας τὴν καλαδοῦρα τῷ κρασιῷ καὶ τοὺς ναύλους ἀπομένει τὸ κρασί νέττο καθὼς ἐδῶ φαίνεται» ἐξ οὗ δηλοῦται ὅτι οἱ Βενετοὶ ἐλάβανον μέρος τῶν φόρων εἰς οἶνον καὶ ὅτι ἡ νῆσος ἦν κατάφυτος ἐξ ἀμπέλων.

Τῷ ἐπομένῳ ἔτει ,αχγγ' — ,αχγδ' οἱ Μυκόνιοι κατεστήσαντο ἐπίτροπον Γιαννάκην Ὀστοβίκην· ἐκ διαταγῆς τοῦ ρ ε τ τ ό ρ ο υ καὶ π ρ ο β ε δ ι τ ό ρ ο υ Τήνου καὶ Μυκόνου Βίκτωρος Μαρχέλλου μηνὶ μαΐῳ τοῦ ἔτους 1694 ἐνετέλλοντο οἱ ἐπίτροποι καὶ ὁ συμβολαιογράφος Μυκονίων ἵνα ἐμφανισθῶσιν ἐνώπιον αὐτοῦ ἀντιποιοιμένων τὴν ἀπότισιν χρημάτων ὀφειλομένων τῷ Μιχαῇλ Καλογερά· ἕνεκα διαφορῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν κοινῶν· τῷ μετὰ τούτῳ ἔτει ,αχγδ' — ,αχγε' ἐποίησαντο ἐπιτρόπους καὶ κριτὰς Γιαννάκην Ὀστοβίκην καὶ Ἀντώνιον Πετρῆν· τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει ,αχγε' — ,αχγς' Παντελῆν Πανσέβαστον καὶ Τσάννεν Κοντοφρέον. Ἐτει ,αχγς' μηνὸς ὀκτωβρίου ἕκτῃ ἐπὶ δέκα ἐκκλησία ἐγένετο Μυκονίων, ἐν ᾗ κατεστήσαντο Μιχαῇλ Καλαμαράν,

Ἀντώνιον Πετρῆν, Ἀντώνιον Ψαρόν, Ἀντώνιον Χαδεμέ-
νον, Γιαννάκην Καλαμαράν, Γιακουμῆν Σκούταρην, Γιάννην
Φώσκολον, Ἀνδρέαν Κυριακόν, Δημήτριον Χανιώτην, Πέ-
τρον Ματτέην, Σπηλιώτην Σαντοριναῖον, Ζώρζην Σοφιανόν,
Ἰωάννην Χαδεμένον καὶ «τῶν ὁποίων ἄνωθεν ἀφεντάδων
τῶν ἐδόνουν παντοῖαν καὶ γεμάτην ἐξουσίαν νὰμποροῦν νὰ
συνάξουν τὰ κατὰστιχα τῆς κοινότης, καὶ ὅποιοι εἶνε ἐκεῖ-
νοι ὁποῦχουν σούμμα, (ἤτοι ὀφειλὴν) γῆ σὲ χαράτσι γῆ σὲ
τάσσα γῆ ἄλλο καὶ ἄν εἶνε, νὰ ἔχουν ἐξουσία νὰμποροῦν νὰ
βάξουν πράγματα εἰς τὸ ἰκάντος» ταῦτα δ' ἐποίησαντο
πρὸς συλλογὴν τῶν ὀφειλομένων χρημάτων ἐκ φόρων τῷ
κοινῷ.

Εἶτα κατὰ τὰ ἔτη ,αχγς' — ,αχγζ' — ,αχγζ' — ,αχγη' ἤρέ-
θησαν ἐπίτροποι Μυκονίων Τσωρτσέττος Σοφιανὸς καὶ Σπη-
λιώτης Σαντοριναῖος· εἰς δὲ τὸ ἐξῆς ἔτος ,αχγη' — ,αχγθ'
Γιαννάκης Ὀστοβίκης καὶ ἔπει ,αχγθ' — ,αψ' Μιχάλης Κα-
λαμαράς καὶ Πετράκης Ματτέης· «τοὺς ὁποίους ἄνωθεν ἀ-
φέντες τοὺς ἐκαταστήνουν μετὰ τὴν δύναμιν τοῦ παρόντος διὰ
καθολικοὺς ἐπιτρόπους καὶ κριτάδας τῆς παρὸν κοινότης, καὶ
νὰ κυβερνοῦν κατὰ τὴν ταρίφα καμωμένη στοὺς 1691, δι-
δοντάς τοὺς ἐξουσία νὰ παιδεύουν τοὺς ἀτάκτους ἵνα μὴ
ὑπεραίρωνται καὶ νὰ ἔχουν τὰ βεγάλιά τως καὶ σακίσματα
καὶ εἴ τι ἄλλο τοὺς ἐγγίζει, καὶ τὴν σανιτὰ κατὰ τὴν τα-
ρίφα». Τῷ δ' ἔτει ,αχγθ' παρέμενεν ἐν Μυκόνῳ ὁ «ἐκλαμ-
πρότατος ἀφέντης καθὴς τῆς Μυκόνου», ὁπότε γενομένης
τῆς ἐν Καρλοβικεῖῳ εἰρήνης ἀπηλλάγησαν οἱ ταλαίπωροι νη-
σιῶται τῆς τῶν Βενετῶν καὶ τῶν Ὀσμανιδῶν διπλῆς δουλοσύ-
νης καὶ ἀποτίσεως διπλῶν φόρων πρὸς τοὺς Βενετοὺς καὶ τοὺς
Ὀσμανίδας ἐπανελθόντες ὑπὸ τοὺς Ὀσμανίδας ¹. περὶ τούτου
ὁ Ἀθανάσιος Κομνηνὸς Ὑψηλάντης σημειοῦται, ὅτι ἐν τοῖς
συμφωνηθείσοις ἄρθροις τῆς μεταξὺ Ὀσμανιδῶν καὶ Βενετῶν
εἰρήνης κεῖται καὶ τόδε· «αἱ νῆσοι δὲν θέλουν τελεσφορεῖ τό-
σον αἱ τοῦ Αἰγαίου πελάγους ὅπου ἐτελεσφόρουν τοῖς Ἑνε-
τοῖς, ὅσον ἡ τῆς Ζακύνθου ὅπου ἐτελεσφόρει τοῖς Ὀθωμα-

1. Trattato di pace trà l'ecclero imperio Ottomano, e la serenissima
repubblica di Venezia, (in 8°) articolo VI, p. 6.

νοῖς ¹». Ἐνταῦθα τελευτᾷ ἐτῶν πεντεκαίδεκα ἱστορία τῶν Μυκονίων καθ' ἃ ἐγένοντο Βενετοὶ ἄρμοσταὶ Τηνίων καὶ Μυκονίων κατὰ Κάρολον Χόπριον οἱ δε ². 1681—1684 Αὐρήλιος Μάρκελλος, 1684—1689 Γεώργιος Βάρβαρος, 1689—1691 Βίκτωρ Μάρκελλος, 1691—1694 Φραγκίσκος Τιέπολος, 1694—1696 Γεώργιος Βάρβαρος, 1696—1700 Λουδοβίκος Κορνᾶρος.

Ἐκ διηγήσεως τοῦ παπικοῦ ἐξάρχου Ἀντωνίου Ἰουστινιανοῦ ἐπισκόπου Φράγκων Συρίων πρὸς τὴν ἐν Ρώμῃ προπαγάνδαν τοῦ ἔτους αἰψ' μηνὸς ὀκτωβρίου δωδεκάτῃ περὶ τοῦ ἐν Μυκόνῳ φραγκικοῦ ναοῦ μανθάνομεν ὅτι ἡ Μύκονος ἔφερε πολὺν οἶνον ἄριστον, ἐξ οὗ ἐπρομηθεύετο τὰ πολλὰ ὁ στόλος τῶν Βενετῶν, ὅτι οἱ Μυκόνιοι ἀπέδιδον φόρον τοῖς Ὀσμανίδαις ἀνὰ πᾶν ἔτος ῥεάλια τρισχίλια, ἐκτὸς τῶν ἐκ τῶν ἀβανίων ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς συγγῶν φόρων, ὅτι ὤκουν ἐν τῇ νήσῳ τρισχίλιοι πάντες Ἕλληνες ὑπὸ τῷ Σιφνίων ἱεράρχῃ, ὅτι ἡ πόλις ἦν ἀνέχυρος ἔχουσα περὶ τοὺς πεντήκοντα ἐνοριακοὺς ναοὺς μετὰ ἱερέων ἀμαθεστάτων, ὅτι ἐν τῇ νήσῳ ὑπάρχουσι πολλοὶ ἄλλοι ναοὶ καὶ τρία μοναστήρια, ὧν τὰ δύο εἶχον ἐλαχίστους μοναχοὺς, τὸ δὲ τρίτον ἦν γυναικεῖον, ἔνθα αἱ μοναχαὶ οὐδεμίαν ἐτήρουν μοναχικὴν τάξιν συζῶσαι πολλὰ μετὰ μοναχῶν ἀνεμποδίστως, ὁ δὲ ἐν τῇ νήσῳ φραγκικὸς ναὸς ἡγοράσθη ἔτει αἰχοῦζ' ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ὑπὸ τῆς ἐν Ρώμῃ προπαγάνδας καὶ ἀνεκαινίσθη συνδρομῇ τῶν χριστιανῶν πειρατῶν καὶ ἄλλων πιστῶν, κείμενος παρὰ τὸ Καθολικὸν τῶν Ἑλλήνων (καλεῖται δὲ μέχρι τοῦ νῦν ὁ ναός, ὡς προερρήθη, μπουκαριᾶτο κείμενος ἐν τόπῳ καλουμένῳ Ἀλευκάνδρα), ὅτι ἕνεκα τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Ὀσμανιδῶν πειρατῶν τὰ τῆς λατρείας σκευὴ ἐφυλάττοντο ἐκτὸς τοῦ ναοῦ· ὁ δ' ἐφημέριος ἐλάμβανεν ἀνὰ πᾶν ἔτος πέντε καὶ εἴκοσι ῥεάλια καὶ ὅτι περὶ τοὺς ἑκατὸν Φράγκους τὴν θρησκείαν ὤκουν ἐν τῇ νήσῳ ³.

1. Ἀθ. Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου Ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν . . . Τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν (ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1871, εἰς 4ον), ἐκδ. Γερμανοῦ Ἀφθονίδου, σελ. 230.

2. Chroniques. Gréco-Romanes inedites ou peu connues, pp. 375—6.

3. Relazione della visita di Micono et informazione e dello stato presente della chiesa di Scio, fol. 726—746 (ms.).—Μιχαὴλ Ἰακώβου Μαρ-

Ἐτει δὲ ἀφ' ἐπεσκέψατο τὴν νῆσον Μύκονον Ἰωσήφ Πιττῶνος Τουρνεφόρτιος, ἀνὴρ Γάλλος, ὃς λέγει ὅτι ἔτει ἀρχὴ οἱ Μυκόνιοι ἀπέδωκαν τοῖς Ὁσμανidais χαράτσια καὶ ἐγγεῖους φόρους σκοῦδα πενταχισχίλια, ὅτι ἤρχεν αὐτῶν ὁ καποῦδαν πασσαῖς Μετσομόρτος, ἐν ᾧ κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον Ὁσμανιδῶν καὶ Βενετῶν (ἀρχὴ—ἀρχὴ) ἤρχεν αὐτῶν ὁ μπέης τῶν Κῶων (Μεεμέτ μπέης) Κασίδης, ὃς ἔτει ἀρχὴ ἤρχεν ὀλίγων γαλλιωτῶν πρὸς ἐκκάθαρσιν τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἀπὸ τῶν μικρῶν πειρατῶν, ὅτι οἱ Μυκόνιοι ἀνὰ πᾶν ἔτος ἀπεδείκνυνον δύο ἐπιτρόπους, ὅτι ᾤκει ἐν τῇ νήσῳ καθ' ἣν ὑπὸ τῷ μεγάλῳ δικαστῇ τῶν Χίων, ὅτι ἡ νῆσος ἔφερε κριθὴν ἀρκοῦσαν διὰ τοὺς κατοίκους, πολλὰ σύκα ἃ ἐθαύματε ὡς καὶ τὴν γλυκύτητα τῶν σταφυλῶν, ἀλλὰ ὀλίγας ἐλαίας καὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος βαρέλας οἴνου διςμυρίας καὶ πενταχισχιλίας μέχρι τριςμυρίων, ὅτι ἠφθόνει κυνηγίου ἰδίως περδίκων, ὅτι ἡ νῆσος ἦν λειψυδρὸς κατὰ τὸ θέρος καὶ ὑδρεύετο ἐκ μεγάλου φρέατος τοῦ μόνου ἐν τῇ πόλει, ὅτι οἱ Μυκόνιοι ἦσαν ἀριστοὶ ναυτικοὶ ἔχοντες περὶ τὰ ἑκατὸν πλοῖα, ἐκτὸς ἄλλων τεσσαράκοντα ἢ πεντήκοντα μεγάλων καϊκίων ὧν τινὰ ἐχώρου ἐπτακοσίας ὡς ὀκτακοσίας βαρέλας οἴνου, μετῆρχοντο δὲ τὸ ἐμπόριον τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν ἄλλων ὑπὸ τοὺς Ὁσμανidaς χωρῶν μετακομίζοντες δέρματα ἰδίως αἰγῶν ἐκ τῶν παρὰ τὴν Σμύρνην, Τέων καὶ Σκάλαν Νόβαν ἀκτῶν, τὸ δ' εἰς Πελοπόννησον κύριον αὐτῶν ἐμπόριον ἦν ὁ οἶνος, δι' οὗ ἐφοδιάζον τὸν στόλον τῶν Βενετῶν κομίζοντες εἰς Ναυπλίαν, ἣν ὁμῶς ὁ οἶνος οὗτος ὡς τὰ πολλὰ κεχρωματισμένον ὕδωρ, οἱ δὲ Βενετοὶ προσέφερον πρὸς ἀγορὰν αὐτοῦ τίμημα ἀνάλογον τῆς ποιότητος ὅτι ᾤκουν ἐν τῇ νήσῳ περὶ τοὺς τριςχιλίους κατοίκους, ἐξ ὧν περὶ τοὺς πεντακοσίους ναυτικούς, καὶ ὅτι ἀναλόγουν ἐκάστῳ ἀνδρὶ τέσσαρες γυναῖκες· ὁμιλεῖ δὲ δυσμενῶς, ὡς εἴθισται αὐτῷ, περὶ Μυκονίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ¹.

κόπολι Ἀντωνίου Ἰουστινιάνι Λατίνου ἐπισκόπου Σύρου Ἐκθεσις περὶ τῆς νήσου Σερίφου, ἐν Ἑστίᾳ εἰκονογραφημένη, (ἐν Ἀθήναις, 1894, εἰς φύλ.), σ. 204—5—τοῦ αὐτοῦ Ἡ δυτικὴ ἐκκλησία τῆς πόλεως Κύθνου, ἐν Ἑστίᾳ εἰκονογραφημένη, (ἐν Ἀθήναις, 1895, εἰς φύλ.), σ. 126—7.

1. Relation d'un voyage du Levant, tom. I, p. 106—110.

Πικροτάτην καὶ τραχυτάτην δουλοσύνην ἐδοκίμασαν οἱ νησιῶται τοῦ Αἰγαίου πελάγους τόσον ἐπὶ Φράγκων ὅσον καὶ ἐπὶ Ὀσμανιδῶν. Ἀξίος δὲ μάλιστα ἐρεῦνης εἶνε ὁ βίος τῶν δυστυχῶν ἐκείνων χρόνων τῶν νησιωτῶν ἰδίως τῶν μικρῶν νήσων, διότι οὗτοι οὐδὲν ἔχοντες νὰ ἀντιτάξωσι κατὰ τῆς βίας τῶν Ὀσμανιδῶν, τῶν Βενετῶν, τῶν πειρατῶν ὅμως παρέμειναν ἐν ταῖς νήσοις σφύζοντες καὶ προάγοντες τὸ ἑλληνικόν.

Μυκονίων ἐσώτροσοι.

1669—1700.

- 1669—1670 Τσουᾶννες Καλαμαράς.
 1670—1671 Τσουᾶννες Καλαμαράς.
 1671—1672 Τσουᾶννες Καλαμαράς.
 1672—1673 Μιχάλης Καλαμαράς.
 1673—1674 Ἀντώνιος Πετρῆς.
 Πιέρρος Βιδάλης.
 1674—1675 Τσουᾶννες Καλαμαράς.
 1675—1676 Μιχάλης Καλογεράς.
 Τσᾶννες Κοντοφρέος.
 Ἀνδρέας Καλλιμάρχος.
 1676—1677 Τσᾶννες Κοντοφρέος.
 Μιχάλης Καλαμαράς.
 1677—1678 Τσουᾶννες Κοντοφρέος.
 Μιχάλης Καλαμαράς.
 1678—1679 Μιχάλης Καλογεράς.
 Ἀντώνιος Πετρῆς.
 1679—1680 Τσουᾶννες Καλαμαράς.
 Μιχάλης Καλογεράς.
 1680—1681 Τσουᾶννες Καλαμαράς.
 Γεώργιος Τουλάνης.
 1681—1682 Τσώρτσης Βιδάλης.
 Λωρέντσος Κορνᾶρος.
 1682—1683 Τσᾶννες Κοντοφρέος.
 Λωρέντσος Κορνᾶρος.

- 1683—1684 Γεώργιος Πανσέβαστος.
Δημήτριος Γρυπάρης.
1684—1685 Ἀλέξανδρος Καλαμαράς.
Λωρέντσος Κορνάρος.
1685—1686 Ἀλέξανδρος Καλαμαράς.
Δημήτριος Γρυπάρης.
1686—1687 Ἀλέξανδρος Καλαμαράς.
Τσουᾶννες Καλαμαράς.
1687—1688 Τσουᾶννες Καλαμαράς.
1688—1689 Τσουᾶννες Καλαμαράς.
1689—1690 Τσουᾶννες Καλαμαράς.
1690—1691 Ἀντώνιος Πετρῆς.
Γιαννάκης Χαδεμένος.
1691 Μιχαήλ Καλαμαράς.
1691—1692 Ἀλέξανδρος Καλαμαράς.
Μιχαήλ Καλαμαράς.
1692—1693 Σπηλιώτης Σαντοριναῖος.
Τσωρτσέττος Σοφιανός.
1693—1694 Γιαννάκης Ὁστοβίκης.
1694—1695 Ἀντώνιος Πετρῆς.
Γιαννάκης Ὁστοβίκης.
1695—1696 Παντελῆς Πανσέβαστος.
Τσαῖννες Κοντοφρέος.
1696—1697 Τσωρτσέττος Σοφιανός.
Σπηλιώτης Σαντοριναῖος.
1697—1698 Τσωρτσέττος Σοφιανός.
Σπηλιώτης Σαντοριναῖος.
1698—1699 Γιαννάκης Ὁστοβίκης.
1699—1700 Μιχαήλ Καλαμαράς.

*Μυκονίων βοεβόδαι
καὶ ἀρχόντων ἐπίτροποι.*

- 1669—1670 Τσουᾶννες Καλαμαράς.
1670—1671 Τσουᾶννες Καλαμαράς.
1671—1672 Τσουᾶννες Καλαμαράς.

1672—1673	Μιχαήλ Καναβοῦτσος.
1673—1674	Ἀθανάσιος ὁ Σιφνίων.
1674—1675	Ἰωάννης Μαυρογορδάτος.
1675—1676	Κυρίτσης Δράκος.
1676—1677	(Τσαννέττος Λογγίνος).
1677—1678
1678—1679
1679—1680	Λουκάς Δαμαλάς.
1680—1681	Μιχαήλ Καλαμαράς.
1681—1682
1682—1683	Λουκάς Δαμαλάς.
1683—1684	Μιχαήλ Καλαμαράς.

Γράμματα ἀνήκοντα τῇ μετὰ χειρὸς μελέτῃ.

Α'.

(Ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ κοινῷ τῶν Μυκονίων, φύλλ. β').

1615. οκτοβρίου στίς - 8 - μύκονο

† ἔσονταις κὶ ναεθελάμεν ἐχὶ καμομένο διακαπετανιο μασ ναγοβερναρί τὸ νισὶ νετούτο τὸν ποτε μὲ σίμον γιουστινιανὸ κατὰ ταπαρτία κὶ τοὺς οριζμούς οποιῦ ἐχομε ἀπο τοῦ ἐγλαμπρότατου πασαδες τοὺς ἀπεραζμένους κὶ ἀπο τὸν πολίχρονίζμενο χαλὶλ καπέταν πασα τὸν σήμερον ὑοπιη οριζμὺ διὰ λαμβανοῦ οτι τονισὶ ἐτοῦτο τὶς μύκονοῦ νανῆ κέσιμῦ ἀπανο σε ὅλον τοραγία κὶ νὰ ἐχὶ ἐξούσια οραγίας νὰ διαλεγὶ καθεχρονὸ νὰ βαζὶ κριτὶ κὶ ἐσ-
τοντας κὶ ὑθελὲν ἀπερασι ἀπο τοῦτον τὸν κοζμο ὁ ἀνολεγομενος μὲ σίμος κὶ ὁ κερὸς τοῦ ἀκομῦ δένιτονε κομπιδὸς κὶ τονισὶ ἐπο-
μῦνε χορὶς γοβερνο ἐστὶ τὶν σήμερον ἐμαζοκτίμαμε ἐμισ ὅλος οραγίας ἰγ[ερὶς] ὕλαηκὶ ὀξὸ ὕστον μεγὰ ὕλια κὶ ἐδιαλέξαμεν διὰ τὸ πλεα καλῖτερο τίς ραγίας κὶ τὸν φτοχὸν κὶ ἀλετῶραμεν κὶ βάλαμεν ναγοβερναροῦσι τὸ νισὶ μας ἐὸς ἐνα χρόνον τὸν μὲ ἀν-
τρεα καλα[μια] κὶ τὸν κὶρ μανολὶ σταθὶ κατὰ τοὺς πατοῦς κὶ κοντεντζῶνες οποιῦ ἦχαμεν καμομενοῦς τοῦ ἀνο[λε]γομενοῦ κέσιμι κὶ ἀκομῦ κὶ τὸ κού μερὶ ἀπο τὶν σήμερον νανῆ κὶ αὐτὸ ἐδικο-
τος κὶ ἀνισὸς κὶ ἐθελᾶσι γοβερναρί καλὰ με φοβὸ θεοῦ χωρὶς καμίας λογισ κακίτα κὶ ἀζιγὰνα θέλομεν τὶς ξὰνα κονφερμαρί παλὶ ὕδε κὶ ἐθελάμεν γνορίσι καμίας λογισ ἀταξία ὕστο μεσον
τος ἀνισὸς κὶ ὁ χρόνος δένιθελενιστε κομπλιρίζμενος θέλομεν

τισ ευγαλι κι θελομεν βαλι αλους ναγοβερναρούσι κι εμιο ολι νατισ μαντενιρομε υσολα τακαλα καμομενα κοντρα σεπασα ενα οποῦ τις ὑθελεν πιραξῦ κι εσι μρ αντρεα κι κιρ μανολι σας προτεσταρομεν απομεροσ τού εγλαμπρότατου καπεταν πασια με πενα τζικινια 60 πασα ενας να ατζεταρετε το γοβερνο οποῦσα-σεδι[νο]μεν' ὑδε κι δεθελισετε να ατζεταρετε να πλιρνετε τινα-τοθεν πενα.

Β'.

(Εκ τοῦ ἀρχεῦπου τῆς συλλογῆς Ἰωάννου Γρυπάρη ἐν Μυκόνῳ).

1647 ὁκτώβριου 26 στιμικωνο

† τὴν σήμερο θελούσῃν ὧλί μικροί κι μεγάλη νερις κι λαοικὴ τῆς νῆσου μικωνου κάνουσῃν τω παρὸν γράμμα ἐστόντας κι νὰ βλέπουσῃν πὸς τω νισὴν τῆς μικωνου ἦνε χαλασμενο κι πάι στο χιροτέρο ἀπολά τα νισια· θελομεν ὧλί μας μῆκροί μεγαλι κι κά-νομε τὴν παρουσῃν ταρίφα ἰὼ πια νὰ ἦνε παντοτηνι ἦσε μᾶς κι ἡσταπεδιάμας κι καθὸς ἔχομε τω νισί μας κισίμη παλέοθε ετσι νὰ στεκετε κι μὲ τούτους τοὺς πάτους.

ἀρχ ἦνε παλέώθε ἀπο τες ἐμπιταρίσε τω νισι μας ὦτη νὰ βά-νομε γεροντη κι ὡ ποτε δὲ μᾶς ἀρέσουσι νατὶς εὐγάνομε νὰ βά-νομε ἄλους.

τὶς γέροντη ὅπου θελομε βάλῃνα στέκουντε με τούτους τοὺς πάτους.

ὅτι κοντάνες ἐθέλασι γένι νὰ ἦνέ τα τριτα τῶν γεροντον' κι τα διμερα τὶς χώρας.

ὅτι χοντρά ζοντὰνὰ ἐθέλασι γένι στο νισί μας ἀπο τὴν σιμερο ἀφεντικὰ νὰ ἦνε διὰ ἐξοδον τὶς χώρας· νὰ δηγουντε ἡσὲ κανί-σκεια τῶν ἀφενταδο.

τὰ λιανὰ ζοντανὰ ὅπου γηγουντε ἀφεντικὰ νὰ ἦνε τῶν γε-ροντω.

με τούτω τα ζοντὰνὰ τὰ χοντρά νὰ γράφουντε στὴν καζιλαρία πεντε βολες καὶ ἡ ζιμια ποῦ θελεν καμι σις πεντε νὰ πλερνετε του νικοκίρι που ζιμιώθη· κι περασοντας ἡ πεντε κι τῷ πράμα δέν ἰθελέ κυβερνίσι ω νικοκίρις που τα εχη νὰ γηνετε ἀφεντικῶ ωντη θελι ο νικοκιρις νὰ το καμι.

ἀκομι τὰ λιανὰ ζοντανὰ ωντε καμουση ζιμια νὰ δῆνετε τρις φορὲς του νικοκιριῶ που τα εχη νὰ πλιρωνετε ἡ ζιμιά κι ἀντο πιάσι πλεον τω κάνι αφεντικῶ.

ἀκομι ὅτι βρεσίματα ἐβρίσκουντε ἡς εριμωνίσια κι ειστο πιταδο νὰ περνονσῃν ἡ γεροντη τω τριτω κι ἡ χώρα τω διμερο.

ὥστις βλασφημία τῷ ὀνόματι τοῦ θεοῦ νὰ πληρῶνῃ αὐτὸ 40 καὶ νὰ πέρονι ξίλιες 20.

ὅτις κάμει ἐμὰ εὐχαρίστητα τῷ φωνικῷ νὰ πληρῶνῃ γρῶς δεκά κατὰ τὸ ἔμα.

ὅτις δώκει γροθιὰς νὰ πληρῶνῃ ἐνάμισι γρῶς.

ὅτις ποῦλλοι γιλαδί γικράσι γίγρεας γιτιρί γιληνάρι γιμπάπάκει γιψάρι γι πᾶστό γι ἐλίς γίωτι φαγιτο φερουσὴν ἀπὸ ξένα περὶ θελίμα καὶ τὰ καρτὰ σοστά καὶ τὰ ζιγια σοστά νάτα κανὶ ἢ κρὶσι μετὸ χερσηντῆς καὶ ἢ γεροντῆς.

μὰ τις κρὶσις καὶ νὰ τὸ στίμαρι τῷ πρᾶμα καθὸς ἀξίξῃ νὰ πουλίετε καὶ νὰ δῆνι τῷ ρεγαλίῳ του· καὶ ὁπῶς δὲν πεδίρι νὰ ἦν κοντενάδος ὡς θελὶ φανὶ τις κρὶσις.

ὁπῶς ἤθελεν παγὶ νὰ ἱσπολίσῃ πᾶσκούλο γιὰμπέλι γιραπὶ νὰ τὴν φάσῃν τὰ προβάτα του· γι τὰ κτηνά του καὶ νὰ τὴν κάμει μεθελήμα ἐδικῶν του νὰ τὴν πιάνῃ ἢ κρὶσι νὰ τὴν πεδεβὶ καθὸς τις ἤθελε φανὶ καὶ νὰ πληρῶνῃ καὶ ὡ γικρίρις τὸ πᾶσκούλο.

ὁπῶς ἤθελεν κλεψὶ γι προβάτω γι κρὶθάρη γι ρούχα γι αλοντι-
πῶτις νὰ ἦν στοχερὴν τις κρὶσις νὰ τὴν πεδεψὶ ὡς θελὶ.

ὁπῶς ὑβρίσι ἀν(θρώπ)ον καὶ πιτοῦ ἐκῆνω που δὲνέχῃ νὰ τὴν κοντενάρι ἢ κρὶσις ὡς θελὶ.

ὁπῶς βαλὴ σκάνδαλο ἢ σὲ ἀντρογῆνω ἢ ἀντρας ἢ γηνέκα νὰ ἦν κοντενάδος ἀπὲς τὴν κρὶσην.

ὁπῶς ἔχῃ μιστάτω καὶ ἦν περισσότερον ἀπὸ δώδεκα καρτὰ γι πινακεὶ μεγάλο γι μικρό ὥς τις δικιωσῆνης νὰ ἦν κοντενάδος ὡς φανὶ τις κρὶσις. ἀκομὶ τὰ καρτὰ καὶ νεμπότες ἐτὶ τοῦ κρασίου.

ὅσᾳ καὶ τοῦ λάδιου νὰ ἦν μεθελήμα τις κρὶσις νὰ τὴν κανὶ σοστό καὶ ἀν τὴν βρὶ σκάρσο νὰ ἦν κοντενάδος.

ὁπῶς ἔχῃ σκαρσο στατερι καὶ πιάσιτο ἢ κρὶση νὰ ἦν κοντενάδος ὅτι θελὶ φανὶ τις κρὶσις.

ἀκομὶ ὁπῶς ἤθελε τζακίσει μα καὶ λῆνι τις ἐγγερίας γῆνα τὴν ἀνίξῃ καὶ νὰ τὴν ἀφίσι ἀνίξῃ νὰ ἦν κοντενάδος· καθὸς φανὶ τις κρὶσις.

ὁπῶς πρᾶμα ἐθέλασι βαλὴ ἀπανοστό νισῆν τοῦ αἰοῦ γεώργιου ὡς ἦν τὸ δι ἀκῶφτι σπάρμενω καὶ ἤθελε περᾶσι νὰ κάμει ζῆμια νὰ γῆνῃ ἀφεντικῶς.

ὁπῶς παγὶ σταδικτῆς γι στήν τρατὰ γιοποῦ τοκαρι δια ρεγαλίο καὶ δε δοσι τὸ ρεγαλίο τοῦ καπετανίου καὶ καστελανοῦ νὰ κοντεναρῇ ἀπὸ τὴν κρὶσην· με τοῦτο νὰ ἦν κρατιμένος ὡ καστελάνος ὡς γηλαχὶ φόβος νὰ δῆνι ἀβίζο τῶν ἀν(θρώπ)ον ὡς πῶς ληπουσῇ ὁβερ καὶ δε δῆνι ἀβίζο νὰ μὴν τοῦ δῆνῃ ρεγαλίο.

(ὅπιος ἐχί προβάτα καὶ θελάσῃν ἐμπι γι σε ἀμπέλι γι σε σπαρ-
μενο κι ἤθελε παγι ὁ νικοκίρις που ταχῇ να τα παμι να γηνούν-
ται ἀφεντικά.)

(ὅπιος δὲν παγι στὴ βίγλαν τοῦ γι στὶ μεριάν τοῦ οὔτε ἦνε χρι-
σττιανὸς τὶς χώρας να ἦνε κοντεναδὸς γροσ. ἐνα.)

ὅπιος παγι στο νίσῃν πρᾶμα χωρὶς θέλημα τοῦ νικοκίρι που
πλερώνι τῷ χαράτzi τοῦ νισίου· να ἐχί ἐξουσία ὡ νικωκίρις τοῦ
νισίου να τῶν ἐπεδεψί· καὶ ἀνευγί τῷ κτίμα καὶ καμὶ ζιμιά στο
διακοφτι να πιλογατε ὁ νικωκίρις τοῦ νισιοῦ.

οπιος παραχαράξι πρᾶμα να ἦνε κλευτὶς φανερός κι να τῶν
ἐπεδεβὶν υκρίσι καθὸς θέλι.

ὅπιος κῶψι δέντρο χωρὶς θέλημα τοῦ νικοκυρι να πεδεβετε ὡς
κλευτής.

(ὅπιος κῶψι ἀλογου τὴν ὠριάν τοῦ να πλερώνει γροσ. 2. καὶ
ἀδε βρεθί να τὴνε πλερώνουσῃν ἢ ψαραδες.)

οπιος παρι κτίμα χωρὶς τῷ θέλιμα τοῦ νικοκυρι να πλερώνει
τζίκινη.

οπιος κῶψι σκηνὶ τὶς τρατάς γι παρι μολιβίδες ἀπὸ τρατά κι
δικτία να πλερώνῃ ἐνα τζίκινη.

οπιος ἠθέλεν ἐβρί [ρῶυχο] σὲ στρατά γι...γι.....
γιαλὸν τιπετίς κι δὲν τῷ πρῆξενταρι στὴν πορτά να βρεθί ὁ νι-
κοκίρις να ἦνε κοντεναδὸς διὰ κλευτίς.

οπιος ἠθέλεν ἐμπι σὲ κίπο γίσε καλοκερνο να πεδεβετε ὡς
κλευτής.

οπιος παγι να ξεγλίκανι στο περβολὶ κοντά στο πιγαδὶ γίστην
πορτά να πλερώνι γροσ. ἐνα.

τῷ ρακῇ τρία ποτιρία στο ἀσπρο· γι να κοντεναρετε.

ὅπιον πρᾶμα ἐθέλασι βαλῇ στο καντός διὰ τὸ χαράτzi τῷ ἀφεν-
τικῷ γιαμπέλι χωραφὶ γιρῶυχο καὶ να διάλαλῃ κατὰ τὴν ταξί
τρὶς φορὲς κι δὲν ἴθελεν γιὸ νικωκίρις να τῷ περνί κι ὁ ἐδικὸς τὸ
ὅπιος ξένος τῷ πάρι να ἦνε καλὰ παρμένο κι κανενὰ κερὸ να μὴ
ἐχί να γίρει κανένα δικίον.

οπιος ἀν(θρῶπ)ὸς δὲν περνα ἀπὸ τὴν στρατὰ τὴν ἀφεντικὴ ὁξὸ
ἀπὸ ἀναγκῇ καὶ ἠθέλε χαλασί κλίσμα γι ἀμπέλι να περάσι να
πλερώνι τζίκινη ἐνα.)

† παπα μαρκὸς κορήνθιδος καὶ οἰκονόμος στέργῳ ταᾶνοθε.

† παπα μαρκὸς λιτζαρδὸς βεβεονο ταανοθε.

† παπα κοσταντῆς γριπαρῆς βεβεονο ταανοθεν.

† παπα γιοργίς πανσέβαστος βεβεονο.

† παπα ἰὼ δελάλας βεβεονο ταν οθε.

† παπα γεωργι σκορδιλις βεβεονο τανοθε.
† γιερόμοναχος γριμανις βεβεονο τα ανοθε.
† γερομοναχος κοντωφρεος βεβεονο τανοθε.
† παπα λαμπρεανος σκορδιλεις βεβεωνο τανθε.
† βενιαμην ιερομοναχος βεβεωνο τανωθεν.
† παπα ιω φαμελίτης βεβεωνο τα ανοθε.
† παπα μαρκος κορναρος ββεονο ταανοθε.
† παπα γεώργις καλιαρχος στεργο.
† εγνατιος νερομοναχος στεργο τα ανοθεν.
† φιλοθεος νερομοναχος βεβεονο ταανοθε.
† παπα νοσιφι βεβεονο τα ανοθε.
† παπατονυς στεργο ανοθε.

† Ὁ Σίφνου Ἀθανάσιος.

ταρίφα τῆς χώρας

† ιω στιφῶς βεβεονο τα ανοθε.
† περως σκουταρυς βεβεονο τα ανοθεν.
† αντωνηος παρασκευας βεβεονο ανοθεν.
† αλεσαντρος καλαμαρας βεβεονο τα ανοθεν.
† μιχαλι του γιακουμι ββεονω τα ανοθεν.
† γιανουλι [γκί]ζη.
† γεωρι του σταθη μουρατι.
† παπα κοσταντης βεβεονο τα ανοθε.
† εγο μαρινος κοντοφρεος βεβεον τα ανοθεν.
παπα γεοργις σκορδιλης ἔγραψα δια ολον τω ραγια τις μεκονου.
νταρίφα ολονο.

Γ'.

(Ἐκ τοῦ ἀρχετύπου τῆς συλλογῆς Ἰωάννου Γρυπάρη ἐν Μυκόνῳ).

εἰς δωδεκα χυ αμην 1671 γενάρου 30

† ἐπιδι καὶ την σήμερον εἰ ἐδεσιμοτατη καὶ λογιτοατη αφεντες κληρικί και η επιλιπι ιερεις καὶ ευγενεστατη αφεντες αρχοντες και ολοτο επίμνιον συνοδικος σιναθριστεντες εἰς τονάον του αγίου νικολάου επιδι καὶ να ινε τονισι ετουτο χριαζομενον διανα να βεβεῶσι καὶ να στερεῶσι κατα τα ἐπιλιπα νισία δια τουτο το λιπὸν επιμελος γιρεβοντας ἀρχοντας ἐκδιαλεμενους τιμίους και αξιους δια να πασι μαζη με τον πανιεροτατον καὶ σωφοτατον αρχιεπίσκοπον σίφνου καὶ μίκόνου εἰς την κονσταντηνόπολιν γιαλού ποθές οπου ιθελε τους φοτισι ο αφεντης ο θεος δια να σταμπιρίουν εἰς τον αυτοκρατορα πολυχρονισμένον μας βασιλέα.

ος και τα επίλιπα νισια· δια τουτο το λιπον επρόσβλεψασι μπρεπούμενη διάλεξη κινός· και μῖν εβρισκοντας αλους αξιοτέρους παρακαλόντας και δεόμενη τους ευγενεστάτους αφεντες μιχαλι καλαμαρα και ετερον τζανε κοντοφρέο τους ωπίους καταστενοντας αυτους με την δύναμην του παρόντος κιρίους νικοκίρους να πασι να σταμπιλιρουν και να διορθουσου το νισι ετουτο ος άνοθεν διδοντας του παντιαν και γεμάτην εξουσίαν να μπορούν να παρουν και να περιλαβου τορνεσια δανικα με διαφορο και με οτη μοδον ηθελαν μπορεσου εις τον καλιτερον οπου ει ανοθεν αφέντες αρχόντες θελι τους αρέσι εις ωλες της έξοδες οπου ηθεληχριαστουσίν. Και δια τα ωπια ανοθεν δανικά απομενομεν εμис ολι η κατοθεν γεγράμενη ομπιγαδι να διδόμεν το ανοθεν χρεος προμεταροντες τους να τους εντεφεντερομεν και να τον εμαντιερομεν εις ωτι πιραξη ἴθελη του ελαχη γνωριζοντας τους τήμιους και άξιους να κιβερνισουν και να σιτιρισουν τη αυτιν υποθεσιν σοφρονοσ και δίκεος κατα το πρεπον και αρμοδιον και δια βεβεοσιν του παρόντος θελουν απογράψουν κατοθεν ιπο ιδιοχηρός τους και τα εξις.

παπα μαρκος οικονομος στεργο ος άνοθεν.

παπα δημίτηρς γρηπάρης.

τζανες καλαμαρας επίτροπος στεργο τα ανοθεν.

περος σοφιανος στεργο τα ανοθεν.

παπα γιοργιος πανσεβαστος στεργο τανοθε.

παπα φιλοθεος καλογριος.

παπα κοσταντις ζατζιος.

παπα ιοσιφ κοντοφρεος.

παπα νικολος κουτουμας

μητροφανης ιερομοναχος.

παπα διμητρις καλεργις.

παπα παρθενης γαντάης

ιερικς και γέροντες και ολο το επίμνιον της νίσου μίκονου στεργουν ος ανοθεν.

εγο παπα γερασιμος βιδος καντζιλιερικς μίκονου εγραψα με περικαλία τον ανοθεν.

Δ'.

(Εκ του αρχετύπου της συλλογής Ἰωάννου Γρηγόρη ἐν Μυκόνῳ).

1673 αὐγούστου.

† επιδί και την σιμερον να εγιρέψαν ο ευγενικς μίσερ μίχάλακις Καλογερας και μισερ ανδρέας καλίμαρχος και μίσερ τζανες

Κοντοφρέος καὶ εἰτέρι οἱ εἰσηντροφία οπου ὅλος οὐκίνοσ λάοσ τοὺς ἐστήλαν εἰς τὴν ἀνδριανούπολιν με πατέντες ὑπογραμμενές ἀπο τὴν κίνοντῃ· ὡς καθὼς φενουντε εἰπογεγραμμενές διὰ νὰ πᾶσι ἐνπρόσθεν εἰς τὸν ἐνδοξοτάτον καὶ σωφώτατον ἡμετέρον μᾶς ἀνθεντὶ κίριον παναγιότην διὰ νὰ δοῦσι τελίον λογαριασμὸν με τὸν μίσερ τζανὶ Καλαμαρά διὰ τοὺς τέσερις χρόνους ὅπου ἐκίριεβεν ὁ ἀνοθεν καλαμαράς τῷ παρονίσι· περὶ τοῦτο ἐξήτησαν καὶ ἡ ἀνοθεν αὐθέντες στέλμενῃ διὰ νὰ δόσουσιν τελίον ξεφλιστικὸν λογαριασμὸν εἰς ἐὼλες τὸν τῆς σπέξες οπου ἔκαμαν εἰς τοιανοθεν βιάζο· ὅσων ἀκόμα καὶ εἰς τὰ τορνέσια ὅπου ἐπύραν ἀπο τοὺς χαρατζαρεοὺς καὶ ἀποτὸν ἀνοθεν ἀνοθεν καλαμαρά τῶσα εἰς ἐκίνα οπου ἐλάβαν εἰς τὴν ἀνδριανουπόλιν ὅσον ἀκόμα καὶ εἰς ἐτοῦτα ὡπου τοινοδοσεν εἰς τὸ παρονίσι· περὶ τοῦτο ἐσηναχθήσαν ὅλι ὑπροεσθὶ εἰκατοθεν ὑπογεγραμμένῃ παροντος εἰς τὸν ἐυγενεστάτον ἀρχοντα κύ μίχαηλ καναβούτζο· ἐξουσιασθὴν τοῦ παρόντος νισίου στέλμενος εἰς πρόσωπον τοῦ ἀνοθεν ἐνδοξοτάτου ἡμῶν δεαυθεντος εἰωπίει ἀνοθεν ἐδοσαν τελίον καὶ καθαρὸν λογαριασμὸν εἰς ἐὼλα τὰ πάντα· τὰ ἀνοθεν καὶ ἐπομίνα καθάριε ἐλεύθερι· ἀποῶλα τὰ ἀνοθεν τορνέσια οπου ἐλάβαν καὶ θεωρόντας εἰκατοθεν ὑπογεγραμμενὶ πῶς ἐνέ ἀνετιεὶ καὶ καθάρι ἀποτάνοθεν ὅλα γεγραμμένα· περὶ τοῦτο τῶν ἐκάνου τὴν παρον καουτζιόνε καὶ ξεφλιστὶς διὰ τὰ πάντα νὰ μὴν ἔχουν πλὴν ἐκατοθεν εἰσε νὰ κερὸ ὑπογεγραμμενὶ ἐνὰ γιρέψουν μὴτε νὰ πρετεντερου ἄλο οὐδένα καμίας λογὶς λόγριασμὸν καὶ τὰ ἐξὶς καὶ διὰ βέβεοσι τοῦ παρόντος θέλουν ἀπογραφῶν ὑποχρῶστος.

τελὶος λογαριασμὸς τὸν ἀρχόντων που ἐπύγαν στὴν ἀνδριανουπόλιν.

Ε΄.

(Ἐκ τοῦ ἀρχιερέου τῆς συλλογῆς Ἰωάννου Γρυπάρη ἐν Μυκόνῳ).

† Γεράσιμος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης †.

† Ἰερῶτατε ἀρχιεπίσκοπε Σίφων, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπῇτε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, καὶ ἐντιμώτατοι κληρικοί, καὶ ἐυλαβέστατοι ἱερεῖς, καὶ ἄρχοντες χρήσιμοι τῆς νήσου Μυκόνου, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ! Ἡ πανευγενεστάτη ἀρχόντισσα τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Παναγιώτῃ κυράττῃ Περουζῇ ἀνήνεγκεν ἡμῖν, ὅτι τὸ νησίον αὐτὸ ὑπάρχον ἐπάνω τοῦ ἄρχοντος ἐκεῖνου, ἔμειναν ἀσύνακτα τὰ εἰσοδήματα τῆς παρελθούσης χρονίας, ἅπερ ἡ κραταιὰ βασιλεῖα ἡλέησεν λαβεῖν αὐτὰ τὸ ὀρφανὸν αὐτῆς, καὶ χρᾶσθαι εἰς ἀναγκαίας ἐξόδους, περὶ ὧν εἰσο-

δημάτων ἀποκαθιστῶσα ἴδιον ἐπίτροπον τοῦ ὀρφανοῦ αὐτῆς, τὸν αὐτόθι παραγενόμενον ἐντιμότατον κύρ Φώτιον, ἐπὶ τὸ συνάξει τὰ εἰσοδήματα τῆς παρελθούσης χρονίας ἐπιμελῶς, καὶ ἀποκομίσαι εἰς τὰ ὧδε, γράφομεν καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς, γνώμη κοινῇ τῶν παρευρεθέντων ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερετίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἡμεῖς πάντες οἱ χριστιανοὶ τῆς νήσου ταύτης, ἱερωμένοι τε καὶ λαϊκοί, ὀφείλουσι δικαιώματα τῆς παρελθούσης χρονίας, τοῦ πανευγενεστάτου ἄρχοντος ἐκείνου· εἰ μὴ φοβηθέντες ἤδη τὸν Θεὸν πληρώσουσιν αὐτά, πρὸς τὸν διαληφθέντα ἐντιμότατον κύρ Φώτιον ἐπίτροπον τοῦ ὀρφανοῦ, χωρὶς ἄργιτός τινος καὶ προφάσεως καὶ καιροῦ ἀναβολῆς, ὡς δίκαιον τοῦ ὀρφανοῦ αὐτῆς· ἐὰν δὲ φανήτε ἀπειθεῖς καὶ ἀνυπότακτοι καὶ μὴ πληρώσητε τὰ εἰσοδήματα τῆς παρελθούσης χρονίας, οἱ τοιοῦτοι ἱερεῖς μὲν ὄντες ἀργοὶ μενέτωσαν πάσης ἱεροπραξίας καὶ ἐστερημένοι τῶν ἐνοριῶν αὐτῶν καὶ πάντων (τῶν εἰσοδημάτων καὶ δικαιοματῶν αὐτῶν, παρ' οὐδενὸς συμφορούμενοι [ἢ συλλειτουργοῦμενοι ἢ ὡς ἱερεῖς τιμώμενοι ἐν βάρει] ἀργίας· λαϊκοὶ δέ, ἀφωρισμένοι, εἴησαν ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτορος καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ ἄλλοι μετὰ θάνατον ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· αἱ πέτραι, τὰ ξύλα, ὁ σίδηρος λυθήσονται, αὐτοὶ δε σὺδαμῶς κληρονομήσειαν τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ Ἰούδα καὶ προκοπὴν Θεοῦ οὐ μὴ ἴδωσιν ἐπὶ ζωῆς αὐτῶν· ἔχοιεν καὶ τὰς ἀράς τῶν ἁγίων τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων συνόδων καὶ ἔξω τῆς Χριστοῦ ἐκκλησίας, μὴ ἐκκλησιαζόμενοι ἢ ἀγιαζόμενοι ἢ μετὰ θάνατον ταφῆς ἀξιούμενοι ἐν βάρει ἀργίας. Οὕτως ἀποφαινόμεθα καὶ μὴ ἄλλως γενέσθω ἐξ ἀποφάσεως· ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν· ,αχοδω +.

Ἐν μηνὶ Ἰουνίῳ ἰνδικτιῶνος ιβ'ης.

+ Ὁ Χαλκηδόνος Ἱερεμίας +.	+ Ὁ Ἀθηνῶν Ἀνθιμος +.
+ Ὁ Βιζύης Γεράσιμος +.	+ Ὁ Δέρκων Μακάριος +.
+ Ὁ Προύσης Κύριλλος +.	

ΣΤ'.

(Ἐκ τοῦ ἀρχετύπου τῆς συλλογῆς Ἰωάννου Γρυπάρη ἐν Μυκόνῳ).

[τ. σ.]

(τουρκικῆς)

Εκλαμπρότατος αφεντις μειμετ μπηης
ισεσας τις παπάδες και γεροντες τις νισου μικονος και ολοσας

ὄράγιάς ἡξέβρετέ ποσ ὀσικοσι τριαντα μερές θελο ταςπραμου μου να μου τα στίλιτε ἡσινγγό ιδεαλιος και σις φανιτε ἀπηθις εγο θελο ερθι νὰ παροτοσους ἀνθροπους αλους ναβαλο ἡστο κατεργο και αλους να κρεμασο και να βαλο φοτια να καψο τον τοπό σας διατι εγο τις τριπεσας τις εξερο οχιαλο καὶ σις κατεχετε ἀκομα θελετε κατεχη ποσ ελαβαμε διατονησί σας ἀπὸ τα περσι, οσεφετος ριαλια τρις χηλιαδες τετρακοσια σαραντα καὶ ρεσταρετε ἀκόμα να μουδόσετε διατονεφετινο χρονο ριαλια χηλια ενιακοσια εξιντα μικο 1687 μαγίου 10.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Γ. ΖΕΡΛΕΝΤΗΣ

Ἐν ἐπομένῳ τεύχει τῆς «Νησιωτικῆς Ἐπετηρίδος» δημοσιευθήσονται καὶ ἄλλα γράμματα ἀνήκοντα τῇ μετὰ χεῖρας μελέτῃ, ἐν ᾗ δημοσιευθήσονται καὶ πίνακες τῶν κυρίων ὀνομάτων καὶ τῶν λέξεων ἰταλικῶν καὶ τουρκικῶν.

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΦΡΑΓΚΙΚΗ ΕΚ ΝΑΞΟΥ

Ὁ Α. Buchon ἐδημοσίευσε μικροῖς γράμμασιν ἐπιγραφὴν φραγκικὴν ἐκ Νάξου κειμένην ἀνωθεν τοῦ παραθύρου τοῦ ἀνατολικοῦ τείχους τοῦ ναοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τοῦ φραγκικοῦ μοναστηρίου Φραρειοῦ καλουμένου, κειμένου μακρὰν τῆς πόλεως Νάξου ἡμίσειαν περίπου ὥραν ἔχει δὲ οὕτω·

«Ἀναγέρθη διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ λαμπροτάτου αὐθέντου τῆς Νίου . . . Πισάνη 1».

Ἄλλ' ἡ ἐπιγραφὴ ὀρθῶς ἀναγινωσκομένη ἔχει οὕτω·

ΙΩΠΙΖΑΝΙΑΦΕΝΤΙCΝΙ8

ΑΝΕCΤΑΤΟΡΓΙΑΟΝΟΜΑΤ8

ΕΓΛΑΜΠΡΟΤΑΤ8ΔΗΚΟC

Ὁ Ἰωάννης Πισάνης ἄγνωστόν ποτε ἐγένετο αὐθέντης Ἰου, μόνος ὁ Κάρολος Χόπφ ἐξ ἀνακοινώσεως ἐκ Νάξου σημειοῦται «Ἰωάννης Πισάνης αὐθέντης Νίου 2».

Π. Γ. Ζ.

1. A. Buchon Voyage dans l' Eubée, les îles Ioniennes et les Cyclades en 1841, (Paris, 1911, in 8°), p. 163.

2. Karl Hopf Veneto - byzantinische Analecten, (Wien, 1854, in 8°), S. 53—54.

ΥΔΡΑΙΩΝ ΚΑΙ ΣΕΡΙΦΙΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΕΝ τῶν σπουδαίων ζητημάτων, ἅτινα δεόν νά ἀπασχολήσω τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν εἶναι καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν νήσων πρὸς ἀλλήλας κατὰ τὴν μακρὰν περίοδον ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρι τοῦ 1821, καθ' ἣν αἱ νῆσοι μὴ δυνάμεναι νά συντηρηθῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην νά ἐνεργῶσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐμπόριον ἀνταλλακτικόν. Πολλὰι τούτων ἔφερον ἔλαιον, αἶνον, τυρόν, κριθήν, ὄσπρια, βάμβακα, ἔρια, μέταξαν, μέλι, κηρόν, ζῶα, δέρματα, καὶ διάφορα ἄλλα φυσικὰ καὶ τεχνητὰ προϊόντα, ἡ δὲ Κέως πρὸς τούτοις βαλάνους καὶ ἡ Νάξος σμύριδα. Εἰς τινὰς δὲ τῶν νήσων αἱ γυναῖκες διὰ προχείρου τινὸς ἐγγωρίου βιομηχανίας κατεργάζοντο τὸν βάμβακα, τὴν μέταξαν καὶ τὰ ἔρια, δι' ὧν ὕφαινον ὑφάσματα καὶ ἐπλεκον διάφορα πλεκτὰ εἶδη, ἅτινα ἀντήλλασσον δι' ἄλλων προϊόντων ἄλλων νήσων. Τὰ προϊόντα ταῦτα διεκομίζοντο ὑπὸ τῶν νησιωτῶν εἴτε δι' ἰδίων πλοίων, εἴτε δι' ἄλλων ἄλλων νήσων. Ὁ πλοίαρχος ἦτο καὶ ἔμπορος καὶ ἐκαλεῖτο σιρμαγιαλῆς, τὸ δὲ χρηματικὸν κεφάλαιον αὐτοῦ σιρμαγια καὶ τὸ πλοῖον σιρμαγιαλίδικον. Ὑπὸ τινὰς συνθήκας τὸ ἐμπόριον διεξήγετο εἰς ἀπομεμακρυσμένους λιμένας καὶ πῶς, τοῦτο βραδύτερον θ' ἀποτελέσῃ ἰδίων θέμα ἐρεύνης ἐν τῇ «Νησιωτικῇ Ἐπετηρίδι». Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲ μόνον περὶ τοῦ ἐμπορίου τοῦ μ.ο.ύ.σ.τ.ο.υ μεταξὺ Ὑδρας καὶ Σερίφου ὁ λόγος.

Αἱ διαπραγματεύσεις πρὸς ἀγοράν τοῦ μ.ο.ύ.σ.τ.ο.υ ὑπὸ τῶν συναλλασσομένων διεξήγοντο γραπτῶς καὶ προφορικῶς. Ἐν Σερίφῳ, συνήρχοντο ἱερεῖς καὶ προεστῶτες καὶ νοικοκύριδες καὶ ὅλος ὁ κοινὸς ραγιαῆς διὰ νά ἀποφασίσωσι περὶ τῆς τιμῆς τοῦ μ.ο.ύ.σ.τ.ο.υ, ἣν ὥριζον ἐκ τῶν προτέρων εἰς τοὺς Ὑδραίους πρὸς συζήτησιν μετὰ τῶν πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῶν Σερίφιων ἀποστελλομένων πληρεξουσίων εἰς πιστοποίη-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000050996

